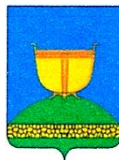

**СОВЕТ СУКСИНСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
ВЫСОКОГОРСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН**

422729, Республика Татарстан, Высокогорский район,
с. Суксу, ул. Школьная, 9А

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
БИЕКТАУ
МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
СУЫКСУ АВЫЛ
ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ**

422729, Татарстан Республикасы, Биектау районы,
Суыксу авылы, Мәктәп ур, 9А

Тел./факс: +7(84365) 61-8-43, e-mail: Suks.Vsg@tatar.ru

РЕШЕНИЕ

21 июнь 2019 ел

КАРАР

№ 156

**Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының " Суыксу авыл
жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә Төзекләндерү кагыйдәләрен
раслау турында " карар проекты турында**

« Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәгә 131-ФЗ номерлы Федераль закон, « Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәгә 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, Россия Федерациясе Төзелеш һәм торак-коммуналь хужалык министрлыгының «жирлекләр, шәһәр округлары, шәһәр эчендәгә районнар территорияләрен төзекләндерү кагыйдәләрен әзерләү өчен методик рекомендацияләренә раслау турында» 2017 елның 13 апрелдәгә 711-ПР номерлы боерыгы нигезендә, Биектау муниципаль районының «Суыксу авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына, Суыксу авыл жирлеге Советының 26.03.2009 ел, № 147 карары белән расланган Суыксу авыл жирлеге территориясендә халык тыңлауларын (жәмәгать фикер алышуларын) оештыру һәм үткәрү тәртибе турындагы нигезләмәгә таянып, Татарстан Республикасы Суыксу авыл жирлеге Советы тарафыннан расланган Татарстан Республикасы Суыксу авыл жирлеге Советы карары белән расланган Биектау муниципаль районының "Суыксу авыл жирлеге" муниципаль берәмлеге Уставына нигезләнеп, Суыксу авыл жирлеге,

КАРАР БИРДЕ:

1. «Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының «Суыксу авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясен төзекләндерү кагыйдәләрен раслау турында» карар проектын 1 нче кушымта нигезендә кабул итәргә.

2. Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының Суыксу авыл жирлеге гражданның Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының «Суыксу авыл жирлеге» территориясен төзекләндерү кагыйдәләре проекты буенча фикер алышуда катнашу һәм фикер алышына торган проект буенча 2 нче кушымта нигезендә тәкъдимнәрне исәпкә алу тәртибен расларга.

3. 2019 елның 10 июлендә сәгать 10.00 да Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының Суыксу авыл жирлеге территориясендә төзекләндерү кагыйдәләре проекты буенча фикер алышу мәсьәләсе буенча ачык тыңлаулар үткәрү (адрес: 422729, Татарстан Республикасы, Биектау районы, Суыксу авылы, Мәктәп урамы, 9А).

3.1. Кергән искәрмәләрне һәм тәкъдимнәрне ачык һәм ачык карау, ачык тыңлауларны оештыру һәм үткәру, «Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының «Суыксу авыл җирлеген» н төзекләндерү кагыйдәләрен раслау турында» Совет карарын әзерләү өчен составында махсус комиссия төзү:

1. Низамиев Р. С – - Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Суыксу авыл җирлеген башлыгы, комиссия рәисе

Комиссия әгъзалары:

2 . Гатауллин Р.Р.-Суыксу авыл җирлеген депутаты - комиссия секретаре.

3. Закиров Ф. Ю.- Суыксу авыл җирлеген депутаты.

4. Камалов М. Р. - Суыксу мәктәбе директоры.

5. Сабирова Г. К. - Кече Рәсе авыл клубы мөдире.

3.2. Ачык тыңлаулар нәтижәләрен Биектау муниципаль районының рәсми сайтында игълан итәргә.

3.3. Кергән искәрмәләрне, тәкъдимнәрне, ачык тыңлаулар нәтижәләрен исәпкә алып, комиссия карар проектын әзерләргә һәм билгеләнгән тәртиптә Суыксу авыл җирлеген Советына карауга һәм кабул итүгә тәкъдим итәргә тиеш.

4. Әлеген карарны Интернет челтәрендә Биектау муниципаль районының рәсми сайтында <http://vysokaya-gora.tatarstan.ru> веб-адрес буенча һәм Татарстан Республикасының хокукый мәгълүмат порталының рәсми сайтында <http://pravo.tatarstan.ru> бастырырга (халыкка җиткерергә).

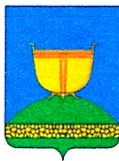
5. Әлеген карарның үтәләшен контрольдә тотуны үз өстемә алам.

Совет рәисе,
Авыл җирлеген Башлыгы

Р.С.Низамиев

к решению Совета Суксинского
сельского поселения Высокогорского
муниципального района
от 21.06.2019 № 156

**СОВЕТ СУКСИНСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
ВЫСОКОГОРСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО
РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН**
422729, Республика Татарстан, Высокогорский район,
с. Суксу, ул. Школьная, 9А

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
БИЕКТАУ
МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
СУЫКСУ АВЫЛ
ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ**
422729, Татарстан Республикасы, Биектау районы,
Суыксу авылы, Мәктәп ур. 9А

Тел./факс: +7(84365) 61-8-43, e-mail: Suks.Vsg@tatar.ru

РЕШЕНИЕ

« ____ » _____ 2019 года

КАРАР

№ _____

**Татарстан Республикасы Биектау
муниципаль районының " Суыксу авыл
жирлеге» муниципаль берәмлеге
территориясендә Төзекләнדרү
кагыйдэләрен раслау турында "**

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, Россия Федерациясе Төзелеш һәм торак-коммуналь хужалык министрлыгының «жирлекләр, шәһәр округлары, шәһәр эчендәге районнар территорияләрен төзекләнדרү кагыйдэләрен эзерләү өчен методик рекомендацияләренә раслау турында» 2017 елның 13 апрелендәге 711-ПР номерлы боерыгы нигезендә, "Суыксу авыл жирлеге" муниципаль берәмлеге Уставына таянып, Татарстан Республикасы Суыксу авыл жирлеге Советы,

КАРАР БИРДЕ:

1. «Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының «Суыксу авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясен төзекләнדרү кагыйдэләрен раслау турында» карарын кушымта нигезендә кабул итәргә.

2. Биектау муниципаль районы Суыксу авыл жирлеге советы карарын үз көчен югалткан дип танырга:

Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Суыксу авыл жирлеге муниципаль берәмлеге территориясен төзекләнדרү кагыйдэләрен раслау турында " 2018 елның 18 июнендәге 116 номерлы карарын;

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы» Суыксу авыл жирлеге "муниципаль берәмлеге территориясен төзекләнדרү кагыйдэләренә үзгәрешләр кертү турында" 2018 ел, 24 сентябрь, 129 нчы карарын

3. Әлеге карарны Интернет челтәрендә Биектау муниципаль районының рәсми сайтында <http://vysokaya-gora.tatarstan.ru> веб-адрес буенча һәм Татарстан

Республикасының хокукий мәгълүмат порталының рәсми сайтында <http://pravo.tatarstan.ru> бастырырга (халыкка житкерергә).

4. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз өстемә алам.

Совет рәисе,
Авыл жирлеге Башлыгы

Р.С.Низамиев

Приложение

УТВЕРЖДЕНО:

Решением Совета Суксинского
сельского поселения Высокогорского
муниципального района Республики
Татарстан
от 21 июня 2019 г. № 156

**Биектау муниципаль районы Суксу авыл жирлеге муниципаль берәмлеге
территориясендә төзекләндерү эшләре
КАГЫЙДӘЛӘРЕ**

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. атарстан Республикасы Биектау муниципаль районының « Суыксу авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясен төзекләндерү кагыйдәләре (алга таба - кагыйдәләр) « Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәгә 131-ФЗ номерлы Федераль законны үтәү йөзеннән , әйләнә-тирә мохитне саклау, халыкның санитар-эпидемиологик иминлеге турында Федераль закон, Россия Федерациясенә, Татарстан Республикасының башка норматив хокукый актлары һәм муниципаль норматив хокукый актлар нигезендә эшләнә.

1.2. Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының " Суыксу авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясен төзекләндерү кагыйдәләре (алга таба - кагыйдәләр), Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының «Суыксу авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территорияләрен карап тоту һәм жыештыру буенча тәртип һәм таләпләр (алга таба-кагыйдәләр) билгели - муниципаль берәмлек), шул исәптән ел сезоннары буенча, яшел үсентеләрне, кече архитектура формаларын, стационар булмаган сәүдә объектларын, хезмәт күрсәтү өлкәсенә стационар булмаган объектларын, төзекләндерү элементларын карап тоту тәртибен, биналарның фасадларын ремонтлау һәм буяу эшләрен башкару тәртибен, каты көнкүреш калдыкларын жыю һәм чыгару, юлларны эксплуатацияләү, территорияләрне яктырту, Күмү һәм жирләү урыннарын карап тоту, территориянең һәркем файдалана алырлык булуын, территорияне бәйрәмчә рәсмиләштерү тәртибен, чисталык, тәртип, югары эстетик сыйфатларны һәм яшәү тирәлегенең уңайлылыгын тәмин итү максатларында, территорияне, шулай ук әлеге кагыйдәләрне бозган өчен жаваплылык каралган.

1.3. Әлеге кагыйдәләр муниципаль берәмлекнең бөтен территориясендә гамәлдә, муниципаль берәмлек территориясендә урнашкан барлык юридик, физик һәм вазыйфаи затлар, жирләрдән файдаланучылар яисә аларның хужалары, төзүчеләр, милекчеләр, биналарның, корылмаларның хужалары һәм арендаторлары булып торучы барлык юридик, физик һәм вазыйфаи затлар тарафыннан үтәлгә тиеш. Муниципаль берәмлекнең барлык территориясә һәм анда урнашкан барлык биналар (торак йортларны да кертеп), корылмалар, инженерлык коммуникацияләре

һәм корылмалар (алга таба - биналар, корылмалар) төзекләндерелергә, карап тотылырга һәм жыештырылырга тиеш.

1.4. Территорияләрне төзекләндерү элементларын проектлау һәм урнаштыру шәһәр төзелеше һәм жир законнары, махсус нормалар һәм кагыйдәләр, дөүләт стандартлары, муниципаль хокукый актлар, билгеләнгән тәртиптә расланган проект документлары нигезендә гамәлгә ашырыла.

1.5. Әлеге кагыйдәләр жирлек территориясендә көнкүреш һәм сәнәгать калдыкларын жыю, чыгару, ташу, утильләштерү һәм эшкәртү буенча мөнәсәбәтләрне жайга салмый.

1.6. Физические и юридические лица, должностные лица обязаны обеспечить соблюдение требований по благоустройству территории поселения, установленные настоящими Правилами. 1.7. Әлеге кагыйдәләрне бозу административ хокук бозулар турында Татарстан Республикасы кодексы (федераль законнарда һәм Россия Федерациясенә башка норматив хокукый актларында каралган нормаларны һәм кагыйдәләрне үз эченә алган әлеге Кагыйдәләрнең нигезләмәләреннән тыш) нигезендә жаваплылыкка китерә.

2. Төп төшенчәләр

2.1. Әлеге кагыйдәләрне гамәлгә ашыру максатларында түбәндәге төшенчәләр кулланыла:

- автомобиль юлы – транспорт инфраструктурасы объекты, транспорт чаралары хәрәкәте өчен билгеләнгән һәм үз эченә автомобиль юлына бүлөп бирелгән полоса чикләрендә жир участкаларын һәм аларда урнашкан конструктив элементларны (юл полотносы, юл өслеге һәм мондый элементлар) һәм аның технологик өлеше булган юл корылмалары-саклагыч юл корылмалары, ясалма юл корылмалары, житештерү объектлары, автомобиль юлларын төзекләндерү элементлары;

- фасадның архитектур үзенчәлекләре – бинаның фасадының, әйләнә-тирә мохитнең конструктив һәм эстетик сыйфатларын (стиль һәм композицион бөтенлеген, ритм, үлчәмлек һәм пропорциональлек, визуаль кабул итү, ачык һәм ябык киңлекләр балансын чагылдыручы үзенчәлекле характеристикалары.;

- бефонсыз конструкцияләр-тышкы мәгълүмат чараларын эшләү ысулы, анда конструкция аерым хәрәфләрдән, билгеләмәләрдән, билгеләрдән, декоратив элементлардан тора;

- территорияне төзекләндерү – муниципаль берәмлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләре белән билгеләнгән чаралар комплексын тормышка ашыру, гражданның яшәү шартларын яхшырту, муниципаль берәмлек территорияләренең санитар һәм эстетик торышын тәмин итү һәм яхшырту, мондый территорияләрдә урнашкан торақ пунктларның территорияләрен, шул исәптән гомуми кулланылыштагы территорияләрне, жир кишәрлекләрен, биналарны, төзелмәләрне, корылмаларны, якин-тирә территорияләрне карап тоту буенча эшчәнлек.;

- зур габаритлы калдыкларны жыю өчен билгеләнгән бункер – чүп-чар жыентыгы;

вертикаль яшеллэндерү – биналарның һәм корылмаларның фасад өслекләрен, шул исәптән балконнар, лоджияләр, галереяләр, терәк диварлар һ. б. куллану, аларда стационар һәм мобиль яшел үсентеләр урнаштыру өчен;

- витрина-фасадның бер өлешен алып торучы тоташ пыяла рәвешендә пыяла проем (тәрәзә, витраж) ;

- барлыкка килгән төзелешнең тышкы архитектурасы-авыл жирлеге биналарының һәм территорияләренең тышкы кыяфәтен формалаштыручы архитектур-сәнгать һәм шәһәр төзелеше үзенчәлекләре – ;

- яктыртуның тышкы ысулы-мәгълүмат кыры аңа жибәрелгән яктылык чыганагы белән яктыртыла торган мәгълүмати конструкцияне яктырту ысулы – ;

- квартал эчендәге (жирле) юл-магистраль урамнардан торак йортлар төркемнәренә һәм кварталның башка урыннарына кадәр транспорт һәм жәяүлеләр хәрәкәте өчен билгеләнгән автомобиль юлы;

- төзеклэндерүне торгызу-юлның бөтен кинлеге буенча асфальт өслеген, хужалык юлын, тротуарны сыйфатлы итеп торгызуны, бордюрлы ташны кире урнаштыруны, туфракның ундырышлы катламын торгызу, газон үләннәрен чәчү һәм бозылган яшел үсентеләрне утырту белән тырмалау өчен газоннарны ремонтлау, реклама конструкцияләрен һәм төзеклэндерүнең башка элементларын үз эченә алган эшләр комплексы – ;

- махсус сайлап алынган үлән орлыкларын чәчү белән булдырыла торган газон – үлән катламы, ул утырту, парк корылмалары өчен фон һәм ландшафт композициясенең мөстәкыйль элементы булып тора, шулай ук табигый үлән үсемлеге;

жирлек территориясе – « Суыксу авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге чикләре чикләрендә территория ;

- балалар майданчыгы – эчтәлекле ял оештыру максатыннан балалар уен жиһазлары элементлары урнашкан территория.;

- мәгълүмат тапшыруның динамик ысулы-мәгълүматны электрон носительләр һәм табло ярдәмендә тапшыру ысулы – ул мәгълүматны алмаштыруны күздә тоту;

- йорт-ишегалды корылмалары булган индивидуаль торак йорт һәм элге йорт урнашкан жир кишәрлеге;

- ишегалды территориясе-бер яки берничә күп фатирлы йорт янындагы һәм анда яшәүче затларның гомуми кулланылышында булган һәм аларның эшләвен тәмин итә торган территория. Күп фатирлы йортларның ишегалды территориясендә балалар майданчыклары, ял итү урыннары, киём киптерү, автомобиль кую урыннары, яшел үсентеләр һәм башка жәмәгать кулланылышы объектлары урнашырга мөмкин;

- ишегалды корылмалары – жир кишәрлегендә урнашкан вакытлыча ярдәмче корылмалар (жир базы, Күгәрчен тавыклары, сарайлар һ. б.);

- йорт билгеләре – аншлаг (урам, майдан, проспект), номер билгесе (йорт һәм корпус номерлары күрсәткече), подъезд һәм фатир номерының күрсәткече, объектның инвалидлар өчен мөмкинлегенең халыкара символы, рәхмәт белдерүчеләр, истәлекле такталар, полигонометрик билге, янгын гидранты күрсәткече, грунт геодезия билгеләре күрсәткече, магистраль камералары һәм суүткәргеч челтәре коелары күрсәткечләре, жир асты газүткәргечләре

корылмаларының күрсәткечләре, жир асты газүткәргечләре;

- бина-бердәм күләмле төзелеш системасы (төзелешкә бер рәхсәт нигезендә төзелгән) булган капитал төзелеш объекты.;

- яшел үсентеләр-табигый һәм ясалма агач-куак һәм үлән үсемлекләре (парклар, урманнар, аеруча саклаулы табигать территорияләре, бульварлар, скверлар, бакчалар, газоннар, чәчәкләр, шулай ук аерым торучы агачлар һәм куаклар) жыелмасы.;

- жир кишәрлеге-гамәлдәге законнар нигезендә чикләре билгеләнгән жир өслегенә бер өлеше;

- жир эшләре-грунт юып алу, жәю, жирлек территориясенә камилләштерелгән яки грунт өслеген бозып, йә камилләштерелгән юллар һәм тротуарларны урнаштыру (жәю) белән бәйлә эшләр;

- инженерлык коммуникацияләре – инженерлык-техник тәэмин итү чөлтәрләре: суүткәргеч, канализация, жылылык, трубаүткәргечләр, электр линияләре, элемент һәм башка инженерлык корылмалары, жирлек территориясендә булган яисә салына торган башка инженерлык корылмалары;

- каты коммуналь калдыкларны, эре габаритлы калдыклардан тыш, жыю өчен билгеләнгән контейнер – чүп-чар жыентыгы;

- контейнер мәйданчыгы – каты коммуналь калдыклар жыелу урыны, әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендәге Россия Федерациясе законнары һәм халыкның санитар-эпидемиологик иминлеген тәэмин итү өлкәсендәге Россия Федерациясе законнары таләпләре нигезендә төзекләндерелгән һәм контейнерлар һәм бункерлар урнаштыру өчен билгеләнгән.;

- юк ителгән яки зыян күргән яшел үсентеләр урынына компенсацион яшелләндерү – янадан торгызу;

- түбәләрне яшелләндерү – биналар һәм корылмаларның түбәләрен, аларда архитектура-ландшафт объектлары (газоннар, чәчәкләр, бакчалар, агачлар һәм куаклар белән мәйданчыклар һ. б.) булдыру өчен куллану.;

- яңгыр сулары канализациясе (яңгыр сулары канализациясе) - өске (яңгыр сулары, талкын), су сиптерү һәм дренаж суларын транспортлау өчен билгеләнгән инженерлык корылмалары (таләпләр, яңгыр кабул итү жайланмалары, лотоклар һәм торбалар) - технологик яктан бәйләнешле инженерлык корылмалары комплексы –

- кече архитектура формалары (алга таба - МАФ) – монументаль - декоратив бизәү элементлары, мобиль һәм вертикаль яшелләндерү жайланмалары (беседкалар, аркалар, Бакча-парк скульптурасы, вазоналар, чәчәк түтәлләре, шпалерлар), су жайланмалары (фонтаннар, бюетлар, декоратив сулыклар), муниципаль жиһазлар (ял итү өчен эскәмияләр, рекреация һәм ишегаллары территорияләрендә урнашкан эскәмияләр; мәйданчыкларда, сезонлы кафеларда өстәл уеннары өчен өстәлләр, сезонлы кафеларда; бакча һәм урам жиһазлары), коммуналь-көнкүреш һәм техник жиһазлар (көнкүреш чүп-чарын жыю өчен контейнерлар, чүп савытлары, почта тартмалары, инженерлык жиһазлары элементлары), күзәтү люклары һ. б.;

- ут агымының характеристикаларын (төс, яркость, кертү чираты һ. б.) алмаштыруны күздә тоткан ут – светодинамик эффект.;

- тышкы яктырту-тәүлекнең караңгы вакытында магистраль, урам, мәйдан, парк, скверлар, бульварлар, ишегалды һәм жәяүлеләр юлларын яктырту өчен

билгелэнгән элементлар жыелмасы – ;

- барлыкка килгән төзелешнең тышкы архитектур кыяфәтен бозу-тышкы мәгълүмат урнаштыру чараларының урнаштыруга рөхсәт ителгән һәм рөхсәт ителмәгән төре һәм төренә карата таләпләрне, шул исәптән әлеге Кагыйдәләр белән билгелэнгән, жирлекнең барлыкка килгән төзелешенең тышкы архитектур йөзен саклау кирәклеген исәпкә алып, мондый конструкцияләрнең тышкы кыяфәтенә яки урнашу урынына карата таләпләрне үтәмәү – ;

- рөхсәтсез чүплек-юрдик яки физик затлар эшчәнлегенә барышында барлыкка килгән каты көнкүреш, зур габаритлы, төзелеш калдыкларын, башка чүп-чарны 50 кв. метрдан артык мәйданда һәм 30 куб. метрдан артык мәйданда чүп-чар ташлау (урнаштыру) яисә ташлау.;

- стационар булмаган сәүдә объекты-инженерлык-техник тээминаты челтәрләренә тоташтырылуга (технологик тоташтырылуга) бәйсез рәвештә, жир кишәрлегенә белән нык бәйлэнгән вакытлыча корылмадан яисә вакытлыча корылмадан торган сәүдә объекты, шул исәптән күчмә корылмадан торган сәүдә объекты . ;

- урамнарда, скверда, паркларда, махсус яктырткыч баганаларга, диварларга, корылмаларга, металл, тимер-бетон һәм башка корылмаларга һәм жәмәгать кулланышындагы башка урыннарда урнаштыруга мөмкин булган яктырту приборлары (яктырту жиһазлары) – яктырту приборлары (яктырту жиһазлары).;

- яшеллэндерү-территорияне төзеклэндерү һәм Ландшафтлы оештыру элементы, ул үсемлекләр компонентларын актив кулланып муниципаль берәмлек тирәлеген формалаштыруны тээмин итә, шулай ук инженер эзерләүнең төрле төрләре буенча (вертикаль планлаштыру, терраслау, кронирование һ. б.) эшләр башкаруга, яшеллэндерелгән территорияләрне төзеклэндерүгә, агачлар, шул исәптән эре агач, куаклар утыртуга, үләнле газоннар, чәчәкләр, альпинарийлар һәм рокарийлар булдыруга, махсус бакчалар төзүгә һ. б. бәйле комплекслы процесс.;

- гомуми файдаланудагы территорияләрдә урнашкан скверлар, парклар, бакчалар һәм бульварлар – яшеллэндерелгән территорияләр;

– чиклэнгән территорияләр-предприятиеләр, оешмалар, учреждениеләрнең яшеллэндерелгән территорияләре;

- махсус билгеләнештәге территорияләр - санитар зоналар, су саклау зоналары, зиратларны яшеллэндерү, үсентеләр питомниклары;

– Жир һәм төзелеш эшләрен башкаруга хокук бирүче ордер-документ;

- аеруча саклана торган табигый территорияләр – жирләр, су өслеге һәм һава кинлекләре, алар өстендә аеруча саклаулы табигый комплекслары, фәнни, мәдәни, эстетик, рекреацион һәм сәламәтлэндерү әһәмиятенә ия булган, алар жирле үзидарә органнары карары белән тулысынча яисә өлешчә хужалык куллануыннан алынган һәм алар өчен махсус саклау режимы билгелэнгән.;

- жәмәгать транспортын көтү тукталышы-жәмәгать транспорты тукталышы, пассажирлар утырту һәм төшерү зонасы һәм жәмәгать транспорты пассажирларының көтү зонасы булган махсус жиһазландырылган мәйданчык.;

- пыяладан ясалган фасад-фасад, фасадның бөтен яссылыгын яки шактый өлешен биләп торучы тоташ пыяладан ясалган;

- ачык ысулы яктырту-ысулы яктырту мәгълүмати конструкцияләр, шул ук

вакытта чыганагы света түгел, каршылыклар, аны тарату;

- бина фасадының төсле карары паспорты (фасадның төсле карары) - жирлек территориясендә урнашкан аерым бина фасадының бердәм архитектура һәм төсле карарын билгеләүче һәм аның тышкы бизәлешенә карата таләпләрне билгеләүче килешенгән һәм билгеләнгән тәртиптә расланган документ.;

- жәяүлеләр зоналары – халыкның жәяү йөрү һәм мәдәни-көнкүреш максатларында хәрәкәт итә торган, билгеле бер характеристикаларга ия булган транзит хәрәкәте максатларында, жир өсте һәм тиз йөрешле транспорт тукталышлары булу, хезмәт күрсәтү объектларының югары концентрациясе, тарих һәм мәдәният һәйкәлләренә, рекреацияләренә югары булуы һ.б., жәяүлеләр агымының зур суммар тыгызлыгы. Жәяүлеләр зоналары эспланадаларда, жәяүлеләр урамнарында, торақ пункт мәйданнарының жәяүлеләр өлешләрендә формалашырга мөмкин;

- автостоянка мәйданы – күбесенчә жиңел автомобильләренә һәм башка мототранспорт чараларын (мотоцикллар, мотороллерлар, мотоколяска, мопедлар, скутерлар) саклау өчен билгеләнгән махсус ачык мәйданчык.;

- хайваннарны урамда йөртү һәм дрессировкалау өчен мәйданчык-йорт хайваннарын урамда йөртү һәм дрессировкалау өчен билгеләнгән территориянең аерымланган кишәрлеге;

- Яшел утыртмаларга зыян китерү-жир өсте өлешенә һәм тамыр системасына механик, химик һәм башка зыян китерү, үсешне туктату, шул исәптән яшел үсентеләренә яисә туфракны зарарлы яки пычраткыч матдәләр белән пычрату – ;

- йорт яны территориясе-күп фатирлы йорт урнашкан жир участогы, яшелләндерү һәм төзекләндерү элементлары булган, әлеге йортка хезмәт күрсәтү, эксплуатацияләү һәм төзекләндерү өчен билгеләнгән һәм күрсәтелгән жир кишәрлегендә урнашкан объектлар;

- мондый жир кишәрлеге барлыкка килгән һәм чикләре Россия Федерациясе субъекты законы белән билгеләнгән тәртип нигезендә муниципаль берәмлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләре белән билгеләнгән очракта, бина, төзелмә, корылма, жир кишәрлеге янәшәсендәге гомуми файдаланудагы территория.;

- төзекләндерү проекты – текст һәм график формадагы материаллардан торган һәм территорияне һәм башка төзекләндерү объектларын төзекләндерү буенча проект чишелешләрен (шул исәптән чәчәкләрен) билгели торган документлар;

- тышкы мәгълүмат чараларын (паспорт) урнаштыру проекты-төзекләндерү элементларының тышкы кыяфәтен һәм төгәл урнашу урынын, шулай ук тышкы мәгълүмат чараларын билгели торган, һәм аны идентификацияләү өчен кирәкле башка мәгълүматны үз эченә алган муниципаль хокукый акт белән расланган билгеләнгән формадагы документ.;

- территорияне санитар чистарту-билгеле бер территориядән жыю, каты көнкүреш һәм зур габаритлы калдыкларны чыгару һәм утильләштерү (зарарсызландыру) – ;

- яктылык тартмасы-тышкы мәгълүмат чараларын эшләү ысулы, анда конструкция бердәм күләмдә яки эчке яктырткычлы берничә күләмле элементтан гыйбарәт.;

- төзелгән муниципаль контрактлар нигезендә жирлек территориясен

төзеклэндерү өлкәсендә эшчәнлекнең махсус төрләрэн гамәлгә ашыручы төрле оештыру – хокукый формадагы юридик затлар-махсуслаштырылган оешмалар;

- спорт майданчыгы-физик культура һәм спорт белән шөгыльләнү өчен билгеләнгән территориянең аерымланган кишәрлеге;

- төзеклэндерү объектын карап тоту-чисталыкны тәэмин итү, төзеклэндерү объектларының, аларның аерым элементларының тиешле техник, физик, санитар һәм эстетик халәтендә тоту;

- территорияләрне карап тоту-биналарның, корылмаларның, кече архитектура формаларының, киртэләрнең, төзелеш майданчыкларының, яшел утыртмаларның, жир асты инженерлык коммуникацияләренең һәм аларның конструктив элементларының, жир кишәрлегендә урнашкан транспорт инфраструктурасы объектларының фасадларын үз вакытында ремонтлау һәм карап тоту белән бәйле чаралар комплексы – ;

- жирле әһәмияттәге юлларны карап тоту-юл, юл корылмаларының, юлларны комплекслы төзеклэндерү элементларының транспорт-эксплуатацион торышына ярдәм итүче эшләр комплексы – ;

- тышкы мәгълүматны урнаштыру чарасы (элмә тактасы) – оешманың урнашу урынында һәм (яки) товарны сату урынында, биналарны мәгълүмати рәсмиләштерү максатларында хезмәтләр күрсәтү урынында, кулланучыларга « Кулланучылар хокукларын яклау турында « Федераль законның 9 статьясы нигезендә мәжбүри мәгълүмат житкерү өчен , шулай ук оешманың фирма исеме (исеме), аның урнашу урыны (адресы) һәм эш режимы турында мәгълүмат, шулай ук мәгълүматны үз эченә алган территорияне төзеклэндерү элементы булып тора., ул закон үз көченә керергә тиеш яисә эшлекле әйләнешнең гадәти үз көченә керергә тиеш һәм реклама белән бәйле максатларны эзәрлекләми. « Тышкы мәгълүматны урнаштыру чаралары» һәм « тышкы мәгълүмат чарасы» төшенчәләре охшаш;

- төзелеш майданы-яңа (шул исәптән төзелеп бетмәгән төзелеш объектлары), шулай ук гамәлдәге күчемсез милек объектларын реконструкцияләү, техник яктан яңадан коралландыру һәм (яки) ремонтлау, демонтажлау, шулай ук төзелеш һәм (яки) монтажлау, ремонтлау, реконструкцияләү һәм (яки) техник яктан яңадан жиһазландыру урыннары . ;

- суперграфика-фасадларның архитектур-сәнгати бизәлешен кабул итү бүлмәләренең берсе, аны визуаль кабул итүне көчәйтә торган алымнарның берсе.;

- тактиль өслек-өслек катламы фактурасының сизелерлек үзгәрүе белән каплау;

- каты коммуналь калдыклар-физик затлар куллану процессында торак урыннарда барлыкка килә торган калдыклар, шулай ук шәхси һәм көнкүреш ихтыяжларын канәгатьлэндерү максатларында физик затлар тарафыннан аларны торак урыннарда куллану процессында үз Куллану үзлекләрен югалткан товарлар. Каты коммуналь калдыкларга шулай ук юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр эшчәнлеге процессында барлыкка килә торган һәм физик затлар куллану процессында торак урыннарда барлыкка килә торган калдыклар составы буенча охшаш калдыклар да керә;

- чикләнмәгән затлар даирәсе булган территорияләр (шул исәптән майданнар, урамнар, юллар, яр буйлары, гомуми файдаланудагы су объектларының яр бие

полосалары, скверлар, бульварлар һ. б.);

- территорияләрне жыештыру-житештерү һәм куллану калдыкларын, башка чүп-чар, карны махсус билгеләнгән урыннарга жыю, чыгару белән бәйлә эшчәнлек төре, шулай ук халыкның экологик һәм санитар-эпидемиологик иминлеген тәэмин итүгә һәм әйләнә-тирә мохитне саклауга юнәлтелгән башка чаралар;

- күрсәткечләр: - урамнар, йорт номерлары, подъездлар һәм фатирлар, янғын гидранты, грунт геодезия билгеләре, магистраль камералары һәм суүткәргеч чөлтәре камералары, жир асты газүткәргечләре корылмалары, полигонометрик билге, бинаның фасадында урнашкан инвалидлар өчен мөмкинлеге күрсәткечләре;;

- туризм, мәгариф, дәүләт һәм муниципаль учреждениеләр, туризм өлкәсендә объектларның, дәүләт һәм муниципаль учреждениеләрнең урыннары, урнашуы турында гомумиләштерелгән мәгълүматны үз эченә алган күрсәткечләр; вәкаләтле органнар - жирлек территориясен төзекләндерүне оештыруны, координацияләүне һәм тикшереп торуну үз компетенциясе чикләрендә гамәлгә ашыручы жирле үзидарәнең функциональ һәм территорияль органнары;

- вәкаләтле органнар-функциональ һәм территорияль органнар, алар үз компетенциясе кысаларында "Суыксу авыл жирлеген" муниципаль берәмлеге территориясен төзекләндерүне, координацияләүне һәм тикшереп торуну гамәлгә ашыра» ;

- чүп – чар жыю өчен хезмәт итүче махсулаштырылган савыт-саба;

- бинаның тышкы ягы (төп, Ян, ишегалды);

- фон конструкцияләре-тышкы мәгълүмат чараларын эшләү ысулы, анда хәрәфләр, билгеләмәләр һәм декоратив элементлар фон өслегендә урнашкан;

- фриз-горизонталь полоса рәвешендәге фасадның яки козырекның декоратив бизәү элементы;

– фронтон-бинаның фасадының түбәдән югарырак баскычтан торган, соңгы кат тәрәзәләренең өске тамгасыннан яки чыгыш ясаучы элементларның өске тамгасына кадәр үлчәүче өлеше, фасадның өске тамгасына кадәр.;

хужалык мәйданчыклары – йорт яны территориясендә махсус жиһазландырылган, хужалык өчен кирәк-яраклар киптерү, келәмнәр һәм йорт әйберләре, чүп-чар жыю урыннары.

төзекләндерү элементлары – декоратив, техник, планировка, конструктив жайланмалар, яшелләндерү элементлары, төрле жиһазлар һәм бизәү элементлары, шул исәптән биналарның, корылмаларның, корылмаларның фасадларының, кече архитектура формалары, капитал булмаган стационар булмаган корылмалар һәм корылмалар, мәгълүмат щитлары һәм территорияне төзекләндерүнең состав өлешләре буларак кулланыла торган күрсәткечләр;

төзекләндерү объектлары элементлары-төзекләндерү объектларының конструктив һәм функциональ өлешләре, аларның тышкы кыяфәтен билгели торган, төзекләндерү объектларын визуаль кабул итүне тәэмин итә торган, шулай ук аларның функциональ билгеләнеше нигезендә төзекләндерү объектларын куллану (файдалану).;

яшелләндерү элементлары-скверлар, парклар, сәнәгать һәм торак төзелешендә, ижтимагый-административ үзәкләрдә, шулай ук урамнарда һәм магистральләрдә төрле биналар каршындагы яшелләндерелгән территорияләр – шулай ук

яшеллэндерү өчен билгелэнгән территорияләр;
өслеклэрнең көчәнеше элементлары-борт ташларының төрле төрлөрө, пандуслар, баскычлар;

3. Төзеклэндерү буенча гомуми таләпләр, территорияләрне карап тоту һәм жыештыру оешмалары

3.1 Жирлекнең бөтен территориясе һәм анда урнашкан барлык биналар (торак йортларны да кертеп) һәм корылмалар (алга таба - биналар, корылмалар) төзеклэндерелгә, карап тотылырга һәм жыештырылырга тиеш.

3.2 гомуми файдаланудагы территорияләрне, шул исәптән майданнар, урамнар, юллар, жирле әһәмияттәге автомобиль юллары, яр буе, скверлар, бульварлар, пляжлар, башка объектлар биләгән жир участкаларын, шул исәптән үз вәкаләтләре чикләрендә вәкаләтле органнар оештыра.

3.3 физик һәм юридик затлар, аларның оештыру-хокукый формаларына бәйсез рәвештә, милек хокукында, бүтән әйбер яки мәжбүри хокукта (алга таба - жир кишәрлекләренә ия булучылар) һәм аның янәшәсендәге территорияне, шулай ук гамәлдәге законнарда һәм әлеге Кагыйдәләрдә каралган күләмдә биналарны, корылмаларны мөстәкыйль рәвештә яки махсус оешмаларны үз ачкалары хисабына жәлеп итү юлы белән чистартырга тиеш.

3.4. әгәр бина, корылма милек хокукында яисә башка әйбер яисә мәжбүри хокукта булса, жыештырылырга тиешле территория милек хокукында яисә күчәмсез милек объектына башка хокукта пропорциональ өлеш билгеләнә.

3.5 әгәр жир участогы территориясендә төрле затларга караган берничә бина, корылма булса, территорияне карап тоту һәм жыештыру чикләре яклар килешүе белән билгеләнергә мөмкин.

3.6 килешү булмаганда, жыештырылырга тиешле территория барлык милекчеләр яки башка биналарның, корылмаларның хужалары (кулланучылары) арасында тигез өлешләрдә билгеләнә.

3.7 Физик яки юридик зат карамагында булган жир кишәрлеге билгелэнгән тәртиптә рәсмиләштерелмәгән очракта, биләмәдәге жир кишәрлегенә фактта барлыкка килгән чиге буенча, шулай ук якин-тирә территория жыештырылырга тиеш.

3.8. әгәр бина, корылма милек хокукында яки башка әйбер яисә мәжбүри хокукта булса, фасадны карап тоту яклар килешүе белән билгеләнергә мөмкин.

3.9 килешү булмаганда, фасадны карап тоту милек хокукында яки күчәмсез милек объектына башка хокукта пропорциональ рәвештә гамәлгә ашырыла.

3.10 жирле әһәмияттәге автомобиль юлларын карап тоту һәм жыештыру вәкаләтле орган йә 2013 елның 5 апрелендәге 44-ФЗ номерлы « Дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алу өлкәсендә контракт системасы турында» Федераль закон нигезендә муниципаль сатып алуларны үткәрү нәтижәләре буенча әлеге эш төрләрен уздыруга конкурс откан тиешле махсулаштырылган оешмалар тарафыннан гамәлгә ашырыла

3.11 жирлек территориясендә уза торган тимер юллар

читләштерү полосалары, кичү юллары һәм юл аша чыгу юллары әлеге

корылмалардан файдаланучы оешмалар көче белән тотыла.

3.12 күпфатирлы йортларның һәм якин-тирә территорияләрнең йорт яны территорияләрен карап тоту һәм жыештыру күпфатирлы йортлар белән идарә итүнең бер ысулы: торак милекчеләре ширкәте яки торак кооперативы яки башка махсулаштырылган кулланучылар кооперативы, идарәче оешма, күпфатирлы йортта гомуми милекне карап тоту һәм ремонтлау эшләрен башкаручы затлар - элге йортта биналарның милекчеләре (алга таба - идарәче оешмалар) белән турыдан-туры идарә иткәндә гамәлгә ашырыла.

3.13 индивидуаль торак йортлар һәм якин-тирә территорияләр территорияләрен карап тоту һәм жыештыру мондый йортларның милекчеләре (яллаучылар) тарафыннан гамәлгә ашырыла.

3.14 яшелләнелерү һәм төзелкәндерү элементларын карап тоту һәм карау гамәлгә ашырыла:

бирелгән жир кишәрлеге чикләрендә-жир кишәрлеге милекчеләре яки башка хокук ияләре,

гомуми файдаланудагы яшелләнелерелгән территорияләр чикләрендә вәкаләтле орган яисә махсулаштырылган оешма, ул « дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләрен сатып алу өлкәсендә контракт системасы турында» 2013 елның 5 апрелендәге 44-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә муниципаль сатып алулар нәтижеләре буенча элге эш төрләрен уздыруга конкурс откан.

чикләнгән территорияләр (предприятиеләр, оешмалар, учреждениеләр) һәм махсус билгеләнелштәге (санитар зоналар, су саклау зоналары, зиратлар, питомниклар) чикләрендә-элге объектларның хужалары,

йорт яны территорияләре чикләрендә-күпфатирлы йортларда торак биналарның милекчеләре яки идарәче оешмалар,

жир өсте коммуникацияләренел, шул исәптән электр челтәрләренел, яктырту челтәрләренел, радиолинияләренел саклау зоналарында-элге коммуникацияләренел хужалары,

жир асты коммуникацияләренел сак зоналарында (урнаштыру рөхсәт ителгән очракта) - элге коммуникацияләренел хужалары.

3.15 кюветларны, торбаларны, дренаж корылмаларын, грунт һәм өске суларны урамнардан һәм юллардан чистарту һәм чистарту, яңгыр канализациясе коллекторларын һәм яңгыр кабул итү коеларын чистарту аларны эксплуатацияләүче оешмалар тарафыннан башкарыла.

3.16 диспетчерлык пунктлары территорияләрен, жәмәгать транспортының борылу майданчыкларын карап тоту һәм жыештыру пассажирлар транспортын эксплуатацияләүче оешмалар тарафыннан башкарыла.

3.17 жәмәгать транспортын көтү павильоннарын карап тоту һәм жыештыру вәкаләтле органнар яисә 2013 елның 5 апрелендәге 44-ФЗ номерлы « Дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләрен сатып алу өлкәсендә контракт системасы турында» Федераль закон нигезендә муниципаль сатып алуларны үткәрү нәтижеләре буенча элге эш төрләрен үткәрүгә конкурс откан махсулаштырылган оешма тарафыннан тәмин ителә .

3.18 жәмәгать бәдрәфләрән урнаштыру һәм тоту тәртибе гамәлдәге законнар, санитар кагыйдәләр һәм нормалар нигезендә билгеләнә.

3.19 бәдрәфләрнең санитар һәм техник торышы өчен аларның милекчеләре, хужалары, арендаторлары яки алар хезмәт күрсәтә торган махсус оешмалар җаваплы.

3.20 төзекләндерү эшләрән башкаруның вакыты эшләрнең заказчысы тарафыннан объектларның тиешле санитар һәм техник торышын тәэмин итүне исәпкә алып билгеләнә.

3.21 Жирлек территориясен карап тоту һәм жыештыру чикләре физик һәм юридик затлар тарафыннан бирелгән жир кишәрлегенә чикләре (жир участогы билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерелмәгән булса, жир участогының факттагы чиге буенча) һәм биналарның һәм корылмаларның, биналарның милекчеләренә элекке Кагыйдәләрнең 41 бүлегенә нигезендә тирә-юньне төзекләндерүдә катнашу тәртибе нигезендә билгеләнә.

3.22 вәкаләтле органнар жирлек территориясен, шул исәптән гомуми файдаланудагы территорияләрен карап тоту һәм жыештыру буенча эшләрнең билгеләнгән вәкаләтләре чикләрендә үтәлешен контрольдә тоту.

4. Алар урнашкан биналарны, корылмаларны һәм жир кишәрлекләрен карап тоту буенча гомуми таләпләр

4.1 Алар урнашкан жир кишәрлекләрен, биналарны, корылмаларны һәм жир кишәрлекләрен милекчеләре яки башка хокук ияләре мөстәкыйль рәвештә йә махсус оешмаларны үз ачкалары хисабына җәлеп итү юлы белән тоталар.

4.2 алар урнашкан биналарны, корылмаларны һәм жир кишәрлекләрен карап тоту үз эченә ала:

4.2.1 биналарның, корылмаларның фасадларын карап тоту;

4.2.2 жир кишәрлеген жыештыру һәм санитар-гигиеник чистарту;

4.2.3 гражданның, оешмалар һәм шәхси эшмәкәрләр эшчәнлегенә нәтижәсендә барлыкка килә торган житештерү һәм куллану калдыкларын жыю һәм чыгару;

4.2.4 жир кишәрлегендә урнашкан яшелләндерү һәм төзекләндерү элементларын карап тоту һәм карау.

4.3 биналарның һәм корылмаларның тышкы кыяфәтенә карата гомуми таләпләр:

4.3.1 биналар, корылмалар фасадлары өчен төп шарт булып архитектура-сәнгать образының, материалларның һәм төсләр чишелешенә стильле бердәмлеге тора.

4.3.2 фасадның локаль участоклары, детальләр, элементлар һәм өстәмә жиһазлар комплекслы карар нигезендә урнашырга тиеш.

4.3.3 тышкы мәгълүматны урнаштыру чаралары, студентлар такталарыннан, режим таблицаларыннан тыш, паспорт нигезендә урнаштырылырга тиеш;

4.3.4 төсле карар фасад характеристикаларына һәм стиль чишелешенә, объектның функциональ билгеләнешенә, әйләнә-тирә мохиткә туры килергә тиеш;

4.3.5 торчы йорт (боковые фасадлар), просматриваемые урамнар, стеналар һәм перекрытые арочных юллар тулысынча окрашиваются төсләре төп фасады;

4.3.6 фасад биналар, корылмалар булырга тиеш түгел ия видимых жәрэхәтләре төзелеш өлешендә, декоративные бизәкләү һәм инженерлык элементларын һәм сакларга тиеш тиешле эстетик торышы. Бинаның фасадына зыян килү фасадының гомуми мәйданынан 1% тан артмаска тиеш;

4.3.7 аерым детальләре бөтерү яки үзгәртү белән бәйлә биналарның, корылмаларның фасадларын үзгәртү норматив хокукый актларда билгеләнгән тәртиптә рөхсәт ителә;

4.3.8 бина фасадының төс гаммасы бина фасадының төсләр чишелеш паспорты нигезендә билгеләнә һәм билгеләнгән тәртиптә килештерелә. Бинаны, корылманы эксплуатацияләгәндә яки ремонтлаганда төс тонын үзгәртү рөхсәт ителми;

4.3.9 фасадларны буяу штукатур, түбә һәм лепка эшләрен кабул иткәннән соңгына һәм бинаның фасадларын төс ягыннан хәл итү паспорты нигезендә башкарыла;

4.3.10 фасадларны ремонттан соң кабул итү, яңадан жиһазландыру һәм буяу эшләре кабул итү комиссиясе тарафыннан башкарыла.

5. Содержание фасадов зданий, сооружений

5.1 Биналарның, корылмаларның фасадларын карап тоту үз эченә ала:

5.1.1 конструктив элементларны һәм фасадларны, шул исәптән керү ишекләрен һәм козырьковларны, балкон һәм лоджий, карнизов коймаларын, крыльяны һәм аерым баскычларны, спусклар һәм баскычлар коймаларын, витрин, декоратив детальләре һәм башка конструктив элементларны үз вакытында ремонтлау һәм төзекләндерү, һәм аларны буяу;

5.1.2 водостокларның, водосток торбаларның һәм сливларның төзек хәлдә булуын һәм карап тотуны тәэмин итү;

5.1.3 жөй, ярыклар һәм сайлаулар;

5.1.4 керү төркемнәрен, отмосткаларны, цоколь тәрәзәләрен һәм подвалларга керү юлларын торгызу, ремонтлау һәм үз вакытында чистарту;

5.1.5 фасадта урнаштырылган электр утларын төзек хәлдә тоту һәм аны караңгылык башлану белән кертү;

5.1.6 фасадларны, шул исәптән фасадларны, аларның торышы һәм куллану шартларына бәйлә рәвештә, үз вакытында чистарту һәм юдыру;

5.1.7 тәрәзәләре һәм витриналарны, элмә такталарны һәм күрсәткечләре үз вакытында юу;

5.1.8 язулардан, рәсемнәрдән, игъланнардан, плакатлардан һәм башка мәгълүмати-басма продукциядән, шулай ук граффитидан чистарту.

5.2 каралырга тиешле биналарның, корылмаларның һәм корылмаларның фасад элементлары составына керә:

- 1) кабул итү, подвал бүлмәләренә керү һәм чүп-чар камералары;
- 2) керү төркемнәре (баскычлар, мәйданчыклар, перила, керү өстендә козыреклар, коймалар, стеналар, ишекләр һ. б.);
- 3) цоколь һәм отмостка;
- 4) диварлар яссылыгы;

5) чыгыш ясаучы фасад элементлары (балконнар, лоджия, эркера, карнизы һ. б.);

6) түбә, шул исәптән жилләтү һәм төтен торбалары, рәшәткәләр, түбәгә чыгу юллары һ. б.;

7) архитектура детальләре һәм тышлау (колонналар, пилястрлар, розеткалар, капительләр, фризлар, пояслар һ. б.);

8) водосточные торбалар, шул исәптән воронки;

9) парапет һәм тәрәзә коймалары, рәшәткәләр;

10) тәрәзәләрне, балконнарны, поясларны, чыгышларны цоколь, свесларны металл бизәкләү һ. б.;

11) элмә металл конструкцияләр (флагодержатели, анкералар, янгын баскычлары, вентиляция жиһазлары һ. б.);

12) панельләр һәм блоklar арасында горизонталь һәм Вертикаль жөйләр (зур панельле һәм эре блоклы биналарның фасадлары);

13) пыяла, рамнар, балкон ишекләре;

14) биналар янындагы стационар коймалар.

5.3 биналар, корылмалар миләкчеләре, башка хокук ияләре һәм тиешле вазыйфалар йөкләнгән башка затлар бурычлы:

5.3.1 кирәк булганда, тик елына кимендә бер тапкыр, махсус техника һәм методика буенча юдыргычлар кулланып, фасадларны чистарту һәм юдыру;

5.3.2 кирәк булганда, тик елына ике тапкыр, язын (жылыту системаларын сүндүргәннән соң) һәм көзен (жылыту сезоны башланганчы) чистарту һәм юдыру, кагыйдә буларак, химик чаралар, тәрәзәләрне, балкон һәм лоджияләрне, подъездлардагы керү ишекләрен, эчке һәм тышкы тәрәзәләрне, балкон һәм лоджияләрне, подъездлардагы керү ишекләрен чистарту һәм юдыру.;

5.3.3 фасадның факттагы торышын исәпкә алып, 5 - 6 ел эчендә фасадны буяу, шул исәптән фасадны буяу эшләре алып барырга;

5.3.4 фасадның аерым элементларын (цоколей, крылец, баскычлар, приямклар, керү ишекләре, капка, цоколь тәрәзәләре, балконнар һәм лоджийлар, су асты торбалары, тәрәзә асты сулары, линия ачышлары һәм башка конструктив элементларны) хуплап ремонтларга кирәк.

Ярдәм итүче ремонт өч елга бер тапкырдан да ким булмаска тиеш. Фасадларның конструктив элементлары һәм бизәкләү эшләре аларның нормаль искерүенә яки аларның кинәт зыян килүенә (авария, табигый бәла-казалар, янгын һ. б. ш.) карамастан, әлеге хәлләр туктатылганнан соң ике ай эчендә торгызылырга тиеш;

5.3.5 фасад конструкцияләре жиңмерелү куркынычы янаган очракта (коймалар, сеткалар урнаштыру, жиңмерелә торган элемент өлешен демонтажлау һ.б.) саклау-кисәтү чараларын үтәргә.

5.4 фасадларны эксплуатацияләгәндә рөхсәт ителми:

5.4.1 биналарның һәм корылмаларның фасадлары өслегенә зыян китерү (пычрату): су агып китү, буяуларны каплау, ярыклар, киселгән штукатурка, тышлау, кирпич кладкасына зыян китерү, тимер-бетон конструкцияләренә саклагыч катламын каплау һ. б.;

5.4.2 биналарның һәм корылмаларның архитектура һәм сәнгать-скульптура

детальләре: колонналар, пилястр, тамчылар, фризлар, тяг, барельефлар, эвэл бизәкләре, орнаментлар, мозаика, сәнгать рәсемнәре һ. б. булган очрақларда зыян күрү (булмау).;

5.4.3 панельара ызгышлар герметизациясен бозу;

5.4.4 штукатурка, тышлау, фасадларның, биналарның һәм корылмаларның буяу катламы, шул исәптән тәрәзә, Керү приямкаларының конструкцияләренә төзек булмау (бушату, пычрату) ;

5.4.5 бина һәм корылмаларның фасадлары: балконнар, лоджий, эркеров, тамбуров, карнизов, козырьков һ. б.;

5.4.6 ватылу (булмау, пычрату) коймалар балконов, лоджий, парапетов, балкон плитәләре;

5.4.7 фасадны һәм аның элементларын әлеге бинаның төсә буенча билгеләнгән Материаллардан аерыла торган материаллар, корылманы проект номер паспорты белән бизәү һәм буяу;

5.4.8 вәкаләтле орган белән килештермичә генә, проспект, урам, тыкрык, мәйдан, бина номерлары, корылма, корпус номерлары яки корылма номерлары күрсәткечләрен урнаштыру һәм эксплуатацияләү;

5.4.9 вәкаләтле орган белән килештерелгән проект булмаса, бинаның фасадына һәм (яки) түбәсенә, флаг хужалары корылмаларына, флагштоқларга урнаштыру һәм эксплуатацияләү;

5.4.10 вәкаләтле орган белән килештерелгән паспортсыз тыш, бинаның фасадына һәм (яки) түбәсенә тышкы мәгълүмат чараларын урнаштыру чараларын урнаштыру һәм эксплуатацияләү, учреждениеләр такталарыннан, режим таблицаларыннан тыш;

5.4.11 яңа архитектура детальләрен төшерү, алыштыру яки урнаштыру, яңа архитектур детальләр урнаштыру, гамәлдәге проеммаларны эшләү, тәрәзә формасын үзгәртү, яңадан жиһазлау яки яңа балконнар һәм лоджийлар, эркерлар урнаштыру, балконнар арасында рөхсәт алмыйча һәм килешмичә төзелеш алып бару;

5.4.12 гомуми файдаланудагы территорияләрдәге (шул исәптән мәйданнар, урамнар, юллар, яр буйлары, гомуми кулланылыштагы су объектларының яр буе полосалары, скверлар, бульварлар) фасадлар белән чыккан биналар, корылмалар өчен территорияләрне (төзелеш корылмаларыннан тыш) әйләндереп алу өчен профнастил, сайдинг, металл профильләр, металл листлар һәм башка шундый материаллардан файдалану;

5.4.13 штукатурка, тышлау, фасадның цоколь өлешендәге буяу катламы, фасадларны буяу, жиңмерелгән яки жиңмерелгән архитектура детальләрен торгызуга кадәр жиңмерелү (катламлау, пычрату).;

5.4.14 фасадларны өлешчә буяу (бинаның беренче катларын тулысынча буяу искәrmә булып тора);

5.4.15 фасадның гомуми архитектура карарына туры килми торган төс чишелешенә, рәсемнәң, тышлыкларның калынлыгы һәм фасад жиһазларының, шул исәптән тәрәзәләр һәм витрин, ишекләр, балкон һәм лоджияләренә, шул исәптән тышкы бизәлешенә һәм жиһазларының, шул исәптән фасадның гомуми архитектура карарына туры килми торган башка элементларының, шул исәптән тәрәзәләр һәм витрин, ишекләр, балкон һәм лоджияләренә ирекле үзгәрешә;

5.4.16 гамәлдәге козырекларны һәм элмәләрне өстәмә элементлар һәм биналарның һәм корылмаларның фасадларын урнаштыру, аларның декоратив чишелешен һәм тышкы кыяфәтен боза торган җайланмалар белән җиһазландыру;

5.4.17 гомуми файдаланудагы территорияләрдән чыга һәм карый торган фасадлар булган биналарда һәм корылмаларда чукрак металл полотеналар урнаштыру, фасадның архитектур чишелешенә, характерына һәм фасадтагы башка керүләренң төсләренә туры килми торган ишек тутырмалары урнаштыру;

5.4.18 фасад яссылыгына карата проемада ишек блогының урнашуын үзгәртү;

5.4.19 тәрәзә һәм ишек тартмасы һәм проемом арасындагы жөйләрне сыйфатсыз тутыру фасадның тышкы кыяфәтен начарайта торган;

5.4.20 ирекле үзгәртү прозрачности, буяу һәм каплау декоративными пленками остекления өслеге, пыяла блоklar белән алыштыру;

5.4.21 фасадлар, түбәләр, биналар һәм корылмалар элементлары (төтен юллары, вентиляция, күмәк кабул итү һәм радио системалары антенналары, чыбыклы радио челтәре баганалары, фронтоннар, козыреклар, ишек, тәрәзәләр, парапетлар, янгынга каршы баскычлар, жир элементлары һ. б.) элмә элемент линияләрен һәм һава-кабель кичүләрен беркетү сыйфатында файдалану.;

5.4.22 тиешле рөхсәтәннән башка балконнар, лоджияләр, келәмнәр, киём-салым, балконнарның тышкы ягынан эчке киём, лоджияләр һәм урамга чыга торган биналарның төп фасадлары тәрәзәләре, шулай ук аларны йорт әйләнешенң төрле предметларына күмү.;

5.4.23 керү төркеме элементлары, керү төркемнәрен урнаштырганда яңа бизәү һәм реклама белән булган декоратив, архитектура һәм сәнгать элементларын ябарга;

5.4.24 афишалар, белдерүләр, плакатлар һәм башка мәгълүмати-басма продукцияне фасадларда, тәрәзәләрдә (шул исәптән тәрәзә проемының эчке ягында), пыяла ишекләрдә (шул исәптән ишекнең эчке ягында), биналар, корылмалар һәм корылмаларның эчке ягында), пыяла ишекләрдә (шул исәптән Пыяла өслегендә) элү һәм жәю;

5.4.25 күпфатирлы йортта биналарның, корылмаларның милекчеләренң, биналарның милекчеләренң ризалыгынан башка биналар, корылмаларның фасадларына граффит ясау;

5.4.26 бина фасадларына тышкы кондиционерлар урнаштыру.

5.5 антенналарны урнаштыру рөхсәт ителми:

5.5.1 урамның төп һәм ян фасадларында, шулай ук урамнан карала торган ишегалды фасадларында;

5.5.2 бу түбә һәм брендмауэрах, просматривающихся белән урамнар;

5.5.3 биналарның түбәсендә, биналарның һәм корылмаларның силуэт тәмамлануында(башняларда, гөмбәзләрдә), парапетларда, түбә коймаларында, вентиляция торбаларында;

5.5.4 бу почмагында фасад;

5.5.5 балкон, лоджия киртәләрендә;

5.5.6 архитектура детальләрендә, декор элементларында, кыйммәтле архитектура бизәгә белән өслекләрдә, шулай ук архитектура өслекләренә зыян китерүгә алып баручы крепление

5.6 тышкы күзәтү видеокамералары элмә, козырек, балкон, эркерлар астында,

фасад участокларында, архитектура детальләреннән буш булган урыннарда, декор, кыйммәтле бизәкләү элементлары астында урнаштырыла.

5.7 колонналарда, фронтонарда, карнизларда, пилястрларда, порталларда, козырекларда, балконнар беркетмәсендә тышкы күзәтү видеокамераларын урнаштыру рөхсәт ителми.

5.8 подъездларга кергәндә мәгълүмати стендлар урнаштыру рөхсәт ителә.

6. Йорт билгеләре

6.1 Биналар, корылмалар йорт билгеләре белән жиһазландырылырга тиеш.

6.2 биналар, корылмалар тәүлекнең караңгы вакытында яктырту белән (форма, күләме, төсле карар, шрифт язуы), торак йортлар - подъезд һәм фатир номерлары күрсәткечләре белән жиһазландырылырга тиеш.

6.3 аншлагллар Татарстан Республикасының ике дәүләт телендә бер үк күләмдә шрифт белән башкарыла.

6.4 аншлагллар урнаштыруга гомуми таләпләр булып тора:

6.4.1 урнашу урыннарын унификацияләү, бердәм урнаштыру кагыйдәләрен үтәү;

6.4.2 жәяүлеләр һәм транспорт хәрәкәте шартларын, биналарны кабул итү, архитектура, яктырту, яшел утыртмаларны исәпкә алып, яхшы күренеш.

6.5. Аншлаглларны урнаштыру түбәндәге таләпләргә җавап бирергә тиеш:

6.5.1 жир өслегеннән биеклеп-2,5-3,5 м (заманча төзелеш районнарында-5 м га кадәр);

6.5.2 чыгыш ясаучы архитектура детальләреннән буш булган фасад участогында урнаштыру;

6.5.3 фасадның архитектура әгъзаларына салкын тию вертикаль көченә бәйләнеш;

6.5.4 бердәм вертикаль тамгасы урнаштыру билгеләре күрше фасадларда;

6.5.5 тышкы заслоняющие объектлар (агачлар, төзелешләр) булмау.

6.6 номер билгеләре булырга тиеш урнаштырылган:

6.6.1 төп фасадта - фасадның уң як ягыннан простенкада;

6.6.2 берьяклы транспорт хәрәкәте булган урамнарда - фасад ягында, транспорт хәрәкәте юнәлеше буенча якын-тирәдә;

6.6.3 арка яки төп керү юлы-уң яктан яки юл өстендә;

6.6.4 ишегалды фасадларында-квартал эчендәге йөрү ягыннан простенкада;

6.6.5 фасадның озынлыгы 100 м - аның капма-каршы якларында;

6.6.6 сәнәгать предприятиеләренең коймаларында һәм корпусларында - төп керүдән уң якта;

6.6.7 фасадның почмак участогында простенка урамнар киселеше янында;

6.6.8 номер белән янәшә урнашканда-бердәм вертикаль Осада; 6.6.9 номер билгесе өстендә.

6.7 Подъезд һәм фатир номерларының күрсәткечләре ишек проемы өстендә, яки ишек проемын тутыру импостында (горизонталь табличка), яисә 2,0 - 2,5 м биеклектәге ишек үтеменнән уңда (вертикаль күрсәткеч) урнаштырыла.

6.8 аншлагллар һәм номер билгеләре чисталыкта һәм төзек хәлдә булырга тиеш.

Аншлагларның һәм номер билгеләренә чисталыгы һәм төзеклеге өчен биналарны карап тоту өчен җаваплы затлар җаваплы.

6.9 Флагштоктарны билгеләнгән тәртиптә расланган проект буенча йорт фасадына урнаштырырга кирәк.

6.10 янғын гидрантларының, полигонометрик билгеләр, геодезик билгеләренә урнашу күрсәткечләрен суүткәргеч һәм канализация челтәрләре биналарының, камераларының, магистральләренә һәм коеларының беркетмәләренә урнаштырырга кирәк.

Югарыда күрсәтелгән билгеләренә сакланышы һәм төзеклеге өчен аларны билгеләгән оешмалар җаваплы.

6.11 рөхсәт ителми:

6.11.1 чыгыш ясаучы элмә такталар, консольләр, шулай ук аны кабул итүне кыенлаштыра торган объектларны урнаштыру;

6.11.2 фасадның чыгыш ясаучы элементлары янында яки фасадның тирән участкаларында, декор элементларында, карнизларда, капкаларда номер билгеләренә һәм күрсәткечләргә урнаштыру;

6.11.3 аншлагларны билгеләнгән урыннан иреккә күчерү.

6.12. биналардан һәм корылмалардан өскә су бүлүне тәэмин итү өчен, алар периметры буенча ышанычлы гидроизоляция белән отмосткалар урнаштыруны күздә тотарга кирәк. Отмостки кабул итәргә кирәк кимендә 10% якка нче бина. Биналар һәм корылмалар өчен отмостканың киңлеген - 0,8 - 1,2 м, катлаулы геологик шартларда (карстлы грунт) - 1,5-3,0 М кабул итәргә кирәк.

Бина жәяүлеләр коммуникацияләренә тоташкан очракта, отмостка ролен, гадәттә, каты өслеккә тротуар башкара.

7. Түбә

7.1 Биналар, корылмалар түбәсе, су бүлү системасы элементлары, төтен юлларын һәм вентиляция системаларын каплау төзек хәлдә булырга һәм теләсә нинди һава шартларында йортларда яшәүчеләр һәм жәяүлеләр өчен куркыныч тудырмаска тиеш.

7.2 кышкы вакытта биналарның милекчеләре һәм башка хокук ияләре, шулай ук күпфатирлы йортлар белән идарә итүче оешмалар тарафыннан түбәләргә кардан, боздан һәм боз сөңгеләреннән вакытында чистартып торырга тиеш. Жәяүлеләр зоналарына чыга торган яклардагы түбәләргә кардан чистарту участкаларны коймалап алу һәм барлык саклык чараларын күрү белән һәм тәүлекнең якты вакытында гына башкарылырга тиеш. Калган түбәдән, шулай ук яссы түбәләрдән карны эчке ишегалды территорияләренә ташлау зарур. Түбәдән жәяүлеләр юлына ташланган, жәмәгать транспортын көтү тукталышына, юл йөрү өлешенә кар һәм боз кичекмәстән чистартылырга тиеш.

7.3. Кар һәм бозны ташлаганда, боз сөңгеләрен ташлаганда, түбәдә ремонт һәм башка эшләр башкарганда агач һәм куакларның, электр белән тәэмин итүнең һава линияләре, яктырту һәм элемент линияләре, юл билгеләре, юл светофорлары, юл коймалары, юл коймалары, жәмәгать транспортын көтү павильоннары, элмә такталар, реклама конструкцияләре, биналарны бизәү һәм инженерлык элементлары

сакланышын тээмин итүче чаралар күрелергә тиеш. Күрсәтелгән элементларга зыян килгән очракта, алар түбәне чистарткан һәм зыян күргән зат хисабына торгызылырга тиеш.

7.4. Биналарның, корылмаларның түбәләре су бүлүгә ия булырга тиеш, ул жәяүлеләргә агып төшә торган суның турыдан-туры элэгүенә юл куймый. Желоба, бүрәнкә, водосток булырга тиеш неразрывны һәм рассчитаны үткәрү өчен жыела торган су күләмен. Жәяүлеләр зоналары булган биналар ягыннан чыккан водостоклар жәяүлеләр сукмакларыннан читкә китәргә тиеш.

Рөхсәт ителми:

7.5.1. түбәне (көрәкләр, скрепкалар, ломнар), төзелеш материалларын, ремонт калдыкларын, файдаланылмый торган механизмнарны һәм башка предметларны түбә ябу өчен билгеләнгән биналар, корылмалар түбәсендә саклау;

7.5.2. биналарның түбәсеннән боз, кар һәм чүп-чардан бүрәнкәләргә водосточные торбалар ташлана.

8. Жир кишәрлекләрен карап тоту

8.1 Жир кишәрлекләре территорияләрен карап тоту үз эченә ала:

8.1.1 көн саен чүп-чардан, яфраклардан, кардан (көртләү, себерү һ. б.) һәм боздан (боздан) жыештыру;

8.1.2. бозлавыкка каршы материаллар белән юлларны, күперләрне, урамнарны, тротуарларны, юлларны, жәяүлеләр территорияләрен капламалар белән эшкәртү;

8.1.3. кар көрәү һәм себерү;

8.1.4. кар һәм боз чыгару (кар-боз берәмлекләре);

8.1.5. контейнер майданчыкларын, барлык төр калдыклар өчен контейнерлар, чүп-чар өчен чүп-чар, эскәмияләр, кече архитектура формаларын урнаштыру һәм карап тоту һ. б.;

8.1.6. чүп кабул итү камераларын, контейнерлар (бункерлар) һәм контейнер майданчыкларын жыештыру, юу һәм дезинфекцияләү;

8.1.7. яңгыр һәм кар суларын бүлеп бирү;

8.1.8. каты көнкүреш, зур габаритлы һәм башка калдыкларны жыю һәм чыгару;

8.1.9. су сибү территориясен киметү өчен тузан хасил итү һәм увлажнения һава;

8.1.10. яшел үсентеләрнең сакланышын тээмин итү, аларны карау; территориядә урнашкан гражданныр, физик һәм юридик затлар мөлкәтенә куркыныч тудыручы коры-сары һәм яшел үсентеләрне үз вакытында кисү;

8.1.11. коммуналь билгеләнештәге объектларны, инженерлык коммуникацияләрен (корылмаларны), юлларны, тимер юлларны, күперләрне, жәяүлеләр кичүләрен төзүдән, реконструкцияләүдән һәм төзекләндерүдән соң, төзекләндерүдән соң, төзекләндерүдән соң бозылган төзекләндерү элементларын торгызу, реставрация, археология һәм башка жир эшләрен башкару;

8.1.12. күзәтү һәм яңгыр кабул итү коеларын (яңгыр канализациясе), гамәлдәге дәүләт стандартлары таләпләренә туры китереп, жир асты коммуникацияләре коеларын (корылмаларын) карап тоту;

8.1.13. төзелеш майданчыклары коймаларын, шул исәптән объектларны карап

тоту

төзелеп бетмэгэн. Эшлэр алып барылмый торган төзелеш объектлары төзелеш челтэрлэре белэн ябылырга тиеш;

8.1.14 . территориягэ чит затлар үтеп керү һәм (яки) рөхсәтсез урыннарда калдыклар урнаштыру мөмкинлеген юкка чыгара торган жир кишәрлекләре, жимерелгән (сүтелгән, сүтелгән) биналар, корылмалар коймаларын урнаштыру һәм карап тоту.

8.2. Әгәр жир кишәрлекләренә ия булучылар аны карап тоту вазыйфаларыннан читләшсә, вәкаләтле органнар, хокук ияләре белэн килешмичә, әлеге Кагыйдэлэрнең 8.1 пунктында күрсәтелгән гамәлләр кылырга һәм гамәлгә ашыруны тәмин итәргә хокуклы.

8.3. Физик һәм юридик затлар (шәхси эшмәкәрләр) үз милкендә булган жир кишәрлекләрендә Наратлык балтырдагын юк итү буенча эшләр башкарырга тиеш. Наратлык балтырганын бетерү буенча чаралар аны бутонизацияләүгә һәм чәчәк ата башлауга кадәр үткәрелергә тиеш. Наратлык балтыргычын бетерү буенча чаралар түбәндәге ысуллар белэн үткәрелергә мөмкин: химик чаралар-гербицидлар һәм (яки) арборицидлар белэн үсү учакларын сиптерү; механик-чабу, коры үсемлекләр жыю, тамыр системасын казып алу.; агротехник - туфракны эшкәртү, күпьяллык үләннәр чәчү.

9. Юлларны карап тоту

9.1 Юлларны карап тотуны вәкаләтле органнар яисә оешмалар башкара, алар « дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләрне сатып алу өлкәсендә контракт системасы турында» 2013 елның 5 апрелендәге 44-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә, муниципаль сатып алулар нәтижэләре буенча әлеге эш төрләрэн уздыруга конкурс откан .

9.2 юл территорияләрен карап тоту үз эченә ала:

9.2.1. юлларны, тротуарларны, ясалма юл корылмаларын, квартал эчендәге юлларны ремонтлау;

9.2.2. пычрак, чүп-чар, кар һәм боз (боз) тротуарлардан (жәяүлеләр зоналарыннан, юллардан) һәм юл йөрү өлешендә, ясалма юл корылмаларыннан жыештыру;

9.2.3 юл катламнарын юу һәм су сибү;

9.2.4. китүе өчен газонами һәм яшел үсентеләр;

9.2.5. жәмәгать һәм тимер юл транспортының контакт челтәре һәм тышкы яктырту баганаларын ремонтлау;

9.2.6. кече архитектура формаларын ремонтлау һәм буяу;

9.2.7. ясалма юл корылмалары составына керүче карау һәм янгыр кабул итү коеларын, тау канауларын һәм ачык лотокларны урнаштыру, ремонтлау һәм чистарту;

9.2.8. коймаларны, коймаларны, турникетларны, кече архитектура формаларын урнаштыру, ремонтлау һәм ел саен буяу.

9.3. Юл катламнарын саклау максатларында рөхсәт ителми:

9.3.1. жепселләр ташу;

9.3.2. урамнарда бүрәнэләр, тимер балоклар, торбалар, кирпич, башка авыр

эйберлэр ташлаганда аларны ташлау;

9.3.3 авыл жирлеге урамнары буенча каты өслекле машиналар чабу;

9.3.4. зур йөк транспорты хәрәкәте һәм квартал эчендәге жәяүлеләр юлларында, тротуарларда туктау.

9.3.5. төзелеш материалларын һәм төзелеш калдыкларын машиналар йөрү өлешендә һәм тротуарларда ташлау һәм (яки) туплау.

9.4. Юлларны төзекләндерүнең аерым элементларына таләпләр:

9.4.1. жәяүлеләр өчен тимер юл киртәләрен һәм тротуар баганаларын сезонлы буяу кышкы сезон тәмамлангандан соң, төзекләндерү айлыгы чорында башкарыла. Буяр алдыннан коймалар ремонтланьрга, пычрактан чистартылырга, юылган һәм төятелгән булырга тиеш;

9.4.2. барлык юл тамгасы заказчы тарафыннан билгеләнгән чират вакытында һәм тәртиптә юл тамгасы төшерү өчен расланган паспортлар (схемалар) нигезендә үтәлергә тиеш.;

9.4.3. юлларның юл тамгасы таләп ителә торган төс - һәм ут-техник характеристикаларын, тоташтыру коэффициентын, эксплуатацияләүнең барлык чорында майдан буенча саклануны тәмин итәргә тиеш;

9.4.4 конструкцияләр һәм юл билгеләрен ныгыту системалары күрү шартларына һәм монтажлау мөмкинлекләренә карап сайлап алына;

9.4.5. юл билгеләре төзек хәлдә булырга, вакытында чистартылырга һәм юылырга тиеш;

9.4.6. вакытлыча билгеләнгән юл билгеләре аларны урнаштыру зарурлыгына китергән сәбәпләрне бетергәннән соң бер тәүлек эчендә төшерелә;

9.4.7. визуаль-коммуникацион Система элементлары (Транспорт һәм жәяүлеләр хәрәкәте юнәлешләре күрсәткечләре, жирлекнең планлаштыру-структур элементлары күрсәткечләре) юлларда һәм транспорт чишелешләрендә аларга хәрәкәт юнәлешен күрсәтү өчен билгеләнә;

9.4.8. жирле эһәмияттәге гомуми файдаланудагы автомобиль юлының бер өлеше һәм (яки) машина йөрү өлешенә һәм (яки) тротуарга, юл читенә якин булган машина кую урыннары (парковка урыннары) муниципаль хокукый актларда билгеләнгән тәртиптә кулланылырга тиеш.

10. "Суыксу авыл жирлеге» муниципаль берәмлегенең гомуми файдаланудагы территорияләрен карап тоту һәм төзекләндерү

10.1 Муниципаль берәмлекнең гомуми кулланылыштагы территорияләрендә тыела:

10.1.1.1 авыл хужалыгы продукциясе һәм калдыклар белән скирдларга һәм түкәләргә салынган металл лом, төзелеш һәм көнкүреш чүп-чары белән территорияне пычрату, ягулык-майлау материаллары, нефть продуктлары белән пычрату, калдыклар чүплеген урнаштыру;

10.1.2. калдыкларны һәм чүп-чарны, калдыкларны жыю өчен махсус бирелгән урыннардан һәм контейнерлардан тыш, урнаштырырга;

10.1.3 билгеләнгән тәртипне бозып, стационар булмаган сәүдә объектларын, шулай ук ял итү өлкәсендә хезмәт күрсәтү өлкәсе объектларын (аттракционнар,

надувные батутлар, велосипедларны прокатка алу, роликлар һәм башка шундый объектлар) урнаштырырга.;

10.1.4. автотранспорт чараларын юарга һәм чистартырга, махсус билгеләнгән урыннардан тыш;

10.1.5. юлларны пычратучы, тузанлы йөкләр, эретмәләр, яфрактар, калдыктарны брезент белән капламыйча яки башка материал белән ташырга, бу максатлар өчен жиһазланмаган машиналарда сыек йөкләр ташырга;

10.1.6. стационар булмаган объектларны үзирекле урнаштыру;

10.1.7. жир эшләрен башкаруга тиешле рөхсәттенән башка (ордер) эшләр башкару;

10.1.8. бу максатлар өчен билгеләнмәгән грунт, чүп-чар, калдыктар, кар, бозны чүп-чар ташлау һәм агызу;

10.1.9. урамнарда, тротуарларда, газоннарда төзелеш материалларын туплау, гамәлдәге законнарны бозып, квартал эчендәге юлларны һәм йортларга керү юлларын ябу;

10.1.10. чүп-чарны газоннарда, тротуарларда, урам, мәйдан, ишегаллары территорияләренә, паркларда, скверларда һәм башка жәмәгать урыннарына ташларга;

10.1.11. бакча диваннарының аркаларында утырырга, эскәмияләр, пачкаты, бозарга яки юк итәргә урналар, урам утлары фонарьлары, башка кече архитектура формалары;

10.1.12. сметаларны һәм көнкүреш калдыктарын кое капкачларына, яңгыр канализациясенә Су кабул итү рәшәткәләренә, лотокларга, кюветларга ташларга;

10.1.13. чүп-чарны, яфрактарны һәм коры үләнне, тараны, житештерү калдыктарын, каты коммуналь калдыктарны яндыру, учак ягу, шул исәптән предприятиеләренә һәм шәхси йортларның эчке территорияләрендә янгынга каршы чаралар күрмичә (ябык савытлар һәм янғын сүндерү чаралары булу);

10.1.14. фасадларны үз белдеге белән үзгәртеп кору, барлык төрдәге гаражларны, утын, базны, агач сарайларын, будкаларны, будкаларны, голубятникларны, теплицаларны, навесларны һәм башка корымаларны, шулай ук билгеләнмәгән урыннарда тышкы мәгълүматны йөртүчеләр, кече архитектура формаларын урнаштыру, шулай ук башка төрдәге биналар белән идарә итү, биналар һәм башка төр биналар төзү, аларны урнаштыру, аларны урнаштыру, аларны урнаштыру, башка төрдәге биналар белән бәйлә башка төр;

10.1.15 агачларны ватарга, бозарга һәм юк итәргә, кәүсәдәге үз белдеге белән үзәк белән күкертләр ясарга, гамаки һәм таганнар агачларына элөп куярга, киём киптерү өчен баулар, аларга кадактар элөргә;

10.1.16 газоннарны зарарлау һәм юк итү;

10.1.17. гамәлдәге законнарны бозып, юл катламнарының машиналар йөри торган өлешенә кар көрөргә;

10.1.18. йорт хайваннары, кош-корт, урамда, авыл хужалыгы жирләрендә, махсус билгеләнгән урыннарда (көтүлекләрдән тыш) урамда, урамда, урамда, урамда, урамда, авыл хужалыгы жирләрендә, йорт хайваннарын һәм кошларны урамда йөртү өчен билгеләнгән махсус билгеләнгән урыннардан тыш, аларны

караусыз тоту;

10.1.19. зур габаритлы төзелеш чүп-чарын, кулланылган көнкүрөш техникасын һәм жиһазларны, агач көчлөрөн, сабакларны, контейнерларны һәм зур габаритлы чүп-чар чыгаруга килешү булмаганда һәм гамәлдәге законнарны бозып, контейнер майданчыкларына урнаштыру;

10.1.20. гамәлдәге законнарны бозып, комплектланган (төзөк булмаган) транспорт чарасын урнаштыру һәм саклау;

10.1.21. чишмәләр, Кое янындагы автотранспорт чараларын, су үткәргеч колонкаларны, елгалар, күлләр һәм ясалма (декоратив) сулыклар ярларында юарга, кер юарга, хайваннар сатып алырга, юарга, юарга;

10.1.22. торак йорт янындагы территориядә, йорт яны кишәрлегеннән читтә тиресне саклау» ;

10.1.23. жайланмаларны, су сиптерү урыннарын, житештерү һәм куллану калдыкларын чыгару, чыгару, чыгару, чыгару, йорт яны территорияләрендә, урам юллары, урамнарда, урамнардан читтә һәм бу максат өчен билгеләнмәгән башка урыннарда ююну һәм чисталык урнаштыру. Канализацияләре булмаган торак биналарда бәдрәф һәм юю чисталыклары жыю өчен, зур предметларның чокырга элэгүенә комачаулаучы диварлар һәм капчыклар белән жылытылган чокыр чокырлары каралган;

10.1.24. йөк ташу, рельслар, бүрәнәләр, тимер балоклар, торбалар, кирпеч һәм башка авыр әйберләр төяү - бушату эшләре вакытында йөк ташу, чылбырлы барышында каты өслекле машиналар булган урамнар буенча узышу, квартал эчендәге жәяүлеләр юлларында, тротуарларда һәм газоннарда зур йөк транспорты хәрәкәте һәм туктау;

10.1.25. торак пункт территориясенә грунт һәм автотранспорт көпчәкләре белән пычрак чыгару

10.1.26. транспорт чараларын торак пунктлар чикләрендә (газоннар, чәчәклекләр һәм үлән үсемлекләре белән шөгыйльләнүче башка территорияләр), балалар һәм спорт майданчыкларында, хайваннарны урамда йөртү майданчыкларында, шулай ук йорт яны территориясендә урнашкан хужалык майданчыкларында урнаштырырга.

11. Шәхси торак йортларны карап тоту һәм төзөкләндерү шәхси торак төзелеше территорияләре

11.1. Әгәр законда яки килешүдә башкасы каралмаган булса, индивидуаль торак йортларның милекчеләре (яки) яллаучылар (алга таба - торак йортларның хужалары):

11.1.1. торак йортларның, коймаларның (коймаларның), шулай ук йорт чикләрендә урнашкан башка корылмаларның фасадларының тиешле торышын тәмин итәләр, аларны вакытында ремонтлыйлар һәм буяу эшләрен башкаралар. Шәхси йортлар территориясе каралырга тиеш, шул исәптән үлән чабылган;

11.1.2. торак йортта номер билгесе бар һәм аны төзөк хәлдә тотарга;

11.1.3. йорт яны территориясен тәртиптә тоталар һәм якындагы территориянең тиешле санитар торышын тәмин итәләр;

11.1.4. йорт чикләрәндә яшел үсентеләрне тәртиптә тоталар, куакларны һәм агачларны санитар кисәләр, газүткәргечләрнең сак зонасында, кабельле һәм һава электр тапшыру линияләрәндә һәм башка инженерлык челтәрләрәндә агачлар утыртмыйлар;

11.1.5. канаулар һәм су агу өчен торбалар чистартыла, язгы чорда кар суларын үтүне тәэмин итәләр;

11.1.6. якын-тирә территориядән чистартылган карны, шул рәвешле, транспортны, инженерлык коммуникацияләрәнә һәм корылмаларга керү, жәяүлеләр үтеп керү һәм яшел утыртмаларның сакланышы тәэмин ителсен өчен, урнаштыралар;

11.1.7. вәкаләтле орган белән яраштыралар биеклекне, тышкы кыяфәтен һәм цвеновое койма карар;

11.1.8. бирелгән жир участогы чикләрәндә, үзәкләштерелгән канализация булмаганда, жирле канализация, юын чокыры, бәдрәф жиһазландыралар, аларны даими рәвештә чистартып, дезинфекциялиләр;

11.1.9. махсус майданчыкларда урнаштырылган каты һәм эре габаритлы калдыкларны контейнерларга урнаштыралар;

11.1.10. билгеләнгән тәртип нигезәндә каты көнкүреш һәм зур габаритлы калдыкларны вакытында жыю һәм чыгаруны тәэмин итәләр.

11.2. Шәхси торак төзелеше территориясендә рөхсәт ителми:

11.2.1. урнаштыру коймалар чит илләрдәге йорт;

11.2.2. йорт яны территорияләрәндә һәм алар янәшәсендәге территорияләрдә яфрактарны, теләсә нинди төр калдыкларны һәм чүп-чарны яндыру;

11.2.3. күмер, тара, утын, калдыктар, төзелеш материаллары, шул исәптән авыл хужалыгы продукциясен (печән, салам һ. б.), чимал, жиһазлар, жир, тирес, йорт яны территориясеннән чүп-чар;

11.2.4. юарга транспорт чаралары өчен домовладение;

11.2.5. ишегалды корылмалары төзәргә, йорт яны территориясеннән чокырларны төзекләндерәргә;

11.2.6. әлеге территориянең урам юлларында махсус транспорт һәм урып-жыю техникасын алуны кыенлаштыручы яисә аларга комачаулаучы киртәләрне урнаштыру;

11.2.7. территорияне төзекләндерү элементларын жимерәргә һәм бозарга, сулыкларны чүпләргә;

11.2.8. комплектланган (төзек булмаган) транспорт чарасын йорт яны территориясе артында сакларга;

11.2.9. су сиптерү жайланмаларын урнаштыру, сыек чисталык агызу, житештерү һәм куллану калдыкларын машиналар йөрү өлешләрәнә чыгару;

11.2.10. әйләнә-тирәне теләсә нинди калдыктар белән чүпләргә.

11.2.11. кар этәрү, чүп-чар ташлау, шлак ташлау, көнкүреш калдыкларын йорт территориясенә агызу;

11.2.12. юлларның һәм юлларның йөрү өлешенә ишегалды һәм янәшәдәге территориядән чистартылган кар һәм бозны чыгарырга яисә хәрәкәт итәргә.

11.3. Шәхси торак йортларны төзү чорында, жирлек башкарма комитетының язмача рөхсәте булган очракта, йорт яны территориясендә, шул исәптән урамда,

төзелеш материалларын вакытлыча саклау рөхсәт ителә ала. Төзелеш материаллары кешеләрнең тормышына һәм сәламәтлегенә зыян китерүне, шулай ук жимерелү, егылу яки башка йогынты нәтижәсендә өченче затларның мөлкәтенә зыян китерүне булдырмый торган ысул белән урнаштырылырга тиеш.

12. Яңгыр канализациясе челтәрләрен карап тоту һәм яңгыр суларын агызучы коелар, су бүлү корылмалары

12.1. Карау һәм яңгыр кабул итү коелары, жир асты коммуникацияләре коелары, люклар (рәшәткәләр) ябык хәлдә булырга һәм транспорт һәм жәяүлеләрнең куркынычсыз хәрәкәтен тәэмин итүче төзек хәлдә булырга тиеш.

12.2. Кабул итү бүлмәләренен, тупикларның, күзәтү һәм башка коеларның һәм камераларның төзек техник торышында тотылуын, чистартылуын һәм урнаштыруны гамәлдәге дәүләт стандартлары таләпләре нигезендә аларның хужалары тәэмин итә.

12.3. Жирлектә магистраль һәм квартал эчендәге яңгыр канализацияләре челтәрләрен карап тоту һәм эксплуатацияләү шушы максатларга жирлек бюджетында каралган акчалар чикләрендә махсуслаштырылган оешмалар белән төзелгән килешүләр нигезендә гамәлгә ашырыла.

12.4. Яңгыр канализациясенен ведомство челтәрләрен карап тоту һәм эксплуатацияләү тиешле оешмалар хисабына башкарыла.

12.5. Хужасыз инженерлык коммуникацияләре һәм күзәтү коелары юлларны карап тотуны гамәлгә ашыручы махсус оешмалар тарафыннан тиешенчә куркынычсыз хәлдә булырга тиеш.

12.6. Яңгыр канализациясе коллекторларын саклау максатыннан билгеләнә сак зонасы-коллектор көзеннән һәр якка 2 м.

12.7. Яңгыр канализациясе коллекторларының сак зонасы чикләрендә, тиешле документларны рәсмиләштермичә һәм эксплуатацияләүче оешма, башка органнар белән язмача килешенмичә, гамәлдәге законнарда билгеләнгән очракларда рөхсәт ителми:

12.7.1. житештерү жир эшләре бара;

12.7.2. яңгыр сулары канализациясе челтәренә зыян китерергә, су кабул итү люкларын жимерергә яки жимерергә;

12.7.3. төзелешне тормышка ашырырга, сәүдә, хужалык һәм көнкүреш корылмаларын урнаштырырга;

12.7.4. сәнәгать, көнкүреш калдыклары, чүп-чар һәм башка материаллар ташларга.

12.8. Урамнарны, биналарны, корылмаларны су белән тәэмин итү, су, канализация, яңгыр сулары жайланмалары, системалар, челтәр һәм корылмалар төзек булмау аркасында су агып чыккан бозлар барлыкка килү, шулай ук газоннарга, тротуарларга, урамнарга һәм ишегалды территорияләренә су агызу, суырту яки агызу рөхсәт ителми.

12.9. Жирлек территориясендә су коеларын һәм парлау майданчыкларын урнаштыру рөхсәт ителми.

12.10. Яңгыр кабул итә торган коелар рәшәткәләре даими чистартылган хәлдә

булырга тиеш. Аларның үткәру сәләтен чикли торган рәшәткәләр һәм коелар чүпләмәү, рәшәткәләр салу рәхсәт ителми. Яңгыр канализациясенә карау һәм яңгыр кабул итү коеларын профилактик тикшерү һәм аларны чистарту елына ике тапкыр башкарыла. Карау һәм яңгыр кабул итү коеларын чистартканнан соң, чыгарылган пычратуларның барлык төрләре кичекмәстән чыгарылырга тиеш.

12.11. Карау коеларының люклары бер дәрәжәдә хәрәкәт итү өлеше, тротуарлар, жәяүлеләр һәм велосипед юллары, яшел зоналар белән капланган булырга тиеш.

12.12. Карау коеларының машиналар йөрү өлеше, тротуарлар, жәяүлеләр һәм велосипед юллары, яшел зоналар, 2 см дан да артмаган, яңгыр кабул итү коелары белән тоташтырылу дәрәжәсен 3 см дан да артмаска мөмкин.

12.13. Капкачлары яки рәшәткәләре жимерелгән яки юкка чыккан коммуникацион коелар, ачыкланганнан соң, чөлтәрне эксплуатацияләүче оешма тарафыннан киртәләненп алынган, тиешле кисәтү билгеләре белән билгеләнгән һәм билгеләнгән вакытка алыштырылган булырга тиеш.

12.14. Инженерлык чөлтәрләрендә планлы эшләр башкарганда, канализация агымнары яқындагы канализация чөлтәре, су һәм жылылык чөлтәрләреннән - яңгыр канализациясенә (булганда) агызыла. Юлга су агызу тыела.

12.15. Су агуның нәтижәләрен бетерү зыянлы инженерлык чөлтәрләре хужалары хисабына да башкарыла.

12.16. Яңгыр канализациясе чөлтәрләренә техник торышы (шул исәптән люкларны, рәшәткәләренә вакытында ябу) өчен жаваплылык эксплуатация оешмаларына йөкләнә.

13. Тышкы яктырту объектларын (чараларын) тоту

13.1. Тышкы яктырту элементларына яктырткычлар, кронштейннар, терәкләр, чыбыклар, кабельләр, туклану чыганаклары (шул исәптән жыюлар, туклану пунктлары, идарә тартмалары) керә.

13.2. Урамнар, юллар, мәйданнар, жәяүлеләр тротуарлары, торак кварталлар, ишегаллары, предприятие, учреждение, оешма территорияләре, шулай ук аншлагләр һәм ижтимагый һәм торак биналарның номер билгеләре, юл билгеләре һәм күрсәткечләре, тышкы мәгълүмат элементлары һәм витриналар тәүлекнең караңгы вакытында яктыртылырга тиеш.

13.3. Урамнарны, юлларны, мәйданнарны, микрорайоннар территорияләрен яктыртуны кертү кичке сумеркада табигый яктыртылыш дәрәжәсе 20 лк ка кадәр кимегәндә башкарыла, ә иртәнге сумеркада - 10 лк га кадәр арткан вакытта сүндерелә.

13.4. Торак йортларның подъездларын, аншлагларны һәм урам күрсәткечләрен, шулай ук Архитектура-Сәнгать яктылыгы системаларын кертү һәм өзү урамнарны яктырту эше режимында башкарыла.

13.5. Биналарның һәм корылмаларның милекчеләре, милек рәвешләренә карамастан, биналарның һәм корылмаларның архитектур-сәнгати яктыртылышы булуын һәм эшләвен проектлар нигезендә тәэмин итәргә тиеш.

13.6. Төп мәйданнарда, магистральләрдә һәм урамнарда, транспорт

тоннельләрендә - 3% тан, жирлекнең башка территорияләрендә (район әһәмиятендәге урамнар, ишегалды территорияләре) - 5% тан, жир асты жәяүлеләр кичүендә-10% тан, көндөз дә, кичке һәм төнгө режимда (10% ка яктырткычлар кертелмәгән) яктырткычлар саны 3% тан артмаска тиеш.

13.7. Сафтан чыккан терекөмешле газ разрядлы лампалар бу максатлар өчен махсус билгеләнгән биналарда сакланырга һәм утильләштерү өчен махсус предприятиеләргә чыгарылырга тиеш.

13.8. Бу төр лампаларны чүплекләргә, чүп эшкәртү заводларына чыгарырга ярамый.

13.9. Металл терәкләр, кронштейннар һәм тышкы яктырту жайланмаларының башка элементлары чисталыкта булырга, крена, коррозия учакларына ия булмаска һәм кирәк булган саен милекчеләр (хужалары, кулланучылар) белән буялырга, эмма өч елга бер тапкырдан да ким булмаска тиеш, һәм төзәтү хәлендә булырга тиеш.

13.10. Тышкы яктыртуның бердәм системасына тоташтырылган урамнарны һәм йорт яны утларын карап тоту һәм ремонтлау эшләрен « дәүләт һәм муниципаль ихтияжларны тәмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алу өлкәсендә контракт системасы турында» 2013 елның 5 апрелендәге 44-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә муниципаль сатып алулар нәтижәләре буенча әлеге төр эшләргә башкаруга конкурс откан вәкаләтле орган яисә махсуслаштырылган оешма башкара .

13.11. Торак йортларның кереш бүлү жайланмаларына тоташтырылган йорт яны утларын карап тоту һәм ремонтлау эшләрен идарәче оешмалар башкара.

13.12. Тышкы яктырту баганалары, жәмәгать (тимер юл) транспортының контакт челтәре терәкләре, саклагыч, бүлү киртәләре, юл корылмалары һәм юл жиһазлары элементлары буялырга, язулардан һәм теләсә нинди Мәгълүмати-басма продукциядән чистартылырга, төзек хәлдә һәм чисталыкта булырга тиеш.

13.13. Тышкы яктырту баганаларын, жәмәгать (тимер юл) транспортының контакт челтәре терәкләрен алыштырганда әлеге конструкцияләр өч тәүлек дәвамында сүтеп алынырга һәм челтәр хужалары тарафыннан чыгарылган булырга тиеш.

13.14. Тышкы яктырту баганаларын чыгару юллардагы терәк хужасы тарафыннан кичекмәстән башкарыла, калган территорияләрдә - мондый кирәкле ачыкланган мизгелдән (демонтаж) бер тәүлек эчендә башкарыла.

13.15. Ут баганалары һәм жәмәгать (тимер юл) транспортының контакт челтәре терәкләрендә урнашкан барлык элементларның һәм объектларның төзек һәм куркынычсыз торышы һәм тышкы кыяфәте өчен әлеге терәкләрнең милекчәсе (хужасы) җавап бирә.

13.16. Үткәргечләрнең текә ярлары, терәк, изоляторлар булган очракта тышкы яктырту жайланмаларыннан файдалану рөхсәт ителми.

13.17. Тышкы яктырту жайланмалары эшендә электр чыбыкларын өзү яки терәкләргә зарарлау белән бәйлә житешсезлекләргә ачыклаганнан соң кичекмәстән бетерергә кирәк.

13.18. Чыбыкларны һәм кабельләргә һәм тышкы яктырту жайланмаларына үз белдегә белән тоташтыру һәм тоташтыру рөхсәт ителми.

13.19. Тышкы яктырту объектлары яки тышкы яктырту чаралары белән

жиһазландырылган объектларның милекчеләре (хужалары), шулай ук тышкы яктырту объектларына (чараларына) хезмәт күрсәтүче оешмалар бурычлы:

13.19.1. урамнарны, юлларны тиешенчә яктыртуны, терәкләр һәм яктырткычларның, яктырту жайланмаларының сыйфатын күзәтеп торырга, бозылган яки зыян күргән очракта үз вакытында ремонт ясарга;

13.19.2. билгеләнгән тәртип нигезендә утны кабызуны һәм сүндерүне күзәтеп торырга;

13.19.3. тышкы яктыртуны урнаштыру, тоту, урнаштыру һәм эксплуатацияләү кагыйдәләрен үтәргә;

13.19.4. тышкы яктырту фонарьларын вакытында алыштыру зарур.

13.20. Аерым светильникларның шәмне торгызу вакыты төзек булмау яки тиешле хәбәр кәргән мизгелдән 10 тәүлектән артмаса тиеш.

13.21. Тротуарларда урнашкан мачталар һәм тышкы яктырту баганалары һәм жәмәгать транспортының контакт челтәре тирәсен жыештырган өчен җаваплылык тротуарларны жыештырган өчен җаваплы затларга йөкләнә.

13.22. Трансформатор һәм бүлү подстанцияләренә, автомат режимда (хезмәт күрсәтүче персоналдан башка) эшләүче башка инженерлык корылмаларына якын-тирә территорияләргә жыештыру өчен җаваплылык элекке объектлар булган территория хужаларына йөкләнә.

14. Кече архитектура формаларының эчтәлегә

14.1. Кече архитектура формаларына түбәндәгеләр керә: монументаль-декоратив бизәлеш элементлары, мобиль һәм вертикаль яшелләндерү өчен жайланмалар, су жайланмалары, муниципаль жиһазлар, авыл жирлегә территориясендә коммуналь-көнкүреш һәм техник жайланмалар.

14.2. Кече архитектура формаларын карап тоту бирелгән жир кишәрлекләре чикләрендә, гомуми файдаланудагы территорияләрдә хокукка ия булучылар тарафыннан гамәлгә ашырыла - вәкаләтле орган йә «дәүләт һәм муниципаль ихтияжларны тәмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләргә сатып алу өлкәсендә контракт системасы турында» 2013 елның 5 апрелендәге 44-ФЗ номерлы федераль закон нигезендә муниципаль сатып алулар нәтижәләре буенча элекке төр эшләргә башкаруга конкурста жиңгән оешма тарафыннан тәмин ителә .

14.3. Кече архитектура формалары хужалары бурычлы:

14.3.1. үз эченә кече архитектура формалары чисталыкта һәм исправном торышы;

14.3.2. язгы чорда кече архитектура формаларын планлы тикшерү, аларны иске буядан, ржавчинадан, юдырту, буяу, шулай ук ватылган элементларны алмаштырырга;

14.3.3. кышкы чорда кече архитектура формаларын, шулай ук аларга кардан һәм боздан якин килү юлларын чистарту;

14.3.4. өслекле комлыклар ясау, комлыкларда комны елга бер тапкырдан да ким булмаган күләмдә алмаштыру;

14.3.5. балалар, спорт, хужалык майданчыклары һәм ял майданчыклары жиһазларының конструктив элементларының ныклыгы, ышанычлылыгы һәм

куркынычсызлыгы таләпләренә туры килүен күзәтеп торырга;

14.3.6. фонтаннар эшләгән чорда су өслеген көн саен чүп-чардан арындырырга.

14.4. Рөхсәт ителми:

14.4.1. кече архитектура формаларын тиешенчә файдаланмаска (балалар уен майданчыкларындагы өлкәннәр ялын, спорт майданчыкларындагы киём киптерү һ. б.);

14.4.2. кече архитектура формаларында теләсә нинди Мәгълүмати-басма продукцияне эләргә һәм ябыштырырга;

14.4.3. ватарга һәм повреждать кече архитектура формалары һәм аларның конструктив элементлары.

15. Стационар булмаган объектларны карап тоту

15.1. Стационар булмаган объектларны урнаштыру мондый объектларны муниципаль хокукый акт белән билгеләнгән тәртиптә урнаштыру схемасы буенча гамәлгә ашырыла.

15.2. Жир кишәрлеген арендау килешүе вакыты чыккач, стационар булмаган объект арендатор тарафыннан сүтелергә, ә жир участогы азат ителгән һәм беренчел халәتكә китерелгән булырга тиеш.

15.3. Стационар булмаган объектларның милекчеләре булган юридик һәм физик затлар бурычлы:

15.3.1. аларны ремонтлау һәм буяу. Ремонт тышкы кыяфәтне һәм проект документлары белән билгеләнгән төсләр чишелешен исәпкә алып башкарылырга тиеш;

15.3.2. якын-тирә территориядә яшел үсентеләр, газоннар, бордюр ташлары, кече архитектура формалары (алар булганда) сакланышын күзәтү, әлеге Кагыйдәләрдә билгеләнгән таләпләр нигезендә әлеге территорияне карап тоту;

15.3.3. стационар булмаган объектлар янында урналар урнаштырырга, чүплекләрне көн дәвамында калдыклардан арындырырга, эмма тәүлегенә бер тапкырдан да ким булмаган санда чүплекләрне елга бер тапкыр буярга кирәк.

15.4 рөхсәт ителми:

15.4.1. стационар булмаган объектларга проектларда каралмаган корылмалар, козыреклар, навеслар һәм башка конструкцияләр төзү;

15.4.2. стационар булмаган объектлар янында сәүдә-суыткыч жиһазларын урнаштыру;

15.4.3 стационар булмаган объектлар янында һәм аларның түбәләрендә таралар, товарлар, детальләр, көнкүреш һәм житештерү характерындагы башка предметларны складларга, шулай ук стационар булмаган объектларны склад максатлары өчен кулланырга;

15.4.4. стационар булмаган объектлар арасындагы янгынга каршы аермаларны жиһазлар, калдыклар белән тәэмин итү;

15.4.5. стационар булмаган объектларны, биналар аркаларында, газоннарда, майданчыкларда (балалар, ял, спорт, транспорт стоянкалары), суүткәргеч һәм канализация чөлтәрләренә сак зонасында, труба үткәргечләрдә, шулай ук

вентиляция шахталарына кадәр 25 метрдан да кимрәк, торак бина тәрәзәләренә кадәр, сәүдә предприятиеләренә витриналары - 20 метрдан да кимрәк, агач төпләренә кадәр - 3 метрдан да кимрәк.

16. Төзелеш эшләрен башкару урыннарын карап тоту

16.1. Төзелеш мәйданчыкларын һәм алар янәшәсендәге территорияләрне карап тоту, ремонт, төзелеш һәм башка төр эшләр тәмамланганнан соң төзекләндерүне торгызу төзүче өстенә йөкләнә.

16.2. Төзелеш бетмәгән төзелеш объектларын һәм алар янәшәсендәге территорияләрне карап тоту, әлегә кагыйдәләр таләпләрен үтәп, төзүчегә йөкләнә.

16.3. Эшләр алып барылмый торган төзелеш объектлары төзелеш челтәрләре белән ябылырга тиеш.

16.4. Төзелеш, ремонт һәм башка төр эшләр башланыр алдыннан, шулай ук төзелеш, ремонт һәм башка төр эшләренә башкару чорында кирәк:

16.4.1. барлык периметр буенча да авыл жирлегә Башкарма комитетының хокукый актлары таләпләренә туры китереп, төзелеш мәйданчыгы территориясен типлаштырылган койма урнаштыру;

16.4.2. төзелеш мәйданчыгы коймаларының гомуми тотрыклылыгын, ныклыгын, ышанычлылыгын, эксплуатацион куркынычсызлыгын тәмин итәргә;

16.4.3 төзелеш мәйданчыгы коймаларының тиешле техник торышын, аның чисталыгын, пычрактан, кардан, боздан, Мәгълүмати-басма продукциядән һәм граффити үз вакытында чистартылуын күзәтеп торырга;

16.4.4. төзелеш мәйданы территориясенә кергәндә, гамәлдәге төзелеш нормалары һәм кагыйдәләре таләпләренә җавап бирүче төзелеш объектының мәгълүмати щитын урнаштыру һәм аны тиешле хәлдә тоту;

16.4.5. жәяүлеләр өчен вакытлыча тротуарлар урнаштыруны тәмин итәргә;

16.4.6. төзелеш мәйданы периметры буенча тышкы яктыртуны тәмин итү;

16.4.7. төзелеш мәйданына илтүче юлларны, мәйданчык эчендәге юлларны һәм урамнарның (юлларның) йөрү өлешенә пычрак һәм чүп-чар чыгармый торган транспорт чараларының көпчәкләрен чистарту һәм юдыру пунктларын җиһазландырырга.;

16.4.8 юллар һәм юлларның сакланышын тәмин итүче төзелеш мәйданына керү юлларындагы йөк автотранспорты хәрәкәте маршрутын (10 тоннадан артык) килештерергә;

16.4.9. төзелеш мәйданчыгы территориясендә каты көнкүреш, эре габаритлы һәм төзелеш калдыклары жыю өчен контейнерлар һәм (яки) бункерлар булуны тәмин итәргә;

16.4.10. төзелеш мәйданчыгыннан каты көнкүреш, эре габаритлы һәм төзелеш калдыкларын билгеләнгән тәртиптә чыгаруны оештыруны тәмин итәргә;

16.4.11. төзелеш мәйданчыгы территориясеннән чистартылган һәм калдыклар булмаган карны кар эретү станцияләренә яки билгеләнгән тәртиптә килештерелгән махсус билгеләнгән урыннарда чыгаруны тәмин итәргә;

16.4.12. төзелеш мәйданчыгы территориясен, аңа керү юлларын һәм тротуарларны пычрактан, чүп-чардан, кардан, боздан (ел фасылын исәпкә алып)көн саен

жыештыруны тээмин итэргэ (кыш, жэй);

16.4.13. эшлэр башкарганда гамэлдэге жир асты инженерлык коммуникацияларен, тышкы яктырту челтэрлэрен, яшел үсентелэрне һәм кече архитектура формаларын саклауны тээмин итэргэ.

16.5. Төзелеш һәм (яки) ремонт эшлэрен үткэрү чорында 17.4 пунктында күрсәтелгән таләплэрне үтэргэ кирәк. эшлэр башкарганда жимерелгән һәм зыян күргән юл өслеклэрен, яшел үсентелэрне, газоннарны, тротуарларны, откосларны, кече архитектура формаларын торгызырга кирәк.

16.6. Төзелеш материаллары, жиһазлар, автотранспорт һәм күчмә механизмнар, ярдәмче бүлмэләр, эшчеләр һәм хезмәткэрлэрне вакытлыча урнаштыру өчен көнкүреш вагончыклары, төзелеш калдыкларының транспорт партияларен вакытлыча саклау һәм туплау урыннары төзелеш оешмалары проекты нигезендә төзелеш майданчыклары чикләрендә урнаштырыла.

16.7. Рөхсәт ителми:

16.7.1. гражданның шәхси һәм ижтимагый иминлеген тээмин итүгә бәйле коткару, авария-торгызу һәм башка кичектергесез эшләрдән тыш, 23.00 сәгатътән 7.00 сәгатъкә кадәр торак зона янында төзелеш, ремонт, төяү-бушату һәм башка эшлэрне оештыру һәм үткэрү.;

16.7.2. жирлек башкарма комитеты тиешле рөхсәтеннән (күрсәтмэлэреннән) башка юлларны һәм тротуарларны тарайту яки ябу;

16.7.3. чүп-чарны яндырырга һәм төзелеш калдыклары утильләштерергә.

16.7.4. грунт, чүп-чар, төзелеш материаллары, жиңел тара, агачларны брезент белән капламыйча яисә юлларны пычратмый торган башка материал белән ташу, шулай ук төзелеш катнашмаларын һәм измэлэрен (шул исәптән цемент-ком эремәсе, известь, бетон катнашмалары), аларны юлга, тротуар, юл читенә яки юл янындагы газон полосасына су керү мөмкинлеген булдырмый торган чаралар күрмичә генә транспортлау.

17. Жирләү урыннарын карап тоту

17.1. Жирләү урыннарын этик, санитар һәм экологик таләпләр нигезендә карап тоту федераль законнар һәм муниципаль хокукый акт белән билгеләнгән жирләү урыннарын карап тоту кагыйдэлэре нигезендә гамэлгә ашырыла.

17.2. Жирләү урыннарын санитар тәртиптә тотуны вәкаләтле орган яисә махсулаштырылган оешма башкара, ул « дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тээмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүлэрне сатып алу өлкәсендә контракт системасы турында» 2013 елның 5 апрелендәге 44-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә муниципаль сатып алулар нәтижелэре буенча әлегә эш төрлэрен уздыруга конкурс отты .

17.3. Жирләү урыннарын карап тотуга карата таләпләр:

17.3.1. зиратлардагы жәмәгать бәдрәфлэре чиста һәм төзек хәлдә булырга тиеш. Урны территориялэрендә жәмәгать бәдрәфлэре булырга тиеш чистартылган; зираттагы чүп-чар контейнерлары һәм чүп савытлары чистартылырга тиеш. Калдыклар тупланган очракта, 3 көнгә кимендә бер тапкыр чыгарылырга тиеш;

17.3.2. жимерелгән һәм авария хәлендәге агач үсентелэре булу рөхсәт ителми.

Авария хэлэндэге агач үсентелэре ачыкланган мизгелдэн бер тэүлек эчендэ сүтелергэ тиеш;

17.3.3. шэхеслэре билгеләнмэгән каберлеклэр яки үлгәннәрнең каберлэре пычрактан һәм чүп-чардан чистартылырга, холмик һәм кабер белән жиһазландырылырга тиеш. Жирләү участогы чикләрендэге үләннең Биеклегә 15 см дан артмаска тиеш.

17.4. Кышкы чорда жирләү урыннарын карап тоту үзенчәлекләре:

17.4.1. зиратларның үзәк юллары, керү юллары, тротуарлар киңәйтелергә һәм кардан чистартылырга тиеш. Боз катламнарыннан башка тигез кар өеме булу рөхсәт ителә;

17.4.2. үзәк юллар, керү юллары, тротуарлар бозлавыкка каршы материаллар белән эшкәртелергә тиеш. Юл һәм тротуарларның машиналар йөрү өлешен кар явудан соң ук эшкәртү башланырга тиеш;

17.4.3. беренче чиратта кар чыгару, боз өю һәм Үзәк һәм керү юлларыннан кар-боз муниципаль берәмлекләрен бетерү;

жәяүлеләр жирләү урыннарында бозлавыкка каршы материаллар куллану, юллардан чистартылган кар һәм бозны каберлэргә, газоннарға, куакларға туплау рөхсәт ителми.

17.5. Жәйге чорда жирләү урыннарын карап тоту үзенчәлекләре:

17.5.1. үзәк юллар, керү юллары, тротуарлар, каберлэр арасындагы юллар һәм жирләү урыннарында башка территориялэр төрле пычрактан чистартылырга тиеш;

17.5.2. яшел үсентелэрне санитар кисү, агач-куак үсемлекләрен чүп-чардан арындыру чаралары ел саен үткэрелергә тиеш.

17.6. Күмелү урынын, кабер өстендэге корылманы (хачлар, һәйкәллэр, плитэлэр, склепалар һ.б.) карау, чәчәклэр һәм декоратив куаклар утырту, аны Колумбиядэ карау ире(ай), туганнары, вафат булган затның законлы вәкиле яки мәжбүри санитар таләплэрне үтәп башка зат тарафыннан башкарыла.

18. Автотранспорт чараларын озак һәм кыска вакытлы саклау тукталышларын карап тоту

18.1. Автотранспорт чараларын озак һәм кыска вакытлы саклау тукталышларын (алга таба - стоянка) һәм алар янәшәсендэге территориялэрне карап тоту гамәлдэге төзелеш нормалары һәм кагыйдэлэр, шулай ук элэге Кагыйдэлэр нигезендэ стоянканы урнаштыру өчен бирелгән жир кишәрлегенә (алга таба - хужасы) ия була.

18.2. Хужалары бурычлы:

18.2.1. тукталышларның бөтен периметры буенча койма урнаштыру, ул механик йогынтыларға һәм тышкы мохит йогынтысына тотрыклы булырга тиеш;

18.2.2. тукталыш коймаларының тиешле техник торышын, аларның чисталыгын, пычрактан, кардан, боздан, Мэгълүмати-басма продукциядән вакытында чистартылуын күзәтеп торырга;

18.2.3. тукталыш территориялэрендэ һәм тукталышларға яқын территориялэрдэ материаллар, комплектланган транспортны, төрле конструкциялэрне саклау, саклауга юл куймаска;

18.2.4. дежур персонал өчен тукталышлар кую урыннары белән

жиһазландырырга (гомуми мәйданы 10,0 кв. метрдан артмаган персоналның дежуртору өчен капитал булмаган объектлар тукталышлары территорияләрендә урнаштыру рөхсәт ителә).;

18.2.5. тукталышлар территориясен утның тигез бүленешен тәмин итүче тышкы яктырту белән жиһазландырырга, гамәлдәге нормалар һәм кагыйдәләрен таләпләренә туры килә торган;

18.2.6. проектта каралмаган башка капитал һәм вакытлыча биналар, корылмалар, сәүдә павильоннары, киоск, элмәчләр һ. б. төзү тукталышлары территорияләрендә рөхсәт ителми.;

18.2.7. ягулык-майлау материалларына ия булган автомобильләргә юу һәм автомобильләр стоянкасына юл куймаска;

18.2.8. территорияләргә санитар һәм янгынга каршы кагыйдәләргә үтәп тоту;

18.2.9. әйләнә-тирә территорияләргә даими рәвештә санитар эшкәртү һәм чистарту, калдыкларны жыю өчен контейнерлар (чүплекләр) урнаштыру, каты көнкүреш калдыкларын, карны даими чыгаруны тәмин итү;

18.2.10. автостоянның урнашу урынын һәм хезмәт күрсәтү урынын, билгеләр, шулай ук гамәлдәге дәүләт стандартлары таләпләренә туры килә торган тамга белән каты өслекле стоянкага керү юлларын махсус жайланмалар белән жиһазландырырга.;

18.2.11. инвалидларның стоянкалар территориясенә тоткарлыксыз үтәп керүен тәмин итәргә һәм I, II төркем инвалидлары, шулай ук III төркем инвалидлары тарафыннан Россия Федерациясә Хөкүмәтә билгеләгән тәртиптә транспорт чараларын һәм мондый инвалидларны һәм (яки) инвалид балаларны йөртүче транспорт чараларын түләүсез парковка өчен кимендә 10% урын (ләкин бер урын) бүлеп бирергә. Инвалидлар «Россия Федерациясендә инвалидларны социаль яклау турында» 1995 елның 24 ноябрәндәге 181-ФЗ номерлы Федераль законның 15 статьясы нигезендә махсус автотранспорт чараларын парковка өчен бушлай файдалана.

19. Жирлек территориясен бәйрәмчә бизәү

19.1. Шәһәр территориясен бәйрәмчә бизәү Дәүләт, шәһәр һәм милли бәйрәмнәр, кушымта нигезендә әһәмиятле вакыйгалар белән бәйле чаралар үткәру чорында башкарыла .

19.2. бәйрәм бизәлеше дәүләт һәм муниципаль флагларны, лозунгларны, гирляндаларны, панноларны, декоратив элементлар һәм композицияләр, стендлар, трибуналар, эстрада урнаштыруны, шулай ук бәйрәм иллюминациясе урнаштыруны үз эченә ала.

19.3. бәйрәм бизәлеше элементларын ясаганда һәм урнаштырганда юл хәрәкәтен жайга салуның техник чараларын төшерергә, жиимерергә һәм начарайтырга рөхсәт ителми.

19.4. Мәдәни мирас объектларында, шулай ук аларның территорияләрендә һәм мәдәни мирас объектларын саклау зоналарында бәйрәм һәм тематик бизәүне монтажлау аларның компетенциясе кысаларында һәм гамәлдәге законнар нигезендә мәдәни мирас объектларын саклау буенча Татарстан Республикасы Комитеты белән килештерелергә тиеш.

19.5. Объектларны бэйрэм һәм тематик биззүнең эзерлеге бэйрэм датасына 5 көн кала, яңа елга - 20 декабрьгә кадәр билгеләнә.

19.6. Россия Федерациясе Дәүләт флагын, Татарстан Республикасы флагын, Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре флагларын бэйрэм бизэлешендә һәм башка чараларда куллану «Россия Федерациясе Дәүләт флагы турында» 2000 елның 25 декабрдәге 1-ФЗ номерлы Федераль конституциячел Законда, «Татарстан Республикасының дәүләт символлары турында» 1999 елның 14 июлендәге 2284 номерлы Татарстан Республикасы Законы, Муниципаль хокукый актларда каралган тәртиптә гамәлгә ашырыла.

19.7. 22 июнь-Хәтер һәм кайгы көнендә, Россия Федерациясе Президентының 1996 елның 8 июнендәге 857 номерлы «Хәтер һәм кайгы көне турында» Указы нигезендә, Россия Федерациясе дәүләт флаглары төшерелә.

19.8. «Суыксу авыл жирлеге» муниципаль берәмлегенәң жирле үзидарә органнары бэйрэм һәм тематик бизэләргә тиешле объектларга хокук ияләренә Россия Федерациясе Дәүләт флагын элү тәртибе турында мәгълүмат бирүне тәмин итәләр.

19.9. «Суыксу авыл жирлеге» муниципаль берәмлегенәң жирле үзидарә органнары, тиешле предприятие һәм оешма житәкчеләре белән берлектә, Предприятие һәм оешмаларның витриналарын һәм фасадларын бэйрәмчә һәм тематик биззү урыннарын һәм күләмнәрен билгелиләр.

19.10. «Суыксу авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге жирле үзидарә органнарына бэйрэм һәм тантаналы чаралар уздыру чорында муниципаль берәмлек башкарма-боеру органының җаваплы вазыйфаи заты билгеләнә торган хокукый актлар чыгарырга киңәш ителә, анда жәмәгать тәртибен саклау буенча чараларны оештыручыларның эшчәнлеген төгәл координацияләүне, тамашачыларның һәм чараларда катнашучыларның иминлеген, куркынычсызлык техникасын һәм янғын куркынычсызлыгы кагыйдәләрен үтәүне тәмин итә.

Кирәк булган очракларда, аеруча зур массакуләм чараларны эзерләгәндә һәм үткәргәндә, тиешле учреждениеләр һәм хезмәтләренәң эшчәнлеген контрольдә тоту һәм координацияләү өчен оештыру комитеты төзеләргә мөмкин, массакуләм чараларны эзерләү һәм үткәрү буенча конкрет планнар эшләнә.

19.11. «Суыксу авыл жирлеге» муниципаль берәмлегенәң жирле үзидарә органнарына бэйрэм һәм тантаналы чаралар чорында фестивальләр, смотрлар, конкурслар, күргәзмәләр, концертлар, массакуләм театральләштерелгән бэйрәмнәр һәм тамашалар, спорт ярышлары, ярминкәләр-сату, халык күңел ачулары, йолалар, ритуаллар, шулай ук жирле горейф-гадәтләргә туры китереп ижади, танып-белү һәм ял эшчәнлегенәң башка төрләрен гамәлгә ашыруны планлаштырырга киңәш ителә.

19.12. Массакуләм чаралар программа нигезендә күрсәтелгән срокларда һәм билгеләнгән урыннарда үткәрелә.

20. Жирлек территориясен жыештыру һәм карап тотуга карата гомуми таләпләр

20.1. Авыл жирлеге территориясен жыештыру һәм карап тоту эшләре алып барыла:

20.1.1. жәйге чорда-15 апрельдән 14 октябрьгә кадәр;

20.1.2. кышкы чорда-15 октябрьдән 14 апрельгә кадәр.

20.2. Күрсәтелгән срокларга, һава шартларына карап, жирлек башкарма комитеты тарафыннан төзәтмәләр кертелергә мөмкин.

20.3.Жирлек территориясен жыештыру эшләре үткәру юлы белән башкарыла:

20.3.1. жирлек территориясен карап тоту, жыештыру буенча системалы эшләр;

20.3.2. жирлек Башкарма комитетының хокукый актлары нигезендә бердәм массакуләм чаралар (өмәләр) үткәру.

20.4. Авыл жирлеге территориясен жәйге чорда чистарту, чистарту, су сибү, себерү, себерү, жирлекне карап тоту буенча башка эшләрне башкару юлы белән жирлек территориясенен пычрануын һәм тузанлануын киметү максаты белән башкарыла һәм үз эченә ала:

20.4.1. ясалма өслекле территорияләрне себерү (коры һава торышында-су сибү), урам-юл челтәре объектларының тузаннан һәм юл өслекле башка территорияләрнең яңгыр канализациясе белән жиһазланган ясалма катламнарын юдыру (23.00 сәгатътән 7.00 сәгатъкә кадәр механик һәм кул ысулы белән башкарыла). Юл катламнарын, майданнарны, тротуарларны һәм ясалма өслекле башка территорияләрне юу 20.4.2.түшәмнең бөтен килегендә житештерелә;

яңгыр канализациясе рәшәткәләрен чистарту;

20.4.3 бөтен территориядән чүп жыю;

20.4.4 ел саен, 1 июньгә кадәр, кече архитектура формаларын, бакча һәм урам мебельләрен, чүплекләрне, спорт һәм балалар майданчыкларын, коймаларны, бордюрларны буяу.;

20.4.5. үләнне вакытында чабу (15 см. дан артык биеклектә) һәм тәүлек дэвамьнда чабылган үләнне жыештыру;

20.4.6. Язгы-жәйге чорда Наратлык балтырган белән көрәшкә юнәлдерелгән чаралар үткәрергә кирәк. Наратлык Балтыргачының биологик үзенчәлеген исәпкә алып, аңа каршы көрәш стратегиясе, беренче чиратта, орлыкларның барлыкка килүен булдырмауга - үсемлекләрне вакытында чабуга юнәлдерелергә тиеш. Чабуны берничә ел рәттән сезонга өч тапкыр үткәрергә кирәк. Беренче чабуның оптималь вакыты - бутонизация фазасы яки чәчәк ата башлау, алга таба балтырган үсеше буенча үткәрелә. Наратлы Балтыргачын чабу аның таралу темпларын киметергә мөмкинлек бирә, эмма, кагыйдә буларак, үсемлекләрнең һәлак булуына китерми. Аны зур булмаган участкаларда юк итү өчен аны иртә үсеш фазаларында тамыр белән казырга кирәк. Бу эшләр тыгыз кульяулык һәм саклагыч киемдә башкарылырга тиеш.

листопад чорында-тәүлегенә бер тапкыр коелган яфракларны жыю һәм чыгару;

20.4.7. территорияләрне, шул исәптән автотранспорт кую урыннарын сәүдә объектлары, оешмалар һәм предприятиеләр янында жыештыру, ул сәгатъ 8дә төгәлләнергә тиеш.;

20.4.8. лотокларны бордюр янында юдырганнан соң чүп-чардан арындыру.

20.5. Жыелган чүп-чар, смета, яфраклар, чабылган үлән, ботаклар билгеләнгән таләпләргә туры китереп чыгарылырга тиеш.

20.6. Территорияләрне жыештыру өчен жаваплы оешмалар яфраклардан

коелган яфракларны урам һәм юл буйларындагы газоннардан чыгаралар.

20.7. Яфракларны агачларның һәм куакларның бер өлешенә кушу тыела, моннан тыш, жылылык сөючән үсемлекләр жылыну очраklarыннан тыш.

Гомуми файдалану территориясен кышкы чорда жыештыру үз эченә ала:

20.7.1.юл катламнарын һәм тротуарларны кардан, боздан һәм чүп-чардан чистарту;

20.7.2.бозлавык килеп чыкканда-жәяүлеләр зоналары комы, баскычлар сибү, юл катламнарын бозлавыкка каршы материал белән эшкәртү;

20.7.3.язгы чорда-карның йомшаруы һәм кар суларын чыгаруны оештыру.

20.8 "Суыксу авыл жирлеге" муниципаль берәмлегендә урнашкан хужалык итүче субъектларга әлеге хужалык субъектлары файдалана торган территорияләрне кар һәм боздан үз вакытында чистарту буенча жаваплылык йөкләнә;

20.9.Авыл жирлеге территориясендә башкарыла торган урып-жыю эшләрнен технологиясе һәм режимнары һава шартларына карамастан, Транспорт чараларының һәм жәяүлеләрнен тоткарлыксыз хәрәкәтен тәмин итәргә тиеш.

20.10.Жәяүлеләр тротуарларын, жир өсте кичүләрен, баскычларны кышкы чорда чистарту үзенчәлекләре:

20.10.1. жәяүлеләр тротуарлары, жир өсте кичүләре, баскычлар күрсәтелгән корылмаларның жәяүлеләр өлеше буенча кардан чистартылырга тиеш. Кар явып үткәннен соң тугыз сәгатътән дә артмаска тиеш;

20.10.2.интенсив кар яву чорында (тәүлегенә 10-15 см сафтан чыккан кар) жәяүлеләр тротуарлары, баскычлар бозлавыкка каршы материаллар белән эшкәртелергә һәм чистартылырга тиеш;

20.10.3. бозлавыкка каршы материаллар белән беренче чиратта баскычлар эшкәртелә, аннары тротуарлар (бозлавыкка каршы материаллар белән эшкәртү вакыты тайгылыш табылган мизгелдән дүрт сәгатътән артмаска тиеш).;

20.10.4. калдыклар һәм химик реагентлар белән пычранмаган, газонга яки бу максатлар өчен алдан билгеләнгән урыннарда, яшел үсентеләр сакланган һәм Кар сулар агуны тәмин иткән очракта, коры кар өю рөхсәт ителә.

20.11.Жирлек территориясендә рөхсәт ителми:

20.11.1. урамнарда, мәйданнарда, яшеллеккә ия участокларда, скверларда, паркларда, газоннарда, пляжларда һәм башка гомуми файдаланудагы территорияләрдә чүп-чар ташлау;

20.11.2. гамәлдәге законнар нигезендә бүлеп бирелгән жирләү урыннарыннан читтә гомуми файдалану территорияләрендә мемориаль кабер корылмалары (истәлекле Корылмалар, киртәләр) билгеләргә;

20.11.3. әлеге максатлар өчен каралмаган урыннарда, шул исәптән муниципаль жәмәгать транспорты маршрутларының соңгы пунктларында, салонны юу, чистарту һәм транспорт чараларына техник хезмәт күрсәтү;

20.11.4. биналарны һәм корылмаларны төзекләндерү элементлары, һәйкәлләр, мемориаль такталар, агачлар, куаклар, кече архитектура формалары һәм башка төзекләндерү элементларын жимерергә һәм жимерергә, шулай ук аларны үз белдеге белән үзгәртеп корырга, үзгәртеп корырга һәм үзгәртеп корырга;

20.11.5. язуларны, рәсемнәрне алып бару, Мәгълүмати-басма продукцияне ябыштырып һәм эләргә, жәмәгать транспортын көтү тукталышларында, стена,

баганалар, коймалар (коймалар) һәм әлеге максатлар өчен каралмаган башка объектларда граффити алып бару;

20.11.6. бирелгән жир кишәрлекләре чикләре һәм (яки) киртэләре чикләреннән читтә күчемсез милекне саклау һәм саклау;

20.11.7. тротуарларда, газоннарда, юлларда сәүдә әйберләрен, сәнәгать товарларын һәм башка сәүдә предметларын урнаштырырга һәм урнаштырырга.

20.11.8. тиешле булмаган урыннарда кар өю;

20.11.9. тимер-бетон блоklar, баганалар, коймалар, шлагбаумнар, Корылмалар һәм башка жайланмалар ярдәмендә квартал эчендәге юлларны һәм тротуарларны үз белдеге белән ябарга.

20.12. Жирлек территориясендә моның өчен билгеләнгән урыннардан читтә калдыклар (чүп-чар, кар, грунт һ.б.) ташланган очракта, мондый хокук бозуларга юл куйган затлар ачыкланган житешсезлекләргә 10 көннән дә артмаска тиеш.

20.13. Санкцияләnmәгән урыннарда калдыклар урнаштырган затлар үз хисабына әлеге территорияне жыештырырга һәм чистартырга, ә кирәк булганда жир кишәрлеген рекультивацияләргә тиеш.

20.14. 20 тәүлек дәвамында рөхсәтсез урында калдыклар урнаштыручы зат ачыкланмаган очракта, калдыкларны бетерү һәм санкцияләnmәгән чүплекләр территорияләрен рекультивацияләү әлеге территорияне жыештырган өчен жаваплы оешмалар (яисә калдыкларны чыгаручы махсус оешма (әгәр бу төр хезмәт күрсәтү килешүдә каралган булса) тарафыннан башкарыла.

20.15. Билгеләнгән тәртиптә бирелмәгән һәм муниципаль милектә булган жир кишәрлекләрендә (территорияләрдә) табигый барлыкка килгән чүплекләргә бетерү вәкаләтле орган тарафыннан тәмин ителә.

20.16. Предприятиеләр, учреждениеләр һәм оешмалар, шулай ук шәхси торак йортларның хужалары һәм кулланучылары гомуми файдаланудагы тирә-юнь территорияләренең пычрануына юл куймаска тиеш. Үләнне вакытында чабу (15 см. дан артык биеклектә) һәм тәүлек дәвамында чабылган үләнне жыештыру;

21. Жирле әһәмияттәге автомобиль юлларын жыештыру

21.1. Жирле әһәмияттәге автомобиль юлларын (алга таба - юлларны) чистарту машиналар йөрү өлешен, тротуарларны, парковкаларны (парковка кесәләрен), жәмәгать транспортын көтү тукталышларын, ясалма юл корылмаларын пычрактан, чүп-чардан, кардан һәм боздан даими чистарту буенча чаралар комплексын үз эченә ала.

21.2. Язгы-жәйге чорда юлларны юу, су сибү, тузанны бетерү, себерү һ. б. үз эченә ала.

21.3. Көзге-кышкы чорда юлларны жыештыру чүп-чар, кар һәм боз, пычрак жыю һәм чыгаруны, юлларны бозлавыкка каршы материаллар (ком-тоз катнашмасы, ком, техник тоз, мрамор һәм гранит крошкалардан тыш) белән каплауны, тротуарларны коры ком белән каплауны күздә тоту.

21.4. Юл йөрү өлешен, көзге һәм резерв полосаларын, лоток зоналарын, юлларны көндез 8.00 дән 21.00 гә кадәр, ә магистральләргә һәм транспортның интенсив хәрәкәте булган урамнарны төнге сәгать 23.00 дән 7.00 гә кадәр себерү

(алдан увлажнение) башкарыла.

22.5. Юлның бөтен киңлеге, майданнарның ясалма катламнары, магистральләр, урамнар һәм юллар, ясалма юл корылмаларын юу төнгә (23.00 дән 7.00 гә кадәр) һәм көндөзгә (7.00 дән 23.00 гә кадәр) вакыт аралыгында башкарыла.

21.6. Машиналар йөрү өлешен юганда, су агымы смета һәм чүп-чарны тротуарларга, газоннарга, жәмәгать транспортын көтү тукталышларына, якин урнашкан биналарның фасадларына, сәүдә объектларына һ. б. чүп-чар ташлау рөхсәт ителми.

21.7. Эссе көннәрдә (һава температурасы 25 С С дан югарырак булганда) машиналар йөрү өлешенә су сибү 12.00 дән 16.00 сәгәткә кадәр ике сәгәт интервал белән башкарыла.

21.8. Юл буенда урнашкан чүплекләргә көнгә бер тапкырдан да ким түгел, тукталыш майданчыкларында - көнгә ике тапкыр чистарталар.

21.9. Жәмәгать транспортының соңгы лаеклы-борылу майданчыклары биотуалетлар һәм калдыкларны жыю өчен контейнерлар белән жиһазландырылачак.

21.10. Жәйге чорда майданчыклар сметадан, пычрактан һәм тузаннан чистартыла, кышкы чорда кар чистартыла һәм чыгарыла, бозлавык вакытында бозлавыкка каршы материаллар белән эшкәртелә.

21.11. Жәмәгать транспортын көтү павильоннары онытылмаслык булырга тиеш, буялган һәм юылган, санкцияләнмәгән Мәгълүмати-басма продукциядән, граффити чистартылган. Кышкы чорда кардан чистартылырга тиеш.

21.12. Жәмәгать транспортын көтү павильоннарын жәйге чорда аена кимендә сизгез, кышкы чорда - кирәк булган саен жыештыру эшләре алып барылырга тиеш.

21.13. Аерым элементлар буенча юлларны жәйге жыештыруга таләпләр:

21.13.1. машиналар йөрү өлеше бөтен киңлектәгә төрле пычратулардан һәм юдыртудан тулысынча чистартылырга тиеш. Жәйге салу линияләре белән билгеләнгән төп, резерв полосалар ком һәм вак чүп-чардан даими чистартылырга тиеш;

21.13.2. ике метрлы лоток зоналары булырга тиеш түгел, грунт-ком нанослары һәм пычрату. Махсус машиналарның эш цикллари арасында ком кисәкләре һәм төрле вак-төяк чүп-чар белән зур булмаган пычрану рөхсәт ителә;

21.13.3 жәмәгать транспортын көтү тукталышлары һәм аларда урнашкан тротуарлар тулысынча грунт-ком наносларынан, төрле чүп-чардан һәм юылудан чистартылырга тиеш. Ком һәм вак чүп-чар белән зур булмаган пычрану рөхсәт ителә, алар чистарту цикллари арасында барлыкка килергә мөмкин;

21.13.4. юл кырыйлары зур габаритлы калдыклардан һәм башка чүп-чардан чистартылырга тиеш;

21.13.5.разделительные полосалар тиеш даими чистартылырга нче ком, пычрак һәм вак-төяк чүп-чар бөтен өслеге буенча. Шумоштитные диварлар, металл коймалар, юл билгеләре һәм күрсәткечләр булырга тиеш юылган кимендә ике тапкыр елга.

21.13.6. газон рәвешендә башкарылган бүлгеч полосалар чүп-чардан чистартылырга тиеш, үлән катламы биеклегә 10-15 см дан артмаска тиеш;

21.13.7. юллар бүлеп бирелгән полосада үлән катламы биеклегә 10-15 см. дан артмаска тиеш.

21.14. Юлларны кышкы жыештыру буенча таләпләр:

21.14.1. кышкы чорда юлларны жыештыру үз эченә ала:

21.14.1.1. кардан һәм боздан чистарту, жәмәгать транспортын көтү тукталышлары, юыну, кар көртләрәннән чистарту һәм кар чыгару;

21.14.1.2. юл йөрү өлешен, тротуарларны, жәмәгать транспортын көтү тукталышларын бозлавыкка каршы материаллар белән кар ява башлаганнан бирле һәм бозлавык барлыкка килгәндә эшкәртү;

21.14.2. юлларны, тротуарларны, парковкаларны (парковкаларны), жәмәгать транспортын көтү тукталышларын кардан чистарту кар катламы куелганнан бирле даими рәвештә башкарылырга тиеш;

21.14.3. кар яву вакытында тротуарларда урнашкан жәмәгать транспортын көтү тукталышларын жыештыру тәүлегенә ике тапкыр башкарылырга тиеш. Жәмәгать транспорты, юл чатлары, жәяүлеләр кичүе тукталышларыннан кар тәүлек эчендә чыгарылырга тиеш;

21.14.4. юлларның машиналар йөрү өлешен механикалаштырылган ысул белән (урып-жыю техникасы комплекслары) жыештырганда һәм Кар түшәмнәре барлыкка килгәндә, жәяүлеләр кичүе урыннарында, парковкалар (парковка кесәләре), жәмәгать транспортын көтү тукталышларында, юлларда хәрәкәт итәргә кирәк;

21.14.5. юлның машиналар йөрү өлешеннән һәм алар янәшәсендәге тротуарлардан чистартыла торган кар киң урамнарда, мәйданнарда һәм проспектларда, юл читендәге юлларда, калган урамнарда - юлның өске өлешенә (машиналар йөрү өлешенә киңлегенә карап - урамның бер яки ике ягыннан) хәрәкәт ителә һәм Валда формалаша.

21.14.6. юл чатларында, жәмәгать транспорты тукталышларында, жәяүлеләр кичү урыннарында, яңгыр кабул итү коелары урнашкан урыннарда кар көртләре чистартыла: киселештә-чатның киңлегендә, жәмәгать транспортын көтү тукталышларында-утырту мәйданчыгы озынлыгында, жәяүлеләр кичүе урыннарында-кичү киңлегенә, әмма 5 метрдан да ким булмаган санда, яңгыр кабул итү коелары урнашкан урыннарда-1,5 м. га кадәр.

21.14.7. кар валының киңлегенә 2 метрдан артмаска тиеш;

21.14.8. карны чыгару, беренче чиратта, күперләрдән һәм юлүткәргечләрдән, жәмәгать транспортының маршрут хәрәкәте булган тар урамнардан, пассажир транспорты тукталышларыннан һәм жәяүлеләр һәм транспорт чаралары жыелган башка урыннардан башкарыла;

21.14.9. кар яуганда юлларның йөрү өлешеннән кар эретү станцияләренә яисә билгеләнгән тәртиптә килештерелгән махсус билгеләнгән урыннарда чыгарылырга тиеш.

21.14.10. юлларны жыештырганда тышкы яктырту баганаларын, терәк щиткаларын, идарә шкафларын һәм башка корылмаларны, агачларны, куакларны, шулай ук машиналар йөрү өлеше буйлап карны механикалаштырып жыештырганда яшел үсентеләрнең сакланышын тәмин итәргә кирәк.

21.15. Кар эретү станцияләре яки махсус бирелгән урыннар керү юллары, яктырту, көнкүреш бүлмәләре һәм киртәләр белән жиһазландырылачак;

21.16. юлларны жыештырганда тышкы яктырту баганаларын, терәк

щиткаларын, идарэ шкафларын һәм башка корылмаларны, агачларны, куакларны, шулай ук машиналар йөрү өлөшө буйлап карны механикалаштырып жыештырганда яшел үсентеләрнең сакланышын тээмин итэргә кирәк.

21.17. Экстремаль шартларда юлларны чистарту өчен вәкаләтле орган тарафыннан авария хәлендәге эш планы эзерләнәргә тиеш, ул юлларны жыештыру буенча чаралар комплексын күздә тотат.

21.18. Рөхсәт ителми:

21.18.1. юллар һәм юл йөрү өлөшөнә кар, боз, квартал эчендәге юллардан, ишегалды территорияләреннән, предприятие, оешма территорияләреннән, төзелеш майданчыкларынан, сәүдә объектларынан 8 сәгать 00 минуттан соң чистартыла торган, шулай ук юл йөрү өлөшөн жыештыручы зат белән килешү булмаганда хәрәкәт итэргә яисә хәрәкәт итэргә;

21.18.2. тротуарларда, жәмәгать транспортын көтү тукталышларында, паркларда, скверларда, ишегалларында һәм башка жәяүлеләр зоналарында һәм яшел үсентеләр булган территорияләрдә техник тоз һәм сыек хлорлы кальций кулланырга;

21.18.3. болытларга каршы материаллар белән пычранган карны, шулай ук бозлы бозны газоннарда, чәчәкләргә, куакларга һәм башка яшел үсентеләргә күчерү;

21.18.4. кар эретү станцияләренә яисә житештерү һәм куллану калдыклары белән пычранган махсус бирелгән кар урыннарына кабул итү;

21.18.5. билгеләнгән тәртиптә килешмәгән урыннарда кар чыгарырга һәм сакларга;

21.18.6. кар валларын формалаштыру:

21.18.6.1. юллар һәм урамнар киселешләрендә бер дәрәжәдә һәм өчпочмак зонасында тимер юл кичүләре янында;

21.18.6.2. жәмәгать транспортын көтү тукталышларынан 20 м якынарак;

21.18.6.3. транспорт киртәләре яисә югары бордюры белән жиһазландырылган юл участкаларында;

21.18.6.4. тротуарларда;

21.18.6.5. якын-тирә территорияләргә керү урыннарында (ишегаллары, квартал эчендәге юллар һәм территорияләр).

21.18.7. юлларга автотранспортның көпчәкләре белән грунт чыгару;

21.18.8. грунт, чүп-чар, төзелеш материаллары, жиңел тара, агачларны брезент белән капламыйча яисә юлларны пычратмый торган башка материал белән ташу, шулай ук төзелеш катнашмаларын һәм измәләрен (шул исәптән цемент-ком эремәсе, известь, бетон катнашмалары), аларны юлга, тротуар, юл читенә яки юл янындагы газон полосасына су керү мөмкинлеген булдырмый торган чаралар күрмичә генә транспортлау.

22. халык күп жыела торган ял итү урыннарын жыештыру, санитар тоту һәм төзекләндерү

22.1. Кешеләр күпләп ял итү һәм ял итү урыннарына керә:

22.1.1. майданнар, парклар, скверлар, бульварлар, яр буйлары, урманнарда ял итү урыннары, пляжлар;

22.1.2. актив ял итү һәм тамаша чаралары урыннары - стадионнар, уен комплекслары, ачык сәхнә майданчыклары һ. б.;

22.1.3. сәүдә объектлары территорияләре (ваклап сату базарлары, сәүдә комплекслары, стационар булмаган ваклап сату чөлтәрләре объектлары комплекслары); жәмәгать туклануы; социаль-мәдәни билгеләнештәге; көнкүреш хезмәте күрсәтү;

22.1.4. административ һәм ижтимагый биналар, учреждениеләр янындагы территорияләр.

22.2. Паркларны, скверларны, бульварларны, яр буйларын һәм гомуми кулланылыштагы башка территорияләргә жыештыру:

22.2.1. көндөзгә сәгать 8дән 8гә кадәр майдан, парклар, скверлар, бульварлар, яр буйларын жыештыру эшләргә алып барылырга тиеш.;

22.2.2. кышкы чорда паркларда, бакчаларда, скверларда, бульварларда, яр буйларында һәм башка ял зоналарында юлларны чистартканда, химик реагентлар булмаган вакытлыча кар өю рөхсәт ителә.

22.3.Пляжларны жыештыру һәм санитар тоту:

22.3.1 пляжны төп жыештыру аның ябылганнан соң башкарыла һәм ярларны, чишенү-чишенү урыннарын, яшел зоналарны, бәдрәфләрне жыештыру һәм дезинфекцияләргә үз эченә ала. Көндөз калдыклар белән тулган чүплекләргә һәм чүп-чар жыючыларны патрульле жыештыру һәм чистарту эшләргә башкарыла.

22.3.2. каты көнкүреш калдыкларын чыгару көн саен сәгать 8гә кадәр башкарыла.;

22.3.3 пляж территориясә чүп савытлары белән жиһазландырыла. Чүплекләр арасында ара 40 метрдан артмаска тиеш;

22.3.4. пляжлар жәмәгать бәдрәфләргә белән жиһазландырылачак. Жәмәгать бәдрәфеннән коену урынына кадәр ераклык 50 м һәм 200 метрдан да ким булмаска тиеш.;

22.3.5. Пляж комының өскә катламын йомшарту, чүп-чарны, башка калдыкларны бетерү һәм алга таба комы тигезләү көн саен башкарылырга тиеш;

22.3.6. су коену өчен билгеләнгән урыннарда киёмнәрне юу һәм хайваннарны коену тыела.

22.4. Каты көнкүреш калдыкларын чыгару һәм урнаштыру буенча хезмәтләр күрсәтүгә килешү төземичә пляж ачу рөхсәт ителми.

22.5. Ваклап сату базарларын жыештыру һәм санитар тоту:

22.5.1. ваклап сату базарлары территорияләргә (алга таба - базар) төзекләндерелгә, бәдрәфләр, хужалык һәм контейнер майданчыклары, контейнерлар һәм чүп савытлары белән жиһазландырылырга, каты өслекләр һәм яңгыр һәм кар суларын агызу өчен уклоннар булырга, шулай ук су һәм канализация булырга тиеш;

22.5.2. базар территориясен һәм якин-тирә территорияне төп жыештыру аның ябылганнан соң башкарыла. Көндөз каты көнкүреш калдыклары белән тулган чүп-чарларны патрульле жыештыру һәм чистарту эшләргә алып барыла;

22.5.3. жәйгә чорда базар территориясендә атна саен дымлы жыештыру үткәрелә;

22.5.4. базар территориясә 40 кв. м. майданга бер чүп савытыннан чыгып

урналар белән жиһазландырыла, өстәвенә, алар арасындагы ара линия буенча 10 метрдан артмаска тиеш.;

22.6. Базар территориясендә урнашкан сәүдә һәм көнкүреш хезмәте күрсәтү оешмалары, киосклар, сәүдә палаткалары һәм павильоннар эшчәнлеге, каты көнкүреш калдыкларын чыгару һәм урнаштыру буенча хезмәтләр күрсәтүгә килешү төземичә рөхсәт ителми.

22.7. Сәүдә һәм (яки) жәмәгать туклануы объектларын жыештыру һәм санитар тоту:

сәүдә объектлары һәм (яки) жәмәгать туклануы объектлары территорияләрен һәм якин-тирә территорияләрне тулысынча жыештыру тәүлегенә киендә ике тапкыр (иртән һәм кичен) башкарыла.

22.7.1. Көндөз патрульле жыештыру һәм калдыклар белән тулган чүплекләренә һәм чүп-чар жыю урыннарын чистарту эшләре башкарыла;

22.7.2. сәүдә һәм (яки) жәмәгать туклануы объектларына керү юлында киендә ике урна билгеләнә;

22.7.3. вакытлыча урам сәүдәсе урыннарында 10 м радиуста якин-тирә территорияләрне жыештыру эшләре бара, газон һәм тротуарларда товарлар һәм товарлар жыелуга юл куелмый;

22.7.4. калдыкларны чыгару тәмин ителә.

22.8. Башка сәүдә майданчыклары, стационар булмаган вак-төяк челтәре, социаль-мәдәни билгеләнештәге объектлар территорияләрен жыештыру, аларны ябканнан Соң, елның жылы вакытында мәжбүри рәвештә су сибеп башкарыла. Агымдагы урып-жыю көн дәвамында башкарыла. Көн саен каты көнкүреш калдыкларын чыгару тәмин ителә.

22.9. Кешеләр күпләп ял итү һәм ял итү урыннарын төзекләндерү:

22.9.1. кешеләр күпләп ял итә һәм ял итә торган урыннар территориясендә төзекләндерү элементларының мәжбүри исемлеге түбәндәгеләрне үз эченә ала: каты өслек төрләрен (плитка куәте яки асфальт рәвешендә), өслекләренә бәйләү элементларын, яшелләндерү, эскәмияләр, чүп-чар өчен кече контейнерлар, урам техник жиһазлары, яктырту жиһазлары, архитектура-декоратив яктырту жиһазлары, тышкы мәгълүмат чыганаклары, яшелләндерү участокларын саклау элементлары (металл коймалар, махсус капламалар төрләре һ. б.);

22.9.2. пляжлардан тыш, кешеләр күпләп ял итә һәм ял итә торган урыннарның барлык территорияләре дә каты өслеккә ия булырга тиеш.;

22.9.3. кешеләр күпләп ял итә һәм ял итә торган урыннар территорияләрендә яшелләндерү участокларын чәчәк түтәлләре, газоннар, ялгыз, төркемләп, рядовой утыртмалар, вертикаль, многояруслы, мобиль яшелләндерү формалары рәвешендә проектларга кирәк;

22.9.4. кешеләр күпләп ял итә торган урыннар бәдрәфләренә урнаштыру һәм карап тотуга куелган таләпләренә үтәү белән жиһазландырылган һәм эшли торган бәдрәф бүлмәләре белән тәмин ителергә тиеш;

22.9.5. пычрану буенча фонтаннар, буалар, елга ярлары, ял итү һәм кешеләр күп була торган урыннар территориясендә чистартылырга тиеш.;

22.9.6. массакуләм чаралар үткәргәндә, аларны оештыручылар чараны үткәру урынын, аның янәшәсендәге территорияләренә жыештыруны һәм төзекләндерүне

тээмин итэргэ бурычлы. Чара үткэрү урынын, аның янәшәсендәге территорияләрне жыештыру һәм төзекләндерү эшләрен торгызу тәртибе билгеләнгән тәртиптә чара үткәрүгә тиешле рөхсәт алу стадиясендә билгеләнә.

22.10. Кешеләр күпләп ял итә һәм ял итә торган урыннар территорияләрендә рөхсәт ителми:

22.10.1. моның өчен билгеләнмәгән урыннарда савытларны һәм сәүдә жиһазларын сакларга, складларга;

22.10.2. территорияне житештерү һәм куллану калдыклары белән пычрату;

22.10.3. автотранспорт чараларын юарга һәм ремонтларга, файдаланылган ягулык-майлау сыекчаларын агызырга;

22.10.4. автостоянкалар, гаражлар, аттракционнар урнаштыру, билгеләнгән тәртипне бозып реклама конструкцияләре урнаштыру;

22.10.5. газоннарга, табигый һәм ясалма яшелләндерү объектларына зыян китерү;

22.10.6. повреждать кече архитектура формалары һәм перемещать аларны билгеләнгән урыннар;

22.10.7. өстәлләрдә һәм эскәмияләрдә утыру;

22.10.8. сыек азык-төлек калдыкларын, сатуратор жайланмаларыннан су, куас һәм сыра цистерналары, тротуарларга, газоннарга һәм юлларга агызу;

22.10.9. автотранспорт чараларын законсыз рәвештә стоянкалар оештыру;

22.10.10. стационар булмаган объектларны үз белдеге белән урнаштыру;

22.10.11. тротуарларның асфальт-бетон катламын, якин-тирә яшел зоналарның һәм территорияләрне төзекләндерүнең башка элементларының бөтенлеген бозарга;

22.10.12. территориядә сәүдә-суыткыч жиһазларын урнаштыру;

22.10.13. каты көнкүреш калдыкларын халыктан каты көнкүреш калдыкларын жыю өчен билгеләнгән контейнерларга (бункерларга), каты көнкүреш калдыкларын контейнерларга (бункерларга) урнаштыру өчен тиешле шартнамә булмаган килешүсез, чүп-чар ташлау урыны (бункерларга);

22.10.14. тимер-бетон блоklar, баганалар, коймалар, шлагбаумнар, Корылмалар һәм башка жайланмалар урнаштыру юлы белән тротуарларны үз белдеге белән ябарга.

22.10.15. товарны сәүдә объектыннан читтә урнаштыру;

22.10.16. учак кабызырга, шул исәптән ачык ут куллануны күздә тоткан чаралар үткәргә, мангалларны һәм башка жайланмаларны ачык ут ярдәмендә Жылылык белән эшкәртү өчен кулланырга.

23. Күп фатирлы йортның йорт яны территориясен жыештыру, карап тоту һәм төзекләндерү

23.1 Йорт яны территориясен жыештыру:

23.1.1.1 жыештыру түбәндәге тәртиптә үткәрелергә тиеш: тротуарларны, жәяүлеләр юлларын, (бозлавык һәм тайгаклык очрагында - ком сибү), ә аннары - ишегалды территорияләрен жыештыру;

23.1.2 жыештыру, кар чистартудан тыш, 8.00 сәгатькә кадәр башкарыла.

23.1.3 машиналар тизлеге сэгатенэ 4 километрга кадэр булганда, көндөзгө вакытта механикалаштырылган жыештыруны үткэрергэ рөхсэт ителэ.

23.2 жэйге жыештыру:

23.2.1 йорт яны территориялэрен жэйге жыештыру: юу, юу яки кулдан су сибү, махсус машиналар ярдэмендэ - күбесенчэ иртэнге, иртэнге, соңгы, кичке, сэгатылэрдэ башкарылырга тиеш;

23.2.2 тротуарларны бары тик ачык тротуарларда гына юарга кирэк, турыдан-туры агым полосасы белэн чиклэнэ һәм биналардан урамның машиналар йөрү өлөшөнэ таба юнөлөштэ.;

23.2.3 көннөң эссе вакытында тротуарларга су сибү зарур булган саен, эмма тэүлегенэ кимендэ ике тапкыр башкарылырга тиеш.

23.3 кышкы жыештыру:

23.3.1 түбэлэрдэ туплана торган кар вакытында жиргэ ташланырга һәм агынты полосага хэрэкэтлэнергэ, э киң тротуарларда - валларга жыелырга тиеш;

23.3.2 жыештырыла торган кар тротуарлардан машиналар йөри торган өлөшөнэ - каты полосага, э ишегалларында-жыелу урыннарына хэрэкэт итэргэ тиеш;

23.3.3 квартал эчендэге юллардан күчерелгэн карны борт ташына параллель рэвештэ урнашкан өмэлэргэ һәм валларга салырга яки юл буенда, кагыйдэ буларак, роторлы кар чистарткычлар урнаштырырга кирэк;

23.3.4 киңлектэге 6 м киңлектэге тротуарларда, газоннар белэн урамнарның машиналар йөрү өлөшөннэн аерып, карны алга таба бетерү өчен тротуар уртасына чыгарырга рөхсэт ителэ;

23.3.5 карны валларга һәм өемнэргэ салу эшлэре кар яву тэмамланганнан соң алты сэгатытэн дэ соңга калмыйча тротуарларда, э калган территориялэрдэ 12 сэгатытэн дэ соңга калмыйча төгэллэнергэ тиеш.;

23.3.6 ишегалларында, квартал эчендэге юлларда, газоннарда һәм буш территориялэрдэ, жэяүлелэрнең ирекле хэрэкэтенэ һәм автотранспортны йөртүгэ комачауламый торган карны, яшел үсентелэрне һәм кар суларын саклауны тээмин иткэндэ, чүп-чарны сүндерергэ рөхсэт ителэ.;

23.3.7 тротуарларны һәм квартал эчендэге юлларны кулдан чистартканда кар тулысынча, кырый астына жыелырга тиеш. Камиллэштерелгэн өслеклэр булмаганда, карны хэрэкэт астында чистартырга кирэк, аны алга таба тыгызлау өчен кар катламы калдырырга кирэк;

Тайгаклык барлыкка килгэндэ, ком-тоз катнашмасы белэн юл катламнарын эшкэртү 0,2-0,3 кг/м нормасы буенча башкарылырга тиеш;

23.3.9 боз барлыкка килгэннэн соң йомшартылган агачлар, агачлар яки газоннарга элэкмэс өчен, боздан ясалган яки каймаклар күчерелергэ тиеш.

23.4 яз житү белэн гамэлгэ ашырыла:

23.4.1 юдырту һәм чистарту канавок тээмин итү өчен, су агуны урыннарда, анда бу талэп ителэ өчен, нормаль бүлөп бирү, иске су;

23.4.2 яңгыр челтэренең люкларына һәм кабул итү коеларына кар суны системалы рэвештэ янып бетерү;

23.4.3 кар эреп беткэннэн соң ишегалды территориялэрен чүп-чардан, кардан һәм боздан чистарту.

23.5 күпфатирлы йортның йорт яны территориясен карап тоту:

23.5.1 күпфатирлы йортның йорт яны территориясен (алга таба - йорт яны территориясе) карап тотуну үз эченә ала:

- 1) даими жыештыру;
- 2) карау һәм яңгыр кабул итү коелары, дренажлар, лотоклар, жибәрү торбалары люкларын һәм рәшәткәләрен ремонтлау һәм чистарту;;
- 3) инженерлык челтәрләренең күзәтү коеларына, янғын су белән тәэмин итү чыганаclarына (гидрантларга, сулыкларга һ. б.) киртәләрсез керү мөмкинлеген тәэмин итү.;
- 4) Каты көнкүреш һәм зур габаритлы калдыкларны жыю һәм чыгару;
- 5) яшелләндерү һәм карау өчен гамәлдәге яшел үсентеләр;
- 6) кече архитектура формаларын карап тоту, агымдагы һәм капитал ремонтлау.

23.6 калдыкларның барлык төрләре су үткәрә торган өслеге булган контейнер майданчыкларына куела торган контейнерларга һәм бункерларга, каты көнкүреш калдыклары жыелу нормаларына туры китереп, тиешле күләмдә жыелырга тиеш.

23.7 күпфатирлы йортларда яшәүче гражданныр бурычлы:

- 23.7.1 йорт яны территорияләрендә чисталык һәм тәртип сакларга;
- 23.7.2 каты көнкүреш һәм зур габаритлы калдыкларны бары тик махсус контейнерларга һәм йорт яны территорияләрендә урнашкан махсус майданчыкларга гына урнаштырырга.

23.8 идарәче оешмалар тәэмин итәргә тиеш:

23.8.1 8.00 дән 8.00 гә кадәр йорт яны территорияләрен жыештыру һәм көн дәвамында-чисталык тоту;

23.8.2 каты көнкүреш калдыклары өчен контейнерлар урнаштыру, ә махсулаштырылган биналарда - моннан тыш, сыек көнкүреш калдыклары өчен жыентыклар урнаштыру;

23.8.3 расланган график нигезендә каты көнкүреш һәм зур габаритлы калдыкларны чыгару;

23.8.4 контейнерларның (бункерларның) һәм контейнер майданчыкларының, аларга керү юлларының чисталыгы һәм төзеклеге;

23.8.5 подъездларга керү юлларын чүп-чар өчен чүплекләр урнаштыру, эскәмияләр һәм аларны вакытында чистарту;

23.8.6 территорияне сезонлы эксплуатацияләүгә әзерләү, шул исәптән су агуны тәэмин итү өчен канавкаларны юдырту һәм чистарту, кар суларын люкларга һәм яңгыр суларын кабул итү коеларына системалы рәвештә яндыру, кар эреп беткәннән соң территорияне чистарту һәм башка кирәкле эшләрне башкару;

23.8.7 тайгак участокларны ком-тозлы һәм (яки) махсус бозлавыкка каршы катнашмалар белән эшкәртү;

23.8.8 яшел үсентеләрнең сакланышы һәм аларны тиешенчә карау;

23.8.9 тышкы яктырту чараларын төзек хәлдә тоту һәм аларны караңгылык башлану белән кертү.

23.9 йорт яны территориясендә рөхсәт ителми:

23.9.1 яфракларны, теләсә нинди калдыклар һәм чүп-чарны яндыру;

23.9.2 хужалык майданыннан тыш эчке киём, киём-салым, келәмнәр һәм башка предметларны эләргә;

23.9.3 контейнер майданчыкларына керу юлларын загромождать;

23.9.4 урамнар һәм юлларның йөрү өлешендә, тротуарларда, газоннарда һәм яшел зоналарда контейнерлар (бункерлар) урнаштыру;

23.9.5 билгеләнгән тәртипне бозып йорт яны территорияләренә коймаларын үз белдеге белән билгеләргә;

23.9.6 үз белдеге белән йорт корылмаларын төзөргә;

23.9.7 йорт яны территориясен металл лом, көнкүреш һәм төзелеш калдыклары, шлак, алтын һәм башка житештерү һәм куллану калдыклары белән пычратырга, тараны сакларга һәм сакларга;

23.9.8 юынырга, чүп-чарны ташларга;

23.9.9 транспорт чараларын ел фасылына карамастан, балалар һәм спорт майданчыкларында, хужалык майданчыкларында, хайваннарны урамда йөртү майданчыкларында, яшелләндерелгән территорияләрдә (газоннар, чәчәк түтәлләре һәм үлән үсемлекләре белән шөгылләнүче башка территорияләр) парковкаларга һәм сакларга.;

23.9.10 автотранспорт чараларының түләүле стоянкасын оештырырга;

23.9.11 тимер-бетон блоklar, баганалар, коймалар, шлагбаумнар, объектлар, корылмалар һәм башка жайланмалар ярдәмендә квартал эчендәге юлларны үз белдеге белән ябарга;

23.9.12 машиналар юу, ягулык һәм майлар сливу, тавыш сигналларын, тормозларны һәм двигательләренә жайга салу;

23.9.13 кешеләр сәламәтлегенә һәм әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясыя торган теләсә нинди эшләр башкару;

23.9.14 сәүдә һәм жәмәгать туклануы предприятиеләрен, шул исәптән палаткалар, киосklar, лареклар, мини-базарлар, павильоннар, жәйге кафелар, житештерү объектлары, вак-төяк автомобильләр, көнкүреш техникасы, аяк киеме ремонтлау предприятиеләре, шулай ук кунакханәдән кала автостоянкалар урнаштырырга;

23.9.15 йорт яны территориясенә ишегалды юллары буенча транзит хәрәкәтен тормышка ашыру;

23.9.16. учак кабызырга, шул исәптән ачык ут куллануны күздә тоткан чаралар үткәргә, мангалларны һәм башка жайланмаларны ачык ут ярдәмендә Жылылык белән эшкәртү өчен кулланырга;

23.9.17. транспорт чараларын, шул исәптән комплектланган (төзек булмаган), яшелләндерелгән территорияләрдә, ел фасылына карамастан, балалар, спорт һәм хужалык майданчыкларында урнаштыру, бу территорияләрдә кирәкле эшләрне башкару очраklarыннан тыш.

23.10 йорт яны территорияләрен яшелләндерү:

23.10.1 йорт яны территорияләрен яшелләндерү, яшел утыртмаларның сакланышы идарәче оешмалар тарафыннан әлегә Кагыйдәләренә 26 пункты таләпләре нигезендә тәмин ителә;

23.10.2 йорт яны территориясен яшелләндергәндә шуны истә тотарга кирәк: торак йорт диварларыннан 5 м диаметрлы кронлы агач кәүсәсенә кадәр ара 5 м дан да ким булмашка тиеш.

23.11. Идарәче оешмалар тәмин итәргә тиеш:

23.11.1 яшел үсентеләрнең сакланышы;

23.11.2 жәйге вакытта һәм коры һавада газоннар, чәчәкләр, агачлар һәм куаклар сибү;

23.11.3 төзелеш материаллары, ком, чүп-чар, кар, боз катламнары һ. б. газоннарның сакланышы һәм бөтенлеге һ. б.;

23.11.4 яңа агач һәм куаклар утырту, юллар челтәрен үзгәртү белән яңадан планлаштыру һәм жиһазлар урнаштыру бары тик билгеләнгән тәртиптә килештерелгән проектлар буенча гына, агротехник шартларны үтәп.

23.12 йорт яны территориясен төзекләндерү:

23.12.1 һәр йортның территориясе, кагыйдә буларак, булырга тиеш:

1) эчке киём киптерү, киём-салым, келәмнәр һәм йорт әйләнеше эйберләрен чистарту өчен хужалык майданчыгы;

2) өлкәннәр өчен ял майданчыгы;

3) балалар өчен уен һәм спорт майданчыклары, яшелләндерү һәм балаларның жәйге һәм кышкы ялы өчен кече архитектура формаларының кирәкле жиһазлары белән.

23.13 хужалык майданчыгында киёмнәрне киптерү өчен җайланмалы баганалар, киём киптерү өчен штангалар, элгечләр, Комлы тартма, чүп-чар өчен чүп савытлары, эскәмияләр булырга тиеш. Майданчыкны тере койма белән әйләндереп алырга кирәк. Майданчыкларны, ял итү урыннарының жиһаз элементларын урнаштыру һәм төзекләндерү билгеләнгән таләпләргә туры китереп башкарылырга тиеш.

23.14 әгәр участок территориясенә күләме мөмкинлек бирсә, участок чикләрендә этләргә йөртү өчен майданчык урнаштырылырга мөмкин.

23.15 йорт подъездлары каршындагы майданчыклар, юл һәм жәяүлеләр юллары каты өслеккә ия булырга тиеш. Каты өслекләргә урнаштырганда кар һәм яңгыр суларын ирекле агу мөмкинлеге каралырга тиеш.

23.16 торак йортларга кертелгән жәмәгать өчен билгеләнгән бүлмәләр йортның торак өлешеннән изоляцияләнгән ишекләргә ия булырга тиеш, шул ук вакытта персоналның автотранспорт стоянкасы ишегалды территориясеннән читтә урнашырга тиеш.

23.17. торак йортның тәрәзәләре һәм фатирларга керү юллары урнашкан ишегалды ягыннан Материалларны, жәмәгать билгеләнешендәге биналар өчен продукцияне йөкләү рөхсәт ителми. Тәрәзәләре булмаган торак йортларның, жир асты тоннельләреннән яки ябык дебаркадерлардан, юллар ягыннан йөкләнеше башкарырга кирәк.

23.18 транспорт чараларын квартал эчендәге территорияләрдә урнаштыру кешеләрнең тоткарлыксыз хәрәкәтен, шулай ук урып-жыю һәм махсус техника белән тәмин итәргә тиеш.

24. Территорияне төзекләндерү элементларына таләпләр

24.1 территорияне төзекләндерүнең аерылгысыз компоненты булган территорияне төзекләндерү элементлары булу гамәлдәге закон таләпләренә туры китереп проект документларында эшләнәргә һәм каралырга тиеш.

24.2 озак яки даими файдаланудагы территорияне төзекләндерүнең стационар элементлары аларны кулдан күчерү мөмкинлеген булдырмас өчен беркетеләргә

тиеш.

24.3 төзеклэндерү элементларын карап тоту, аларны торгызу һәм ремонтлау эшләрән дә кертеп, төзеклэндерү элементлары хужалары башкара.

25. Яшеллэндерү

25.1 яшел үсентеләр территорияне төзеклэндерүнең мәжбүри элементы булып тора.

25.2 төзеклэндерү эшләрән башкарганда гамәлдәге яшел үсентеләрне максималь рәвештә саклап калырга кирәк.

25.3 жирлек территориясендә ике төрле яшеллэндерү кулланылырга мөмкин: стационар - үсемлекләрне грунтка утырту һәм мобиль - үсемлекләрне махсус күчмә савытларга утырту (контейнерлар, вазоннар һ.б.).

25.4 стационар һәм мобиль яшеллэндерү архитектура-ландшафт объектлары (газон, бакчалар, чәчәкләр, куаклар һәм агачлар белән майданчыклар һ.б.) булдыру өчен рельефның табигый һәм ясалма элементларында, түбәләрдә, түбәләрдә (түбәләрдә яшеллэндерү), фасадларда (вертикаль яшеллэндерү) биналар һәм корылмаларның файдаланыла.

25.5 яшеллэндерү объектларын карап тоту - ул яшел үсентеләрне һәм яшеллэндерелгән территорияләрне төзеклэндерү элементлары белән карау, зур булмаган деформацияләрне һәм күләмле корылмаларның конструктив элементларына зыян китерү, шулай ук жәйге һәм кышкы вакытта күчмә кече формаларны жыештыру.

25.6 яшеллэндерү объектларында эшләр башкаруга карата таләпләр:

25.6.1 яшеллэндерү объектлары янында төзелеш майданнарын оештырганда проектта билгеләнгән яшел үсентеләрнең бөтенлеген саклау буенча чаралар күрергә кирәк: түбән һәм киң түбәләргә киртәләп алу, агач кәүсәләрен саклау, куак куакларны бәйләү, юллар һәм транспорт чаралары стоянкалары янында урнашкан үсемлекләр астында туфрак участкаларына гравий салу һәм башка техника белән туфракның тыгызлыгын кисәтү максатларында саклана торган чаралар күрергә кирәк.;

25.6.2 территорияне вертикаль планлаштыру, жир асты коммуникацияләрен салу, юлларны, юлларны, юлларны һәм тротуарларны төзеклэндерү яшеллэндерү алдыннан төгәлләнергә тиеш;

25.6.3 туфрак катламын бозу белән бәйле ремонт, төзелеш һәм башка эшләр башкарганда туфракның уңдырышлы катламын алырга һәм сакларга кирәк. Югарыда күрсәтелгән эшләрне башкару тәмамлангандан соң, бозылган жир участкаларын һәм үсентеләрне яңадан торгызырга кирәк. Торгызу эшләре проектында каралырга тиеш;

25.6.4 яфрактарны һәм үләнне тиешле тәртиптә компостирование яки удаление белән күчләргә жыярга кирәк.

25.7 яшел үсентеләр хужалары бурычлы:

25.7.1 яшел үсентеләрне саклауны һәм квалификацияле карауны тәмин итәргә;

25.7.2 елның жәйге вакытында коры һава шартларында газоннарга, чәчәкләргә, агачларга һәм куакларга су сибүне тәмин итү;

25.7.3 газоннарның сакланышын һәм бөтенлеген тәмин итү;

25.7.4 яна агачлар һәм куаклар утырту һәм утырту, шулай ук юллар, майданчыклар, газоннар челтәрләрен планлаштыруны үзгәртү жирле үзидарә башкарма органы белән килештерелгән проектлар буенча гына башкарылырга тиеш;

25.7.5 яшелләндерү объектларында сулыклар булганда аларны чистартырга һәм 10 елга бер тапкырдан да ким булмаган күләмдә капитал чистартырга кирәк;

25.7.6 вакыт-вакыт үлән чабарга (15 см. дан артык биеклектә) һәм тәүлек дәвамында чабылган үләнне жыеп алырга.

26.8 яшелләндерелгән территорияләрдә рөхсәт ителми:

26.8.1 урнаштыру, моннан тыш, төзелешләр, билгеләнгән тәэмин итү, аларның функцияләрен һәм хезмәт күрсәтү;

26.8.2 үз белдеген белән агач һәм куаклар утырту һәм кисү, газон һәм чәчәк түтәлләрен юк итү;

26.8.3 транспорт чараларында йөрү һәм аларны ел фасылына карамастан, газон һәм чәчәклекләрдә кую, бу территорияләрдә кирәкле эшләрне башкару очрактарыннан тыш, аларны, мәжбүри торгызу эшләрен башкару шарты белән, газоннарда һәм чәчәк түтәлләрендә кую;

25.8.4 гомуми кулланылыштагы яшелләндерү объектлары булган бульварларда, бакчалар, скверлар, мемориаль зоналарда ял итү һәм уеннар өчен хәрәкәт итәргә, урнашырга;

25.8.5 моның өчен махсус билгеләнмәгән урыннардан тыш, яшелләндерү объектларында чаңгы һәм чаналарда шуарга;

25.8.6 агачларга һәм башка яшеллеккә гамаки, таганнар, турниклар, киём киптерү өчен баулар, агачларга реклама һәм мәгълүмати щитлар һәм табличкалар, реклама һәм башка мәгълүмат урнаштыру өчен билгеләнгән чыгарма конструкцияләр, объектларга хәрәкәт юнәлешенең күрсәткечләре, афишалар, агитация материаллары, техник конструкцияләр, юл хәрәкәтендә катнашучыларны мәгълүмат белән тәэмин итү чаралары, баганалардан, коймалардан, реклама щитларыннан, электр үткәргечләрдән, лампалардан, колонкалардан, колонкалардан арындыру;

25.8.7 тышкы реклама һәм мәгълүмат чаралары, күрсәткечләр (рөхсәтсез, паспортсыз), агитация материаллары, техник конструкцияләр, юл хәрәкәтендә катнашучыларны мәгълүмат белән тәэмин итү чаралары урнаштырырга.

25.8.8 стационар булмаган объектларны, шулай ук юл сервисы объектларын урнаштырырга, шул исәптән, вакытына карамастан, автостоянкалар һәм парковка урнаштырырга.;

25.8.9 төзелеш һәм башка материаллар, калдыклар, чүп-чар, бозлавыкка каршы материаллар һәм башка зарарлы матдәләр, шулай ук ком һәм бозлавыкка каршы реагентлар белән пычратылган кар, боз катламнарын жыйрга;

25.8.10 бакчаларны казып алырга;

25.8.11 йорт хайваннарының газоннарында һәм чәчәк аткан урыннарында йөрү;

25.8.12 кар явуны булдырмый торган махсус жайланмалардан башка роторлы кар чистарту машиналарын кулланырга;

25.8.13 яфракларны, үләнне, ботакларны яндырырга, шулай ук аларны лотокларга һәм башка су үткөрү жайланмаларына сметалар ясарга;

25.8.14 смета һәм чүп-чарны газоннарға ташларға;

25.8.15 учак кабызырга, шул исәптән ачык ут куллануны күздә тоткан чаралар үткәрергә, мангалларны һәм башка жайланмаларны ачык ут ярдәмендә Жылылык белән эшкәртү өчен кулланырга;

25.8.16 сок, сумала табу өчен агачлар кисәргә, аларға башка механик зыян китерергә;

25.8.17 житештерү һәм куллану калдыкларын, шул исәптән автомобиль покрышкаларын, территорияне төзекләндерү, жирлек территориясендә клумбалар оештыру өчен кулланырга;

25.8.18 күпьяллык чәчәкләр биләгән жир кишәрлекләреннән кар чыгарырга, шулай ук кардан суыкка чыдам үсемлекләр утырту белән шөгыйльләнүче участокларны кардан арындырырга;

25.8.19 жирлек территорияләрендә, санитар таләпләр югары булган урыннардан тыш (чүп контейнерларына, жәмәгать бәдрәфләренә якин булу һ. б.) агач кәүсәләрен агартырга.;

25.8.20 яшелләндерелгән территорияләрдә урнашкан скульптуралар, эскәмияләр, коймалар, чүп савытлары, балалар һәм спорт жиһазларын бозарға;

25.8.21 агач тамырларын кәүсәдән 1,5 метр ераклыкта ачыкларға һәм агач шейкларын жир яки төзелеш калдыклары белән күмәргә;

25.8.22 транспорт чараларын, шул исәптән комплектланган (төзек булмаган), ел фасылына карамастан, урман парклары, парклар, бакчалар, бульварлар, урманнарның яшелләндерелгән территорияләрендә, тиешле эшләрне башкару очракларыннан тыш, әлеге территорияләрдә кирәкле эшләрне башкару очракларыннан тыш, урнаштырырга;

25.8.23 транспорт чараларын, шул исәптән комплектланган (төзек булмаган), ел фасылына карамастан, дөвалау, балалар уку һәм фәнни учреждениеләр, сәнәгать предприятиеләре, спорт комплекслары һәм торак кварталларның яшелләндерелгән территорияләрендә урнаштырырга.

26. Коймалар

26.1. Коймалар урнаштыру төзекләндерү өчен өстәмә элемент булып тора.

26.2. Коймалар төрле::

26.2.1. билгеләү (декоратив, яклау, аларның ярашуы);

26.2.2. Югары (Түбән - 1,0 м, урта - 1,1-1,7 м, югары - 1,8 - 3,0 м);

26.2.3. материал төре (металл, тимер-бетон һ. б.);

26.2.4. күзләр өчен ачыклык дәрәжәсе (үтә күренмәле, саңгыраулар);

26.2.5 дәрәжә стационар (даими, вакытлы, күчмә) һәм башка киртәләр.

26.3. Коймаларны проектлау аларның урнашуына һәм гамәлдәге дөүләт стандартлары, сертификацияләнгән эшләнмәләр каталоглары, шәхси проектлау проектлары нигезендә башкарыла.

26.4. Жәмәгать, торак, рекреацион билгеләнештәге территорияләрдә чукрак һәм тимер-бетон коймаларны проектлау рөхсәт ителми.

26.5. Сәнәгать, махсус территорияләр коймалары декоратив тимер-бетон панельләрдән эшләнәргә мөмкин.

26.6. Урта һәм югары төр коймаларны проектлаганда жир асты корылмалары белән кисешкән урыннарда ремонт яки төзелеш эшләрә башкарырга мөмкинлек бирүче киртэләр конструкцияләре карала.

26.7. Интенсив жәяүлеләр хәрәкәте зоналарында яисә төзелеш һәм реконструкция эшләрә башкару зоналарында агачлар үссә, саклауның башка төрләрә булмаганда, 0,9 м һәм аннан да күбрәк диаметрлы, яше, агач тоқымына һәм башка характеристикаларга карап, 0,8 м диаметрлы саклагыч өстәл киртэләрән күздә тотарга кирәк.

27. Өслекләрне каплау

27.1 Өслекләрне каплау жирлек территориясендә Куркынычсыз һәм уңайлы хәрәкәт итү шартларын тәмин итә, шулай ук жирлектәге төзелешнең архитектур йөзен формалаштыра.

27.2 төзекләндрерү максатларында түбәндәге капламалар билгеләнде::

27.2.1 каты (капиталь) капламалар - монолит яки жыелма капламалар, шул исәптән асфальтобетон, цемент-бетон, табигый таштан эшләнгән;

27.2.2 йомшак (капиталь булмаган) капламнар - табигый халәттә булган табигый яки ясалма Материаллардан (шул исәптән ком, вак таш, гранитлы чәчүлекләр, керамзит, резин крошка) башкарыла торган капламалар, коры катнашмалар, тыгызланган яки ныгытылган материаллар белән ныгытылган яисә ныгытылган;

27.2.3 газон капламнары - үлән катламын эзерләү һәм утыртуның махсус технологияләре буенча башкарыла торган капламалар;

27.2.4 катнаш каплам - капламалар (газонга күмелгән рәшәткә плиткасы яки газон рәшәткәсе, яки йомшак катлам).

27.3 каплау төрләрән сайлауны аларның максатчан билгеләнеше нигезендә башкарырга кирәк:

27.3.1 каты - проектлау вакытында гамәлдә булган, хәрәкәтнең характерын һәм составын, янгынга каршы таләпләрне исәпкә алып, мөмкин булган чик йөкләнмәләрне, хәрәкәт составын, янгынга каршы таләпләрне исәпкә алып;

27.3.2 йомшак - аерым территорияләрне (шул исәптән балалар, спорт майданчыкларын, этләрне урамда йөртү өчен майданчыклар, жәяү йөрү юлларын)төзекләндрергәндә аларның үзенчәлекләрән исәпкә алып);

27.3.3 газон һәм катнаш һәм аеруча экологик.

27.4 каты өслекнең каты төрләрә коры халәттә сцепление коэффициенты белән - 0,6, юешлектә 0,4% тан да ким булмаган өслеккә ия булырга тиеш.

27.5. жәяүлеләр коммуникацияләре территориясендә, жир өсте һәм жир асты кичүләрәндә, керү төркемнәрә баскычларында һәм майданчыкларында кафель, метлах плиткаларын, шома яки изоляцияләнгән плитәләрне каплау сыйфатында куллану рөхсәт ителми.

27.6 жирлекнең гомуми кулланылыштагы территорияләрәндә барлык киртәләр (юл кырыйлары, баскычлары, пандуслар, агачлар, яктырту, мәгълүмати һәм урам техник жиһазлары), шулай ук жәмәгать транспорты тукталышлары һәм урам аша чыгу юллары зоналарында тротуар ягы тактиль өслек полосалары белән бүлеп бирелә.

27.7 тактиль өслеге чиккә кадәр 0,8 м дан да ким булмаган арада, урам кырыена, куркыныч участокка кадәр, хәрәкәт юнәлешен үзгәртү һ.б. лардан башланырга тиеш.

Куәттәге агачлар өчен, башка саклау төрләре (шул исәптән өстәл рәшәткәләре, бордюрлар, периметраль эскәмияләр) булмаганда, кәүсәдән 1,5 метрдан да ким булмаган радиуста капламаларның саклагыч төрләре башкарыла: вак таш, галач, газон рәшәткәләре. Саклагыч катлам бер дәрәжәдә яки жәяүлеләр коммуникацияләренә өслеге югарырак булырга мөмкин.

27.9 кулланыла торган өслек төрен Колористик хәл итү формалаштырыла торган мохитнең төсле чишелешен исәпкә алырга тиеш.

28. Өслекләр бәйләнеше

28.1 өслекләрнең көчәнеше элементларына борт ташларының төрле төрләре, пандуслар, баскычлар, баскычлар керә.

29. Борт ташлары

29.1 юл борт ташлары тротуар һәм машиналар йөрү өлеше кисешкән урында, машиналар йөрү өлеше дәрәжәсе 150 ммнан да ким булмаган дәрәжәдә, өслек өслеге ремонтланган очракта да сакланырга тиеш.

29.2 газон белән хәрәкәт итү өлешен каплау урыннарында автотранспортның газонга бәрелүенә юл куймау өчен артык борт ташын куллану зарур.

29.3 жәяүлеләр коммуникацияләрен газон белән каплаткан очракта, газон Биеклегә 50 мм дан да ким булмаган арада 0,5 м дан да ким булмаган араны узып китүче бакча бортын урнаштырырга мөмкин, бу газонны яклай һәм аның хезмәт итү вакытын арттырып, пычрак һәм үсемлек чүп-чарының катламга элгүен булдырмый кала.

29.4 жәяүлеләр зоналары территориясендә төрле типтагы өслекләрнең катнашмасын рәсмиләштерү өчен табигый материаллар (кирпеч, агач, валуна, керамик борт һ.б.) куллану мөмкин.

30. Баскычлар, пандуслар

30.1 жәяүлеләр коммуникацияләренән Тайпылганда 60 промилледан артык баскычлар урнаштыруны күздә тотарга кирәк.

30.2 төп жәяүлеләр коммуникацияләрендә массалы йөрү, баскычлар һәм баскычлар янында 50дән артык промилле, һичшиксез, аларны пандус белән озатып барырга кирәк.

30.3 бордюр пандусыннан тайпылу 1: 12.

30.4 беренче Баскычлар Баскычлары төшкәндә һәм күтәрелгәндә ачык төсле контрастлы полосалар белән аерылып торырга кирәк.

30.5 тышкы баскычларның барлык баскычлары Бер марш чикләрендә киңлегә һәм биеклегә буенча бертөсле итеп билгеләнә.

30.6 коймалар пандусы булмаганда, биеклегә 75 мм дан да ким булмаган

койма бортикын һәм поручнины күздә тотарга кирәк.

30.7 горизонталь юл участоклары пандус башында һәм ахырында тирә-юньдәге текстура һәм төс белән аерылып тора.

30.8 баскычның яки пандусның ике ягы буенча 800-920 мм түгәрәк яки турыпочмаклы кисештәге поручнилар каралган.

31. Мәйданчыклар

31.1 Жирлек территориясендә балалар уеннары, өлкәннәр ялы, спорт белән шөгыльләнү, чүп-чар жыю урыннары урнаштыру, этләрне урамда йөртү һәм дрессировкалау, автомобиль кую урыннары бар.

31.2 мәйданчыкларны саклау зоналары һәм аеруча саклаулы табигать территорияләре зоналары чикләрендә урнаштыру вәкаләтле органнар һәм табигатьтән файдалану һәм әйләнә-тирә мохитне саклау органнары белән килештерергә киңәш ителә.

31.3 йорт яны территорияләре, кагыйдә буларак, балалар өчен уен һәм спорт мәйданчыклары белән тәэмин ителергә тиеш. Мәйданчыклар төзек һәм имгәнү куркынычы булган инвентарь белән тәэмин ителергә тиеш.

32. Балалар мәйданчыклары

32.1 Балалар мәйданчыклары төрле яшь төркемнәре өчен аерым мәйданчыклар рәвешендә оештырыла, төрле яшьтәге мәнфәгатьләр буенча зоналаштырылган комплекслы уен мәйданчыклары буларак оештырыла.

32.2 балалар мәйданчыгындагы территорияне төзекләндерү элементларының мәжбүри исемлеге түбәндәгеләрне үз эченә ала: йомшак катлам төрләре, мәйдан өслеген газон белән бәйләү элементлары, яшелләндерү, уен жиһазлары, эскәмияләр һәм чүп савытлары, яктырту жиһазлары.

32.3 торак йорт тәрәзәләреннән һәм жәмәгать биналарыннан мәктәпкәчә яшьтәге балалар мәйданчыклары чикләренә кадәр ераклык - 10 м, кече һәм урта мәктәп яшендәге - 20 м, комплекслы уен мәйданчыклары-40 м, спорт - уен комплекслары-100 м дан да ким булмаска тиеш.

32.4 балалар өчен уен мәйданчыклары контейнер мәйданчыкларыннан кимендә 20 м ераклыкта урнашырга тиеш.

32.5 балалар мәйданчыклары тиеш:

32.5.1 ия планировка өслеге белән засыпкой ком неровностей жәйге вакытта;

32.5.2 даими рәвештә подметаться һәм смачиваться иртәнге вакытта;

32.5.3 мәйданда коймалар һәм корылмалар буялырга, буяу эшләрен елга бер тапкырдан да ким түгел, ә ремонт кирәк булганда башкарырга кирәк;

32.5.4 транзит жәяүлеләр хәрәкәтеннән, юллардан, борылыш мәйданчыкларыннан, кунак тукталышларыннан, калдыклар өчен контейнерлар урнаштыру мәйданчыкларыннан, автотранспорт чараларын даими һәм вакытлыча саклау участкаларыннан изоляцияләнергә тиеш.

32.6 мәйдан территориясендә чыгыш ясаучы тамырлар яки асылмалы Түбән ботаклар, иске, киселгән жиһазлар (стойкалар, фундаментлар) калдыклары, жиргә йотылмаган металл тыкшынулар (кагыйдә буларак, турниклар һәм таганнар) булу

рөхсәт ителми.

32.7 якын-тирә территорияләрне реконструкцияләгәндә эшләр алып бару һәм балалар майданчыклары территориясендә төзелеш материалларын туплау рөхсәт ителми.

32.8 яктырту жиһазлары, кагыйдә буларак, майданчык урнашкан территорияне яктырту режимында эшләргә тиеш.

32.9 биеклектә 2,5 м биеклектә яктырту жиһазларын урнаштыру рөхсәт ителми.

32.10 уен жиһазларын урнаштыру куркынычсызлык норматив параметрларын исәпкә алып башкарылырга тиеш.

32.11 балалар майданчыкларын карап тоту һәм аларга куркынычсызлыкны тәмин итү өчен җаваплылык аларны эксплуатацияләүче затларга йөкләнә.

33. Спорт майданчыклары

33.1. Спорт майданчыклары халыкның барлык яшь төркемнәрендә физкультура һәм спорт белән шөгыльләнү өчен билгеләнгән.

33.2. Спорт майданчыгында территорияне төзекләндерү элементларының мәжбүри исемлегенә йомшак яки газон капламасы төрләре (Жәйге чорда), спорт жиһазлары керә.

33.3. Спорт майданчыклары яшелләнделә һәм челтәрле коймалар белән әйләндереп алына. Яшелләндерү майданчык периметры буенча урнаштырыла, вертикаль яшелләндерү кулланырга мөмкин. Койманың биекlege - 2,5 - 3 м, бер-берсенә кушылган урыннарда - 1,2 м. биеклектә.

33.4. Спорт жиһазлары спорт, физкультура майданчыкларында яки рекреацияләр составында махсус жиһазландырылган жәяүлеләр коммуникацияләрендә (Сәламәтлек сукмаклары) урнаштырыла. Махсус физкультура снарядлары һәм тренажерлар рәвешендәге спорт жиһазлары завод тарафыннан җитештерелгән, шулай ук махсус эшкәртелгән өслектәге бүрәнәләрдән һәм борыслардан эшләнгән булырга мөмкин.

33.5. Урнаштырганда сертификацияләнгән жиһаз каталогларына таянырга кирәк.

34. Ял майданчыклары

34.1. Торак төзелеше территориясендә өлкәннәр өчен тынлы ял һәм өстәл уеннары өчен билгеләнгән ял майданчыкларын оештыру мөмкин. Торак йорт тәрәзәләреннән тынлы ял итү майданчыклары чигенә кадәр ара-10 метрдан да ким булмаска тиеш, тавышлы өстәл уеннары майданчыклары - 25 метрдан да ким булмаска тиеш.

34.2. Ял майданчыгында төзекләндерү элементларының мәжбүри исемлеге гадәттә түбәндәгеләрне үз эченә ала: каты өслек төрләре, майдан өслеген газон белән бәйләү элементлары, яшелләндерү, ял өчен эскәмияләр, эскәмияләр һәм өстәлләр, чүп савытлары (ким дигәндә, һәр скамьнең берсе буенча), яктырту жиһазлары.

34.3. Майданчыкны каплау плитка куәте рәвешендә проектларга киңәш ителә.

Ял итү майданчыкларын һәм балалар майданчыкларын бергә кушып, балалар уеннары зонасында каты өслек урнаштырырга киңәш ителми.

34.4. Парклар территорияләрендә чирәмдә ял итү өчен майданчыклар-лужайкалар оештырылырга мөмкин.

35. Этләрне урамда йөртү өчен майданчыклар

35.1. Этләрне урамда йөртү өчен майданчыклар жирле үзидарәненә вәкаләтле органнары белән билгеләнгән тәртиптә килештерелгән урыннарда урнаштырыла.

35.2. Этләрне урамда йөртү өчен майданчык территориясендә төзекләндерү элементлары исемлегенә түбәндәгеләр керә: төрле капламалар, койма, эскәмияләр, чүп савытлары, эскрементларны утильләштерү өчен контейнер, яктырту һәм мәгълүмат жиһазлары. Периметраль яшелләндерүне күздә тотарга киңәш ителә.

35.3. Этләрне урамда йөртү өчен майданчыклар микрорайон һәм торак районның гомуми кулланылыштагы территорияләрендә, яшел үсентеләрдән бушаган урыннарда, көчәнеше 100 кВТ артмаган электр линияләре астында, беренче һәм икенче поясны су белән тәмин итү чыганакларының санитар зонасыннан читтә урнашырга тиеш.

35.4. Торак билгеләнешендәге территорияләрдә урнашкан этләрне урамда йөртү өчен майданчыклар күләме 400-600 кв. м, башка территорияләрдә-800 кв. м. га кадәр кабул ителә, барлыкка килгән төзелеш шартларында, территорияль мөмкинлекләрдән чыгып, майданчыкларның киметелгән күләме кабул ителергә мөмкин.

35.5. Майдан чикләреннән алып торак һәм жәмәгать биналары тәрәзәләренә кадәр ара 25 метрдан да ким булмаска тиеш, ә балалар учреждениеләре, мәктәпләр, балалар, спорт майданчыклары, ял майданчыклары участкаларына кадәр - 40 метрдан да ким булмаска тиеш.

35.6. Элементлар һәм киртәләр секцияләре арасындагы ераклык, аның түбән ягы һәм жир арасында, кагыйдә буларак, жиңел металл сеткадан ясала.

35.7. Майданчык территориясендә майданнан файдалану кагыйдәләре белән мәгълүмат стенды урнаштырылган булырга тиеш.

35.8. Йорт хайваннары хужалары үз питомецларының эскрементларын жыю һәм утильләштерүне мөстәкыйль башкаралар.

35.9. Хайваннар хужалары хайваннарның башка хайваннарга һәм кешеләргә куркыныч йогынтысын булдырмый калырга, шулай ук тирә-юньдәгеләргә санитар нормалар нигезендә тынлыкны тәмин итәргә, гамәлдәге санитар-гигиена һәм ветеринария кагыйдәләрен үтәргә тиеш.

35.10 этне урамда йөртү, махсус сумкага (контейнерга) яки урамда йөртүче зат кулында булган очракта, өч айга кадәр щенков һәм вак күләмле этләрне урамда йөртү очрактарыннан тыш, поводк (этне тотып торган башка жайланмалар), муен һәм бордник кулланып башкарылырга тиеш. 2014 елның 7 мартындагы 16-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы белән билгеләнгән тәртиптә теркәлгән эт муенчыгында аның идентификация номеры күрсәтелергә тиеш. Этне чыбыксыз урамда йөртү торак пунктларының чикләреннән читтә, шулай ук этләрне урамда йөртү өчен билгеләнгән урыннарда рөхсәт ителә.

35.10. Этләрне урамда йөртү аларның табигый ихтыяжларын канәгатьләнדרү максатларында, этләрне урамда йөртү тыела.

36. Автостоянкалар майданчыклары

36.1. Жирлек территориясендә түбәндәге автостоянкалар урнаштырыла: кыска вакытлы һәм озак вакытлы автомобильләр саклау.

36.2. Автотранспорт чараларын озак һәм кыска вакытлы Саклау участогында төзекләнדרү элементларының мәжбүри исемлеге түбәндәгеләрне үз эченә ала: каты өслек төрләре, өслекләр бәйләнеше элементлары, киртәләр, чүп-чар өчен кече контейнерлар, яктырту жиһазлары, мәгълүмат жиһазлары (күрсәткечләр).

36.3. Автотранспорт чараларын озак һәм кыска вакытлы саклау участокларына керү юллары жәяүлеләр юлларының төп юнәлешләре белән кисешергә тиеш түгел.

36.4. Автотранспорт чараларын озак һәм кыска вакытлы саклау участогы аша транзит юлларын оештыру рөхсәт ителми.

36.5. Автотранспорт чараларын озак һәм кыска вакытлы саклау участогы калган территориядән кимендә 3 м киңлектәге яшел үсентеләр белән изоляцияләнәргә мөмкин.

36.6. Автотранспорт чараларын озак һәм кыска вакытлы саклау участогы аша транзит юлларын оештыру рөхсәт ителми.

37. Кече архитектура формалары

37.1. Кече архитектура формаларын урнаштыру «төзекләнדרү» бүлеге нигезендә, биналар һәм корылмаларны төзү, реконструкцияләү һәм капитал ремонтлау, шулай ук төзекләнדרү проектлары яки эскиз тәкъдимнәре нигезендә гамәлгә ашырыла.

37.2. Кече архитектура формаларын проектлаганда һәм сайлаганда сертификацияләнган эшләнмәләр каталогларыннан файдаланырга киңәш ителә. Тарихи төзелеш зоналары, жирлекнең үзәк үзәге, күпфункцияле үзәкләр һәм зоналар өчен кече архитектура формалары индивидуаль проект эшләнмәләре нигезендә проектланырга тиеш.

37.3. Кече архитектура формаларына карата төп таләпләр булып тора:

архитектура һәм Ландшафтлы тирәлекнең, территорияне төзекләнדרү элементларының характерына туры килүе;

материалларның югары декоратив һәм эксплуатацион сыйфаты, аларны озак вакыт дәвамында, тышкы мохит йогынтысын исәпкә алып, саклап калу;

конструкциянең ныклығы, ышанычлылыгы, иминлеге.

38. Жәмәгать транспортын көтү павильоннары конструкцияләре

38.1. Жәмәгать транспортын көтү павильоннарының конструкцияләре яктырту, элмә такталар, эскәмияләр, чүп-чар өчен урналар һәм гражданнар һәм оешмалар игъланнары өчен аерым щитлар белән жиһазландырылырга тиеш. Павильонда тукталышның исеме, номеры һәм жәмәгать транспорты

маршрутларының расписаниесе күрсәтелә.

39. Жәмәгать транспортын көтү павильоннары конструкцияләре

39.1. Тышкы реклама һәм мәгълүмат урнаштыру чаралары.

39.1.1. Тышкы реклама һәм мәгълүмат чаралары хужалары аларның тиешле халәтен тәмин итәләр, Тышкы реклама һәм мәгълүмат чараларын урнаштыру урыннарын үз вакытында ремонтлыйлар һәм чистарталар.

39.1.2. Тышкы мәгълүмат чаралары, учреждениеләр такталарыннан һәм режим таблицаларыннан тыш, вәкаләтле орган белән килештерелгән паспорт нигезендә һәм аның нигезендә урнаштырыла һәм эксплуатацияләнә.

39.1.3. Тышкы реклама һәм мәгълүмат чаралары хужалары аларның тиешле торышын күзәтеп торырга, тышкы реклама һәм мәгълүмат чараларын урнаштыру урыннарын вакытында ремонтларга һәм жыештырырга тиеш.

39.1.4. Тышкы реклама һәм мәгълүмат чараларын аларга реклама яки мәгълүмати хәбәр урнаштырмыйча урнаштыру һәм эксплуатацияләү, мәгълүмат кырына зыян китерү, шулай ук тышкы реклама һәм мәгълүмат чараларын полиэтилен пленка һәм башка материаллар белән тәмамлау, беркетү рөхсәт ителми.

39.1.5. Реклама яки мәгълүмати конструкция хужасы территорияне төзекләндерүне һәм (яки) фасадның тышкы кыяфәтен өч тәүлек эчендә торгыза.

39.1.6. Тышкы реклама һәм мәгълүмат урнаштыру чаралары булганда, аларның фундамент блогы булырга тиеш демонтажированы белән бергә фундаментным блогы.

39.1.7. Тышкы реклама һәм мәгълүмат чараларын беркеткәндә корылмаларга зыян китерү һәм объектларны бизәү, шулай ук аларның бөтенлеген, ныклығын һәм тотрыклылыгын киметү рөхсәт ителми.

39.1.8. Тышкы реклама һәм мәгълүматны тиешенчә тотмау, жир кишәрлеген һәм янәшәдәге территорияне жыештыру һәм санитар тоту өчен тышкы реклама һәм мәгълүмат урнаштыру чаралары хужалары җаваплы.

39.2. Тышкы мәгълүматны урнаштыру чаралары түбәндәге төр булырга мөмкин:

- дивар конструкциясе;
- декоратив панно;
- консоль конструкциясе;
- түбә конструкциясе;
- витрина конструкциясе;
- балалар тактасы;
- режимлы түшәмә;
- модульле конструкция;
- күләмле-пространственная композиция;
- щитовая конструкция;
- флаг композициясе;
- Махсулаштырылган төзелеш.

40. Гражданнар игъланнары өчен урнаштыру, мәдәни афишалар спорт чаралары программасы

40.1 Мәдәни һәм спорт чаралары афишаларын урнаштыру бары тик махсус тумбаларда, щитларда һәм стендларда гына башкарыла.

40.2 белдерүләр өчен стендлар аерым торучы объектлар рәвешендә яки биналарда яки корылмаларда асылмалы щитлар рәвешендә урнаштырыла ала.

41. Жир эшләрән үткәругә төп таләпләр коммуникацияләрне төзү, ремонтлау, реконструкцияләү

41.1. Жир асты коммуникацияләрен салу, реконструкцияләү һәм ремонтлау, свай һәм шпунтны сую, электр тапшыру, элемтә, ут баганалары урнаштыру (алмаштыру), грунтны планлаштыру, инженерлык эзләнүләре вакытында эшләр һәм башка эшләр) белән бәйлә эшләр бары тик язма рөхсәт булганда гына башкарыла.

41.2. Жирлек территориясен төзекләндерү белән бәйлә Жир, төзелеш һәм ремонт эшләрән оештыру, жир эшләрән башкаруга ордер рәсмиләштерү һәм алу тәртибе авыл жирлеге Башкарма комитетының хокукый актларының билгеләнгән таләпләре нигезендә башкарыла.

41.3. Яшел үсентеләрне сүтү яки күчереп утырту кирәк булганда, авыл жирлеге башкарма комитеты боерыгын билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерергә һәм яшел үсентеләрне сүтәргә яки күчереп утыртырга кирәк.

41.4. Жирлек юллары буенча хәрәкәтне вакытлыча чикләү яисә туктату бары тик жирлекнең вәкаләтле органы юлның ике ягында да мәгълүмат щитын мәжбүри урнаштыру белән чыгара торган хокукый акт нигезендә генә гамәлгә ашырыла, анда заказчылар һәм эш башкаручылар, эш сроклары, урап узу маршрутлары турында барлык кирәкле белешмәләрне үз эченә алган. Күрсәтелгән щитның формасы һәм эчтәлегә күрсәтелгән рөхсәт бирү буенча муниципаль хезмәт күрсәтүнең тиешле Административ регламенты белән билгеләнә.

41.5. Яраклылык вакыты чыккан ордерлар буенча коммуникацияләр төзегәндә, ремонтлаганда, реконструкцияләгәндә жир эшләрән башкару үз белдекләре белән таныла.

42. Уңайлы мохиткә карата махсус таләпләр

42.1. Торак тирәлеген, урамнарны һәм юлларны төзекләндерү объектларын, мәдәни-көнкүреш хезмәте күрсәтү объектларын проектлаганда торак пунктларның өлкән кешеләр һәм инвалидлар өчен уңайлы булуын, әлеге объектларны картлар һәм инвалидлар хәрәкәтенә ярдәм итүче элементлар һәм техник чаралар белән тәэмин итүне күздә тотарга киңәш ителә.

42.2. Өлкән кешеләр һәм инвалидлар хәрәкәтенә ярдәм итүче техник чараларны һәм жиһазларны проектлау, төзү, урнаштыру заказчы тарафыннан расланган проект документациясе нигезендә яңа төзелештә гамәлгә ашырылырга киңәш ителә.

43. Биналарның (биналарның) милекчеләренә катнашу тәртибе якын-тирә территорияләренә төзекләндерүдә корылмалар төзү

43.1 Жирлек территорияләренә тиешле санитар торышын тәмин итү, әйләнә-тирә мохитне саклау һәм авыл жирлеге территориясен пычратудан саклау чараларын тормышка ашыру максатыннан, аларны чистарту һәм санитар тоту өчен хужалык итүче субъектларга һәм физик затларга якын-тирә территория сыйфатында беркетелә.

43.2 хужалык эшчәнлеген гамәлгә ашыру барышында барлыкка килгән чүп-чардан чистарту, чистарту эшләрен башкару һәм аның янәшәсендәге территорияне (жир кишәрлекләрен) санитар карап тоту буенча бурычлар оештыру-хокукый формаларына бәйсез рәвештә оешмаларга, шулай ук торак йорт хужаларының киләсе тәртиптә йөкләнә, әгәр законда яки килешүдә башкасы каралмаган булса, торак йорт хужаларына йөкләнә.:

43.2.1 идарәче оешмаларга күпфатирлы йортларның йорт яны территориясен, шулай ук күпфатирлы йорт янындагы территорияне 5 м радиуста йә урамның йөрү өлешенә кадәр, әгәр урамның машиналар йөрү өлешенә кадәр ара 5 метрдан ким булса (объект юл буенда урнашкан очракта), жыештыру, чистарту һәм санитар тоту буенча эшләр башкару бурычы йөкләнә.;

43.2.2. социаль өлкә учреждениеләренә (мәктәпләр, мәктәпкәчә учреждениеләр, мәдәният, сәламәтлек саклау, физкультура һәм спорт учреждениеләренә) бирелгән жир кишәрлеге чикләрендә, шулай ук оешма янәшәсендәге территориягә 10 м радиуслы төп фасад ягыннан йә урамның йөрү өлешенә кадәр 10 метрдан ким булса (объект юл буенда урнашкан очракта), башка яклардан 10 м ераклыктан 10 м ераклыктагы территорияне жыештыру, чистарту һәм санитар тәртиптә тоту буенча эшләр башкару бурычы йөкләнә.;

43.2.3 күпфатирлы торак йортларда торак булмаган биналарны эксплуатацияләүче затларга, идарәче оешма белән килешү булмаганда, якын - тирә территорияне жыештыру, чистарту һәм санитар тоту буенча эшләр башкару бурычы йөкләнә.;

43.2.4 барлык милек рәвешләрендәгә сәнәгать предприятиеләренә һәм оешмаларына бирелгән жир участогы, аларга керү юллары, тротуарлар, алар янәшәсендәге коймалар, санитар-яклау зоналары чикләрендә территорияне жыештыру, чистарту һәм санитар карап тоту буенча эшләр башкару бурычы йөкләнә. Предприятиеләренә санитар-яклау зоналары гамәлдәге санитар кагыйдәләр һәм нормалар таләпләренә туры китереп билгеләнә.;

43.2.5 төзүчеләргә бирелгән жир участогы чикләрендә, шулай ук төзелеш мәйданчыклары янындагы территорияләренә һәм аларга килүче 50 м радиуста территорияне жыештыру, чистарту һәм санитар тоту буенча эшләр башкару бурычы йөкләнә.;

43.2.6 торак йорт хужаларына бирелгән жир кишәрлеге чикләрендә (яисә жир участогы билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерелмәгән очракта, фактта килеп туган жир кишәрлегенә чиге буенча) һәм бирелгән жир кишәрлегенә 5 м радиуста территориясә (йорт янындагы жир участоклары законда билгеләнгән тәртиптә бүтән затларга бирелмәгән булса) яисә урамның йөрү өлешенә кадәр торак йорт

хужаларына жыештыру, чистарту һәм санитар тоту буенча эшләр башкару бурычы йөкләнә., әгәр урамның машиналар йөрү өлешенә кадәр ераклык 5 метрдан ким булса (объект юл буенда урнашкан очракта);

43.2.7 стационар булмаган объектлар (лотоклар, киосклар, павильоннар һәм башка стационар булмаган сәүдә объектлары) һәм сезонлы кафелар хужаларына стационар булмаган объект һәм янәшәдәге территорияне жыештыру, чистарту һәм санитар тоту буенча эшләр башкару бурычы йөкләнә.

43.2.8 базарларның идарәче компанияләренә, сәүдә һәм жәмәгать туклануы оешмаларына (рестораннар, кафе, кибетләр) бирелгән жир кишәрлеге чикләрендә территорияне жыештыру, чистарту һәм санитар карап тоту буенча эшләр башкару бурычы йөкләнә.;

43.2.9 биналарның, корылмаларның милекчеләренә, башка хокук ияләренә 10 м радиуста яки урамның машиналар йөрү өлешенә кадәр ераклыгы 10 метрдан ким булса, биналар, корылмалар янындагы территорияләрне жыештыру, чистарту һәм санитар тоту буенча эшләр башкару бурычы йөкләнә;

43.2.10. заправка станцияләре хужаларына бирелгән жир участогы чикләрендә территорияләрне жыештыру, чистарту һәм санитар карап тоту эшләре башкару яки урамның машиналар йөрү өлешенә кадәр, әгәр урамның машиналар йөрү өлешенә кадәр ераклыгы 50 метрдан ким булса, йөкләнә;

43.2.11. гараж кооперативларына бирелгән жир кишәрлеге чикләрендә территорияләрне жыештыру, чистарту һәм санитар карап тоту буенча эшләр башкару һәм участок чикләреннән 50 м радиуста яки урамның машиналар йөрү өлешенә кадәр, әгәр урамның машиналар йөрү өлешенә кадәр ераклыгы 50 метрдан ким булса, йөкләнә;

43.2.12. гражданнарның бакчачылык, яшелчәчелек һәм дача коммерцияле булмаган берләшмәләренә бирелгән жир кишәрлеге чикләрендә территорияләрне жыештыру, чистарту һәм санитар карап тоту буенча эшләр башкару бурычы йөкләнә.;

43.2.13. жирләү урыннары (зиратлар) биләп торган жир кишәрлекләренә ия булучыларга бирелгән жир кишәрлеге чикләрендә территорияләрне жыештыру, чистарту һәм санитар карап тоту буенча эшләр башкару һәм участок чигеннән 10 м радиуста яки урамның йөрү өлешенә кадәр, әгәр урамның машиналар йөрү өлешенә кадәр ераклыгы 10 метрдан ким булса, йөкләнә;

43.2.14. вәкаләтле органнарга гомуми файдаланудагы территорияләрне жыештыру, чистарту һәм санитар карап тоту буенча эшләр башкару бурычы йөкләнә;

43.2.15. жир кишәрлекләренә ия булучыларга бирелгән жир кишәрлеге чикләрендә (яисә жир кишәрлеге билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерелмәгән очракта - фактта килеп туган чик буенча) территорияләрне жыештыру, чистарту һәм санитар тоту буенча эшләр башкару бурычы йөкләнә.;

43.2.16. автотранспорт чараларын озак һәм кыска вакытлы саклау өчен тукталышлар белән биләнә торган жир кишәрлекләренә ия булучыларга бирелгән жир кишәрлеге чикләрендә һәм участок чигеннән 10 м радиуста яки урамның йөрү өлешенә кадәр, әгәр урамның машиналар йөрү өлешенә кадәр 10 метрдан ким булса, территорияләрне жыештыру, чистарту һәм санитар тоту буенча эшләр башкару

бурычы йөкләнә.

44. Кагыйдэләрнең үтәлешен контрольдә тоту

44.1 Физик һәм юридик затлар, вазыйфаи затлар жирлек территориясен төзекләндерү буенча әлеге Кагыйдэләрдә билгеләнгән таләпләрнең үтәлешен тәэмин итәргә тиеш.

44.2 әлеге кагыйдэләрне бозу административ хокук бозулар турында Татарстан Республикасы кодексы нигезендә (федераль законнарда һәм Россия Федерациясенең башка норматив хокукый актларында каралган нормаларны һәм кагыйдэләрне үз эченә алган әлеге Кагыйдэләрнең нигезләмәләреннән тыш) җаваплылыкка китерә.

44.3 төзекләндерү өлкәсендәге законнар һәм муниципаль хокукый актлар таләпләрен үтәмәгән яки тиешенчә үтәмәгән өчен җаваплылыкка тарту затны әлеге таләпләрне үтәүдән һәм җитешсезлекләрне бетерүдән азат итми.

**Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Суксу авыл жирлеге
гражданнарының Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы
Суыксу авыл жирлеге территориясен төзеклэндерү кагыйдэләре проекты һәм
тикшерелә торган проект буенча тәкъдимнәрне исәпкә алу буенча фикер
алышуда катнашу ТӘРТИБЕ**

1. Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Суыксу авыл жирлеге Советының «Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы «Суыксу авыл жирлеге» территориясен төзеклэндерү кагыйдэләрен раслау турында " гы карары проекты буенча гражданныр тәкъдимнәре:

1.1. территорияне төзеклэндерү кагыйдэләре проекты буенча тәкъдимнәр һәм искәرمәләрне карау буенча махсус комиссия рәисе тарафыннан, ә аның булмаганда - комиссия әгъзаларының берсе тарафыннан язмача кабул ителә.

1.2. территорияләрне төзеклэндерү кагыйдэләренә үзгәрешләр кертү буенча гражданнырның тәкъдимнәре территорияне төзеклэндерү кагыйдэләренә кертелгән үзгәрешләр һәм өстәмәләр текстында булырга, гражданин тарафыннан, аның ф.и. о., яшәү урыны күрсәтелгән булырга тиеш.

1.3. Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Суксу авыл жирлеге Советының «Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы «Суыксу авыл жирлеге» территориясен төзеклэндерү кагыйдэләрен раслау турында» гы карары проекты буенча тәкъдимнәр һәм искәرمәләр керткән гражданныга текстны махсус комиссия рәисе яисә комиссия әгъзасы имзалаган язма раслау бирелә.

Суксу авыл жирлеге Советының "Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының" Суыксу авыл жирлеге "территориясен төзеклэндерү кагыйдэләрен раслау турында"гы карары проекты буенча махсус комиссия тарафыннан тәкъдимнәр һәм искәرمәләр алынган очракта почта аша, адресатка почта аша тәкъдимнәр алу турында хәбәр ителә.

«Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының «Суыксу авыл жирлеге» территориясен төзеклэндерү кагыйдэләрен раслау турында» Суксу авыл жирлеге Советы карары проекты буенча тәкъдимнәр һәм искәرمәләр керткән очракта, махсус комиссия рәисе, яисә махсус комиссия әгъзасы телефон аша кисәтүләр һәм тәкъдимнәр алу турында гражданныны раслый. Шул ук вакытта гражданнының Ф.и. о. һәм аның яшәү урыны теркәлгән.

Суыксу авыл жирлеге Советының «Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының «Суыксу авыл жирлеге» территориясен төзеклэндерү кагыйдэләрен раслау турында» гы карары проекты буенча гражданнырның барлык тәкъдимнәре һәм искәرمәләре махсус журналда (прошитом һәм провумерированном) теркәлә, аның кушымтасына гражданнырның кәгазьдәге тәкъдимнәре һәм искәرمәләре, шулай ук тәкъдимнәр һәм искәرمәләр кабул итүче

зат тарафыннан расланган телефон шалтыратуларының язмалары керә.

Суксу авыл жирлеге Советының «Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының «Суыксу авыл жирлеге» территориясен төзекләндерү кагыйдәләрен раслау турында» гы карары проекты буенча тәкъдимнәр һәм искәرمәләр Суксу авыл жирлеге советында түбәндәге адрес буенча кабул ителә: 422729, Татарстан Республикасы, Биектау районы, Суыксу авылы, Мәктәп урамы, 9А, тел.61-843, шимбә һәм якшәмбе көннәреннән кала 8.00-16.00, 9 июльгә кадәр.